Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání
„Život je pohyb“

Zpracováno dle RVP pro základní vzdělávání.

Název školy:	**Bohemia – Hotelová škola a Střední pedagogická škola a Základní škola s.r.o.**
Údaje o škole:	
Adresa školy	**Víta Nejedlého 482, 537 01 Chrudim III**
Adresa místa poskytovaného vzdělávání	**Palackého třída 47** **537 01 Chrudim**
Jméno ředitele	**Mgr. Martin Slezáček**
Kontakty:	
Telefon	**603 975 885**
E-mail	**reditel@zakladniskola.chrudim.cz** **sekretariat@zakladniskola.chrudim.cz**
Web	**http://zakladniskola.bohemia-chrudim.cz/**

Motivační název ŠVP: **Život je pohyb**

Zřizovatel:	
Název	**Bohemia – Hotelová škola a Střední pedagogická škola a Základní škola s.r.o.**
Adresa	**Víta Nejedlého 482, 537 01 Chrudim III**
Kontakty	**tel.: 603 975 885**
IČO	**25272501**
IZO	**181034484**
Koordinátoři ŠVP	**Mgr. Věra Průchová**
Platnost dokumentu	**od 1. září 2021**

ŠVP byl schválen školskou radou dne: 24. 6. 2021, č.j 275/2021/HŠSPgŠZŠ

Razítko a podpis ředitele školy

Obsah

Charakteristika školy ... 3
Charakteristika školního vzdělávacího programu ... 4
Průřezová témata – první stupeň základní školy ... 11
Učební plán pro 1. stupeň základní školy ... 15
Učební osnovy předmětů – 1. stupeň základní školy ... 20
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA ... 20
ANGLICKÝ JAZYK ... 32
MATEMATIKA ... 47
INFORMATIKA ... 60
PRVOUKA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA ... 71
HUDEBNÍ VÝCHOVA ... 96
VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 108
TĚLESNÁ VÝCHOVA ... 117
PRACOVNÍ ČINNOSTI ... 132
Charakteristika průřezových témat ... 142
Průřezová témata – druhý stupeň základní školy ... 157
Klíčové kompetence – druhý stupeň základní školy ... 158
Mezipředmětové vazby – druhý stupeň základní školy ... 160
Učební plán pro 2. stupeň základní školy ... 162
Učební osnovy předmětů – 2. stupeň základní školy ... 166
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA ... 166
ANGLICKÝ JAZYK ... 193
NĚMECKÝ JAZYK ... 208
RUSKÝ JAZYK ... 216
MATEMATIKA ... 224
INFORMATIKA ... 249
DĚJEPIS ... 264
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ ... 275
FYZIKA ... 288
CHEMIE ... 308
PŘÍRODOPIS ... 320
ZEMĚPIS ... 339
HUDEBNÍ VÝCHOVA ... 351
VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 361
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ... 368
TĚLESNÁ VÝCHOVA ... 376
PRACOVNÍ ČINNOSTI ... 397
CVIČENÍ V ČESKÉM JAZYCE ... 408
KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE ... 417
CVIČENÍ Z MATEMATIKY ... 425
SEMINÁŘ Z PŘÍRODOPISU ... 431
SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU ... 439
SPORTOVNÍ VÝCHOVA ... 448
TECHNICKÉ KRESLENÍ ... 455
Hodnocení žáků ... 460
Vlastní hodnocení školy ... 461

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola, součást Bohemia – Hotelové školy a Střední pedagogické školy a Základní školy s.r.o., je soukromou základní školou. Jedná se o školu zřízenou v plném rozsahu 1. až 9. ročníku. Škola sídlí v historické budově uprostřed města Chrudimi v těsné blízkosti vlakového a autobusového nádraží. Každá třída má vlastní kmenovou učebnu, žákům jsou k dispozici také odborné učebny. Vlastní místností disponuje také družina.

Podmínky školy

Základní škola sídlí ve vlastní budově, v případě potřeby žáci mohou využít i potenciálu učeben odloučeného pracoviště na adrese Víta Nejedlého 482 v Chrudimi. Základní škola má k dispozici oddělené stravovací prostory, přičemž obědy se dovážejí z jídelny – vývařovny školy Víta Nejedlého 482, Chrudim.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Kmenové učebny jsou vybaveny funkčním nábytkem, polohovacími stolky a polohovacími židlemi. Třídy prvního stupně disponují interaktivními tabulemi. Učitelé a žáci mohou pro zpestření výuky používat iPady, interaktivní aplikaci, projekce na plátno a další. V učebnách jsou zřízeny odpočinkové kobercové zóny využívané zejména pro skupinovou práci a o přestávkách. Hygienické zázemí tvoří umyvadla, toalety (včetně bezbariérového WC) a šatní skříňky (pro každého žáka zvlášť). O bezbariérový vstup do prvního patra se stará výtah.

Základní škola využívá tělocvičnu, která je součástí školní budovy, ale škola ji pronajímá na základě nájemní smlouvy od Základní školy Dr. Peška v Chrudimi. Tělocvična bude též využívána pro vystoupení žáků, popřípadě výstavy prací žáků, besedy a další akce. Ke škole patří i přilehlý oplocený travnatý pozemek, který lze využívat v případě příznivého počasí.

Vyučující mají k dispozici sborovnu, která je vybavena pevným počítačem připojeným k internetové síti. Většina pracovníků školy využívá firemní notebooky a iPady. Škola disponuje sadou žákovských tabletů, které vyučující nosí do výuky. Celá škola je pokryta bezdrátovou sítí (připojení k internetu, bezdrátový tisk, sdílení obrazu z iPadu). Škola zřídila jednu společnou laboratoř pro fyziku, chemii a přírodopis, k dispozici je i mobilní PC učebna. Pro zpestření výuky žáci mohou využívat i programovatelné roboty a LEGO stavebnice. Během přestávek mohou žáci využívat odpočinkovou zónu. V oblasti sportovních aktivit škola využívá Městskou sportovní halu, stadion MFK Chrudim nebo krytý bazén. Materiální vybavení je neustále obměňováno a doplňováno dle požadavků učitelů a finančních možností školy.

Zájmové činnosti jsou vyučovány odbornými pedagogickými pracovníky. Jde zejména o kroužky s výtvarným, hudebním, jazykovým i sportovním zaměřením (v součinnosti spolupráce se zákonnými zástupci žáků).

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen kvalifikovanými pedagogy, asistenty pedagoga a vychovateli ve školní družině. V rámci kroužků jazykových, výtvarných či sportovních pracují členové pedagogického sboru střední školy. Škola má výchovného poradce, metodika primární prevence, ICT koordinátora i školskou radu.

Dlouhodobé projekty

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. Jsou pořádána kulturně-vzdělávací vystoupení a během školního roku mohou žáci navštívit např. divadlo, kino, výstavy, muzea, pamětihodnosti, sportoviště města či další lokality. Účastníme se vzdělávacích zájezdů a exkurzí. V případě zájmu zákonných zástupců žáků budou realizovány školy v přírodě. Škola zpracovává ŠAP (Školní akční plán).

Z dlouhodobých projektů plánujeme pravidelné interní i meziškolní sportovní či vědomostní soutěže, které by v průběhu let vytvořily tradici (např. halový fotbal, florbal, atletika, zeměpis, přírodopis, jazyky). Škola bude pravidelně pořádat vybranou sportovní či vzdělávací aktivitu pro základní školy v Chrudimi a okolí.

Environmentální výchova je demonstrována např. vedením žáků ke každodenní recyklaci odpadů, příležitostným sběrem druhotných surovin, popř. léčivých bylin nebo úklidem prostor v okolí školy, adopcí zvířete ze zoologické zahrady či záchranné stanice. Tuto problematiku má ve škole na starosti metodik EVVO.

Aktivity a snahy školy budou směřovat ke zkvalitnění výuky a zlepšování prostředí ve škole tak, aby bylo pro žáky i učitele přátelské a inspirativní.

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Základem koncepce je úzká spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Zákonní zástupci žáka mohou školu navštívit kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek a v době akcí pro veřejnost, jako jsou např. výstavy prací žáků či jiná společenská, kulturní a sportovní vystoupení. Dále mohou nahlédnout např. na webové stránky školy a do výroční zprávy o škole, o koncepci dalšího rozvoje školy jsou informováni prostřednictvím třídních učitelů a vedení školy i na výše uvedených třídních schůzkách. Možnosti vzájemného předávání informací se mohou (s ohledem na vývoj komunikačních technologií) i nadále rozšiřovat.

Další spolupráce je s pedagogicko-psychologickou poradnou, metodikem primární prevence a dalšími odbornými centry pomoci, policií, obecně prospěšnými společnostmi (např. formou besed, exkurzí, sociometrických šetření), předpokládá se spolupráce s okolními mateřskými školami, základními školami, dalšími středními školami, sociálními partnery a jinými subjekty jako např. Městským úřadem Chrudim, Sportovišti města Chrudim, Domem dětí a mládeže Chrudim, sportovními oddíly ve městě a zájmovými kroužky, Infocentrem Chrudim, kulturními objekty (např. knihovna, muzeum, kino, divadlo).

Při základní škole je zřízena školská rada, která se podílí na správě školy.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Základem koncepce školy je individuální přístup k žákovi, výuka angličtiny už od první třídy (včetně zájmových kroužků), počítačová gramotnost (prioritní motorické dovednosti jsou

zpestřovány prací s tablety nebo interaktivní tabulí) a téměř každodenní nabídka pohybových aktivit (včetně kroužků).

ŠVP „Život je pohyb“ vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP základního vzdělávání. Škola žáky motivuje a vede k aktivnímu učení a řešení problémů za využití všech dostupných informačních prostředků. V dětech rozvíjíme zdravé sebevědomí, kritické myšlení a schopnost sebehodnocení. Zároveň jim umožňujeme pozitivní prožitek z výsledků vlastní práce prostřednictvím pořádání různých výstavek jejich prací. Důraz se klade především na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi, kde děti seznamujeme s moderní informační technikou již od první třídy - tablety. Zaměření právě na tyto činnosti umožní žákům lepší orientaci v současném měnícím se světě a lepší uplatnění v budoucím životě.

Chceme docílit toho, aby naši žáci byli schopni svobodné a tvůrčí práce, dle jejich potřeb a požadavků, samostatného myšlení a správného rozhodování s tím, že budou za svá rozhodnutí plně zodpovědní. Porozumí globálním vztahům a spřízněnosti člověka s přírodou.

Naším hlavním cílem je také výuka cizích jazyků, zejména angličtiny, neboť pro jejich budoucí úspěšný profesní život je znalost světového jazyka naprosto nezbytná. Neodmyslitelnou součástí výuky je také zvládnutí výpočetní techniky a využití komunikačních a informačních technologií pro řešení běžných problémů, pro zpracování projektů, referátů a podobně.

Nedílnou součástí výuky je důraz na tělesnou výchovu, celkový pohybový režim a zájmové sportovní aktivity.

Vzdělávací složka pedagogického procesu musí být nezbytně doprovázena složkou výchovnou (např. žák pravidelně zdraví, poprosí, když o něco žádá, poděkuje, když něco získá).

Výchovné a vzdělávací strategie

Uplatňované výchovné a vzdělávací strategie mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.
Měly by vést k:

- Samostatnosti
- Tvořivosti
- Vzájemné úctě
- Toleranci
- Rozvoji komunikativních dovedností
- Spolupráci

Dále by měly naučit žáka, jak se učit. K dosažení těchto cílů budeme využívat především výchovných a vzdělávacích strategií založených na následujících formách organizace práce: frontální výuka, skupinová práce, individuální práce, projektové vyučování a na následujících metodách výuky: výklad, laboratorní práce, diskuse, pozorování, práce s textem, práce s prostředky informačních a komunikačních technologií, práce v terénu, referáty, sběr a třídění informací, exkurze, výlety, prezentace, dramatizace, hra apod.

Kompetence

Kompetence k učení - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

- Během výuky klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací, jejich porovnávání a třídění
- Vést žáky k sebehodnocení
- Individuálním přístupem k žákům maximalizovat jejich šanci prožít úspěch
- Vést žáky k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování
- Umožnit žákům realizovat jejich vlastní nápady, podněcovat jejich tvořivost, chuť experimentovat
- Účastnit se různých soutěží a olympiád
- Zadávat žákům zajímavé domácí úkoly
- Používat terminologii a symboliku, využívat návodů a schémat
- Zvyšovat efektivitu učení používáním výpočetní techniky

Kompetence k řešení problému - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

- Hledat různá řešení problému, svoje řešení si obhájit, zkontrolovat, najít chyby a odstranit je
- Používat netradiční úlohy (Scio, matematický klokan)
- Motivovat žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- Zdokonalovat kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, umět vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat a propojovat (práce s tablety a interaktivní tabulí).
- Projektových dnů využívat k logickému řešení problémů
- Prezentovat své názory a myšlenky
- Zapojovat se do různých soutěží
- Připravovat různé aktivity pro mladší spolužáky, podílet se na všech fázích příprav, na plánování, realizaci i hodnocení
- Vést žáky k převzetí zodpovědnosti za svoje rozhodnutí, k vytrvalosti, nenechat se odradit případným neúspěchem
- Naučit žáky vyhledávat víc možností řešení a vybírat nejvhodnější, aplikovat osvědčené postupy pro řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

- Učit žáky vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- Ukázat žákům, jak obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názory jiných, domluvit se při skupinové práci, sportovní hře apod.
- Ke komunikaci a informovanosti ve škole využívat www stránky
- Umožnit žákům podíl na zpracování videozáznamů, fotografií a různé další dokumentace ze školního života do školní kroniky
- Podporovat přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- Organizovat projekty, ve kterých spolupracují děti různých věkových skupin

Poznáváme se navzájem

- Vést žáky k používání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Naučit se vstupovat do diskuze, řídit ji, prezentovat svoje názory, přesvědčit o nich své oponenty a zastupovat názor třídy

- Učit se orientovat v různých typech schémat, obrázků, grafů a tabulek a získávat z nich údaje
- Prezentovat projekty, hodnotit svoji práci, reagovat na hodnocení ostatních, přijmout kritiku
- Předvést způsoby obranné komunikace proti manipulaci a násilí, ovládnout asertivní jednání

Kompetence sociální a personální - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat respektovat práci vlastní a druhých.

- Podporovat využívání skupinové práce, vzájemné pomoci při učení, nabízet pomoc nebo o ni požádat, ocenit zkušenosti druhých a čerpat poučení ze spolupráce
- Sociální kompetence vyvozovat na praktických cvičeních a úkolech, využívat modelové situace
- Naučit schopnost střídat role ve skupině, dokázat organizovat i podřídit se
- Vyžadovat respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podílejí
- Učit se odmítat vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- Položit základy kooperace a týmové práce, ocenit druhého i sebe
- Podílet se na vytváření příjemné atmosféry při práci v týmu

Kompetence občanské - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

- Společně ve třídních kolektivech stanovit pravidla chování, školní řád navazuje na pravidla vytvořená ve třídách
- Respektovat individuální rozdíly, národnostní, kulturní apod.
- Naučit se správně rozhodnout v dané situaci a přijmout odpovědnost za své rozhodnutí
- Definovat povinnosti a práva doma i ve škole
- Uvádět příklady kulturního a historického dědictví naší země, poznávat zvyky a tradice v různých částech světa a respektovat je
- Pomáhat při výzdobě školy a třídy, zapojit se do veřejně prospěšných prací
- Vést k rozpoznání názorů a postojů odporujícím základním principům demokratického soužití
- Zdůvodnit nutnost chápat základní ekologické požadavky a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, třídit odpad
- Zapojit se do evropských projektů a prakticky se seznamovat s kulturou jiných národů

Kompetence pracovní - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- Motivovat k aktivnímu zapojení do všech činností ve škole
- Učit se objektivně sebehodnotit a posuzovat své reálné možnosti při profesní orientaci
- Výuku doplňovat praktickými exkurzemi
- Výběrem volitelných předmětů pomáhat žákům při volbě budoucího povolání
- Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcovat u žáků zájem o další orientaci
- Vést žáky k přizpůsobení se pracovním podmínkám a prostředí, plánovat činnost, po skončení práce provést kontrolu a hodnotit výsledky
- Manipulovat bezpečně s používanými pomůckami, nástroji, materiály a zařízeními
- Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální - vést všechny žáky k pozitivnímu vztahu k digitálním zařízením, aplikacím a službám a k jejich vhodnému využívání.

- Vést žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Vést žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu; vedeme žáky k tomu, aby dokázali zvolit správné postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vést žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, ke kombinování různých formátů, k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků.
- Vést žáky k využívání digitální technologie tak, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- Vést žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání
- Cíleně upozorňovat žáky na předcházení situací ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, předcházení situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (§ 16 odst. 1 školského zákona). Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů (§ 16 odst. 3 školského zákona). Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ (§ 16 odst. 2 školského zákona). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků naší školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola. Na základě doporučení školského poradenského zařízení je žákům poskytována pedagogická intervence (podpora přípravy na školu), je realizován předmět speciálně pedagogické péče formou další péče o žáka, je zaměřený na rozvoj speciálních vzdělávacích potřeb žáka a prováděný reedukační péčí pedagoga.

V případě podpůrného opatření pro žáky s LMP od druhého stupně podpory bude toto řešeno dodatkem k ŠVP pro konkrétního žáka.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Příklady podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, která jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory.

Oblast metod výuky:
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků, metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů.

Oblast organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností (§ 27, odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Pro podporu nadání a mimořádného nadání škola použije podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory (Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.).

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce doložený lékařskou zprávou;
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Průřezová témata – první stupeň základní školy

Environmentální výchova (EV)

	1. stupeň				
Název tematického okruhu	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Ekosystémy				Pří VV	Vl VV
Základní podmínky života	PČ	PČ	PČ		Pří
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJL		Prv		Pří
Vztah člověka k prostředí	M Prv VV	M Prv VV	M VV	M TV Pří Vl PČ	M TV Pří PČ

Výchova demokratického občana (VDO)

	1. stupeň				
Název tematického okruhu	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Občanská společnost a škola	TV Prv ČJL	TV Prv	TV Prv	Vl M	Vl
Občan, občanská společnost a stát					M
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj

	1. stupeň				
Název tematického okruhu	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Rozvoj schopností poznávání	M	M	M		
Sebepoznání a sebepojetí					Pří
Seberegulace a Sebeorganizace				Pří VV	Pří VV
Psychohygiena					Pří
Kreativita	VV	VV	VV	Inf	Inf

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Sociální a morální rozvoj

	1. stupeň				
Název tematického okruhu	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Poznávání lidí	Prv			Vl	
Mezilidské vztahy				Pří	Vl
Komunikace			Aj	Aj	Aj Inf
Kooperace a kompetice			Aj		
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		Prv		MAT	MAT
Hodnoty, postoje, praktická etika			Prv	Vl	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

	1. stupeň				
Název tematického okruhu	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Evropa a svět nás zajímá		Aj Prv	Aj Prv	Aj HV VV PČ	HV Vl VV PČ
Objevujeme Evropu a svět					Aj
Jsme Evropané					

Mediální výchova (MV)

	1. stupeň				
Název tematického okruhu	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				HV	HV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					ČJL
Stavba mediálních sdělení					
Vnímání autora mediálních sděle					
Fungování a vliv médií ve společnosti			ČJL	TV Pří	TV Inf
Tvorba mediálního sdělení					ČJL
Práce v realizačním týmu					ČJL

Multikulturní výchova (MKV)

	1. stupeň				
Název tematického okruhu	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
Kulturní diference	HV	Aj HV	HV	VV	Aj VV
Lidské vztahy	TV HV PČ	Prv TV HV ČJL PČ	Aj TV HV ČJL PČ	Vl ČJL PČ HV	Vl PČ HV
Etnický původ	Prv PČ	PČ	PČ	ČJL PČ HV	
Multikulturalita				ČJL	
Princip sociálního smíru a solidarity			Prv		

Učební plán pro 1. stupeň základní školy

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace (ČJL)	Český jazyk a literatura (ČJL)	8	8 6+2	8 6+2	8 7+1	7 6+1	39 33+6
	Anglický jazyk (Aj)	1 0+1	2 0+2	3	3	3	12 9+3
Matematika a její aplikace (MAT)	Matematika (MAT)	4	5 4+1	5 4+1	5 4+1	5 4+1	24 20+4
Informatika (Inf)	Informatika (Inf)	-	-	-	1	1	2
Člověk a jeho svět (ČaS)	Prvouka (Prv)	2	2	3 2+1	-	-	7 6+1
	Vlastivěda (Vl)	-	-	-	2 1+1	2	4 3+1
	Přírodověda (Pří)	-	-	-	1	2 1+1	3 2+1
Umění a kultura (UaK)	Hudební výchova (HV)	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova (VV)	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví (ČaZ)	Tělesná výchova (TV)	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce (ČaSP)	Pracovní činnosti (PČ)	1	1	1	1	1	5
Povinná celková časová dotace		20	22	24	26	26	118

Poznámky k učebnímu plánu

- Disponibilní hodiny jsou v učebním plánu uvedeny +X
- Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace bude realizována výukou českého jazyka a anglického jazyka od I. ročníku
- Z šestnáctihodinové disponibilní dotace bylo 6 hodin přiděleno předmětu Český jazyk, 4 Matematice, 3 Anglickému jazyku a 3 oblasti Člověk a svět.
- Další součástí učebního plánu jsou projektové dny, exkurze, výukové semináře, lyžařský kurz (viz tabulka)

Další součásti učebního plánu

Ročník	Pol.	Projektový den	Exkurze, návštěvy sportovních utkání a divadelních představení	Besedy/přednášky/ semináře	Plavání	Škola v přírodě
I.	I.	Vánoční zvyky a tradice	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky	Beseda s policistou		
			Městská knihovna	Dopravní hřiště		
	II.	Masopustní den	Zpátky ke kořenům	Recitační soutěž		x
		Masopustní den				
		Čarodějnický den				
		Sportovní den- Den dětí				
		Projektový den zaměřený na environmentální aktivity a ekologii				
		Pasování na čtenáře				
II.	I.	Vánoční zvyky a tradice	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky	Beseda s policistou	X	
			Výstavy – dle nabídky	Dopravní hřiště		
	II.	Masopustní den	Zpátky ke kořenům	Recitační soutěž		X
		Sportovní den- Den dětí	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky			
		Velikonoce	Městská knihovna			

		Čarodějnický den	Hasičský záchranný sbor			
		Projektový den zaměřený na environmentální aktivity a ekologii				
III.	I.	Vánoční zvyky a tradice	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky	Beseda s policistou	X	
		Lesní pedagogika	Pracovní, výtvarná dílna	Dopravní hřiště		
			Muzeum Chrudim, naše město	Vánoční koledování		
			Řemesla a povolání – mlýn			
			Školní fotbalový turnaj			
	II.	Masopustní den	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky	Recitační soutěž	X	X
		Sportovní den	Výstavy – dle nabídky			
		Čarodějnický den	Zpátky ke kořenům			
		Projektový den zaměřený na environmentální aktivity a ekologii	Městská knihovna			
IV.	I.	Vánoční zvyky a tradice	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky	Beseda s policistou		
			Výstavy – dle nabídky	Dopravní hřiště		
	II.	Masopustní den	Městská knihovna	Recitační soutěž		X

		Sportovní den- Den dětí	Výstavy – dle nabídky	Matematický klokan		
		Čarodějnický den	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky			
		Projektový den zaměřený na environmentální aktivity a ekologii				
V.	I.	Vánoční zvyky a tradice	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky	Beseda s policistou		
			Výstavy – dle nabídky	Dopravní hřiště		
			Planetárium			
	II.	Sportovní den	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky	Recitační soutěž		X
		Projektový den zaměřený na environmentální aktivity a ekologii	Výstavy – dle nabídky	Matematický klokan		
		Praha, cestujeme				
		Svět internetu				

Dlouhodobé projekty

Pro žáky prvního až pátého ročníku nabízíme školu v přírodě. Žákům prvního ročníku a případně též žákům s novým třídním učitelem nabízíme adaptační kurz. Žákům sedmého ročníku nabídneme každoročně možnost týdenního lyžařského výcviku.
Třídní kolektivy budou absolvovat exkurze, pobyty v přírodě, školní poznávací výlety.
Žáci 2. a 3. ročníku absolvují plavecký výcvik. Plavecký výcvik doporučujeme i ve 4. a 5. ročníku.
Žákům 1. – 5. ročníku nabídneme možnost bruslení.
Žáci budou každoročně plnit úkoly v různých projektech dle tabulky (viz. výše). Budeme pravidelně pořádat společné akce žáků a jejich zákonných zástupců - např.:
- Seznamte se prosím – společné aktivity všech žáků, tedy nejen klasické projektové dny, ale též veškeré společné aktivity žáků, popř. žáků a jejich zákonných zástupců (např. dýňobraní, jablkobraní, drakiáda, atd.)
- Vánoční besídky
- Velikonoční výtvarné odpoledne pro rodiče a děti
- Návštěvy budoucích školáků na naší základní škole
- Preventivní programy – dle aktuální nabídky a ročníku, v němž bude projektový den realizován

Projekty, jejichž nabídka je průběžně doplňována dle zájmu žáků, jejich zákonných zástupců a možností školy, dotvářejí obsah vzdělávacího procesu. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci mezi pedagogy, žáky a zákonnými zástupci žáků.

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, náplně učiva nebo reagují na dění ve společnosti. Některé projekty budou třídní, jiné ročníkové nebo celoškolní. Cílem je snaha o každoroční zařazení jednoho až dvou celoškolních projektů.

Učební osnovy předmětů – 1. stupeň základní školy

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
8	8	8	8	7	39

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován v 1. - 5. ročníku jako samostatný předmět. Směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, osvojování a rozvíjení čtenářských schopností. Vede k využívání různých zdrojů informací např. encyklopedií, internetu, slovníků apod. pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další rozvoj.

Výuka probíhá v kmenových třídách, k procvičování a upevňování učiva jsou využívány vhodné počítačové programy či interaktivní tabule.

Dovednosti získané v předmětu Český jazyk a literatura jsou důležité pro výuku a vzdělávání v jiných oborech.

Český jazyk jako předmět na 1. stupni ZŠ zahrnuje komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Při výuce dbáme na to, aby se vědomosti a dovednosti žáků upevňovaly spirálovitě. Snažíme se o nejlepší motivaci žáků, navazujeme na výsledky předchozích učení, respektujeme vlastnosti jedinců a jejich aktuální stav. Snažíme se o chápání jazyka jako prostředku nezbytného k dalšímu vzdělávání.

Od prvopočátečního čtení dbáme na čtení s porozuměním, později se učíme orientovat v jednotlivých literárních formách a vhodně je interpretovat. Seznamujeme žáky se známými autory a k prožívání textu používáme prvky dramatické výchovy.

Při výuce psaní dbáme na utváření potřebných hygienických návyků. Dbáme na osvojení správné techniky psaní.

Z hlediska komunikačních dovedností systematicky rozvíjíme přirozené předpoklady žáků. Usilujeme o to, aby žáci získali sebedůvěru při vystupování a naučili se kultivovanému projevu.

Jazyková výuka je nedílnou součástí výuky předmětu Český jazyk a literatura. Snažíme se o postupné osvojování pravidel správného pravopisu. Výuku však nechápeme jako cíl, ale jako cestu, jak prostřednictvím poznání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Výuka probíhá v jednotlivých kmenových třídách. Pracujeme frontálně, využíváme také skupinovou práci a práci ve dvojicích. Některá témata realizujeme formou krátkodobých

projektů v rámci předmětu i mezipředmětově. Výuka je obohacena o návštěvy divadelních představení, městské knihovny a počítačové učebny.

Hodinovou dotaci uvádíme v přehledu s ostatními vyučovacími předměty.

Strategie rozvoje klíčových kompetencí předmětu Český jazyk a literatura

Kompetence k učení
- vedeme žáky k získávání informací ze čtených textů a vyhodnocování informací z hlediska budoucího využití (další zdroje informací - internet, výukové programy, televize, rozhlas)
- rozvíjíme u žáků dovednosti a schopnosti, které jsou předpokladem k osvojení dalšího učiva
- poukazujeme na používání osvojených jazykových a literárních znalostí a dovedností v jiných předmětech a taky oblastech budoucího působení žáků
- seznamujeme žáky s gramatickými a literárními pojmy v souvislosti s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů
- předkládáme k žákům dostatečné množství věkově přiměřených situací a na základě analogie odhalujeme pravidla, kterými se řídí mluvnické jevy
- vedeme žáky ke kontrole a sebekontrole cizího i vlastního písemného projevu

Kompetence komunikativní
- využíváme gramatického a literárního učiva k neustálému rozšiřování slovní zásoby
- snažíme se, aby každý žák dokázal formulovat a vyjadřovat své myšlenky a to souvisle a logicky formou ústní i písemnou
- vedeme žáky k dovednosti vést dialog a zapojit se do diskuse
- propojujeme jazykovou výchovu s dalšími komunikativními dovednostmi, jako jsou výrazy, gesta a mimika

Kompetence sociální a personální
- vytváříme dostatek příležitostí pro skupinovou práci i celotřídní diskusi
- při řešení problémových situací vedeme k pochopení potřeby spolupráce
- posilujeme u žáků sebedůvěru a pozitivní představu o sobě samém, snažíme se, aby žák zažíval pocit úspěchu

Kompetence občanské
- seznamujeme žáky s tradicemi a slovesným dědictvím, navozujeme pocit sounáležitosti a hrdosti na zachovalá slovesná díla
- snažíme se, aby četba byla potřebou, vedeme žáky k tvorbě vlastního literárního projevu a k recitaci

Kompetence pracovní
- dbáme, aby se dodržování základních hygienických pravidel při psaní a čtení stalo pro všechny žáky samozřejmostí
- společně se žáky vytváříme vhodné učební pomůcky, které užíváme při osvojování učiva
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Věta, slovo, slabika, hláska a písmeno	VDO – Občanská společnost a škola (výchova k demokratickému myšlení v rámci třídních kolektivů, výchova k samostatnosti, sebekritice a odpovědnosti) EMV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vztah člověka k prostředí, výchova k životnímu prostředí)	MAT – zadání textu s porozuměním VV – doplnění textu obrázkem
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Řádek, nadpis, odstavec, článek Říkadla, básně, rozpočítadla		
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Dialog – zdvořilé vystupování		
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Intonace (druhy vět) Hlasová cvičení, jazykolamy, slovní hříčky		
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	Dechová cvičení, frázování		
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Vypravování Dialog na základě obrazového materiálu		
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	Držení psacího náčiní Hygiena zraku – správné sezení		
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Obrázky, pohádky, ilustrace Technika čtení		
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Krátké texty		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Dramatizace Poslech literárních textů		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky.	Písmena abecedy ve vztahu k odpovídajícím hláskám		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Hláskosloví (tvrdé a měkké souhlásky, samohlásky krátké a dlouhé) Párové souhlásky	MKV – Lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci a harmonické mezilidské vztahy)	VV – doplnění textu obrázkem
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem nadřazená, podřazená a souřadná.	Slova nadřazená, podřazená a souřadná		
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu děj, věc, okolnost, vlastnost.	Podstatná jména, slovesa, předložky		
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	Jednoduchá souvětí, vzorce souvětí		
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	Různé druhy vět		
Odůvodňuje a píše: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě,ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a u typických případech vlastních jmen osob a zvířat a místních pojmenování.	TVrdé a měkké souhlásky Psaní ů/ú Bě, pě, vě, mě Psaní velkých písmen		
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Čtení vět a souvětí – frázování Větný přízvuk Orientace v textu Čtení praktické		
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Formulace otázek Vzkaz, oslovení		

Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Zdvořilé vystupování		
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Intonace, hlasová cvičení, jazykolamy		
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	Dechová cvičení Vypravování		
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Vyprávění dle jednoduché osnovy		
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	Dodržování správných hygienických návyků		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky.	Automatizace psacího pohybu (tvary písmen, slov, rozestupy, hbitost)		
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	Dělení slov na konci řádku Pořádek slov ve větě Pořádek vět		
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Vyprávění pohádek, příběhů		
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přeměřené věku.	Krátké literární útvary		
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Základní literární pojmy: próza, poezie, spisovatel, básník		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitelů a podle svých schopností	Volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Párové souhlásky Abeceda	MKV – Lidské vztahy (principy slušného chování, tolerance)	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.	Slova mnohoznačná, jednoznačná Slova opačného a podobného významu Vyjmenovaná slova		
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	Slovní druhy		
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	Tvarosloví		
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	Počet vět v souvětí Vzorce vět Spojování vět v souvětí		
Odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech. Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Vyjmenovaná slova a jejich tvary Plynulé čtení textu		
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Formy společenského jazyka telefonování, návštěva, uvítání, rozloučení		
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Intonace, hlasová cvičení		
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	Dechová cvičení, tempo řeči, frázování		

Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných i mimoškolních situacích.	Členění jazykových projevů Mimika, gesta	MED – Vliv médií ve společnosti	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Vyprávění (osnova)		
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	Hygienické návyky		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Odstraňování individuálních nedostatků Úhlednost písma		
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Písemný estetický projev		
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh. Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Vyprávění Popis Přednes literárních textů Pečlivá výslovnost		
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Líčení zážitků		
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Pohádka, povídka, bajka, divadelní představení, herec Literatura pro děti a mládež		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Reprodukce textu Dramatizace Souvislé vyjadřování a kladení otázek		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	Význam slov Slova jednovýznamová, mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	MKV - Etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost)	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	Stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka)		
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a užívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Slovní druhy a jejich třídění Tvary slov Mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen		
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	Věta jednoduchá a souvětí Smysluplné uspořádání vět do souvětí		
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	Spojovací výrazy		
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Vyjmenovaná a příbuzná slova		
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Orientace v textu		VV - ilustrace
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	Vystižení hlavní myšlenky v literárním textu		
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	Dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci		
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Výrazné čtení (členění vět, barva, síla hlasu, intonace)		
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Čitelnost a přehlednost písemného projevu		

Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	Samostatné i skupinové sestavování osnovy pro vyprávění Vytváření krátkého mluveného projevu podle této osnovy	MKV – Lidské vztahy a vztahy mezi kulturami	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	Dramatizace textu, ilustrace k přečtenému textu, tvořivé činnosti s textem		
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Druhy a žánry dětské literatury		
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Verš, rým, básnické výrazy, přirovnání		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	Slova citově zabarvená	MED – Tvorba mediálního sdělení práce v realizačním týmu	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	Stavba slova Předpona s, z		
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Mluvnické kategorie sloves - způsob Druhy přídavných jmen a jejich vzory Mluvnické kategorie přídavných jmen		
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	Spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu		
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	Práce s větou		
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Shoda přísudku s podnětem		
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Hlasité a tiché čtení s porozuměním		
Rozlišujeme podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamená.	Vyhledávání klíčových slov – věcné čtení Pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku		
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	Orientace v textu		
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	Vyhledávání informací v naučných textech		

Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	Vyjadřování vlastního názoru, přijímání názorů druhých Řešení neobvyklých situací	MED – Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (kritický přístup k médiím, výběr kvalitních pořadů, literatury a tisku)	
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Výrazné čtení		
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	Používání spisovných, nespisovných a hovorových slov v mluveném projevu		
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Členění na odstavce		
Sestaví osnovu vyprávění a na její základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti.	Vytváření krátkého písemného projevu dle osnovy		
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivá činnost – vlastní tvorba na libovolné téma		VV - ilustrace
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Literatura umělecká a věcná Lidová slovesnost		
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Literární pojmy- přirovnání, přenesené a zastaralé výrazy, básnické výrazy		

ANGLICKÝ JAZYK

celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
1	2	3	3	3	12

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Požadavky na vzdělání v anglickém jazyce vychází ze Společného evropského referenčního rámce a směřují k dosažení úrovně A1 na konci 1. stupně základní školy. Žáci budou na konci 5. třídy schopni rozumět větám a slovům týkající se jejich osoby a jejich okolí. Budou schopni vést velmi jednoduchou a prostou konverzaci s mluvčím. Sami dokážou vyjádřit základní myšlenky o své osobě slovními spojeními, které znají ze svého studia.

Obsahové a organizační vymezení

V 1. ročníku je výuka zaměřena na mluvený projev, rozšiřování slovní zásoby a porozumění krátkým sdělením a pokynům. Žáci jsou motivováni k vzdělávání se v anglickém jazyce a budují si k němu pozitivní vztah, proto jsou zařazovány hravé aktivity. Důraz je kladen na získávání slovní zásoby a jednoduchých frází, spojování vizuálního vjemu (např. obrázky, objekty, hračky) a zvukové podoby slova. Žáci se učí jednoduché říkanky, písničky a podobně. Na základě poslechu dochází k postupnému osvojování slovní zásoby, učí se rozlišovat a vyslovovat anglická slovíčka. Učitelé v tomto období hojně používají názorný materiál a neverbální komunikaci (mimiky, pohyby, prvky dramatické výchovy). Navozuje se obdobná atmosféra jako při učení se mateřskému jazyku a odbourává se stres ze známek. V 2. ročníku začínáme postupně procvičovat i čtení a psaní, nejprve na úrovni slov, později krátké věty.
V dalších ročnících se prohlubují a zdokonalují znalosti ve všech oblastech – receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním), produktivní řečové (ústní a písemný projev), komunikační (jednoduchá komunikace). Přibývá tedy práce s učebnicí a psaný projev. Na rozdíl od předchozích ročníků se více soustředíme na psaní. Začíná se s nácvikem rozhovoru a žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí prostřednictvím DVD, interaktivní tabule a dalších materiálních didaktických pomůcek.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Cílem vyučovacího předmětu je chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem, a komunikace žáků v rámci integrované Evropy a světa. Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice a prohlubují si povědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Vzdělávací obsah předmětu

- Rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství, získávání zájmu o jeho studium
- Pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- Pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- Rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturních rozmanitosti

- Vnímání a postupné osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- Zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- Osvojení si základních frází a jednoduchých slovních obratů
- Porozumění základním frázím
- Zvládnutí čtení a porozumění jednoduchému textu přiměřenému slovní zásobě
- Získávání informací z dostupných zdrojů
- Získávání sebedůvěry a řečnických schopností např. při rozhovoru nebo prezentaci vlastní práce
- Seznámení se s kulturou a tradicemi anglicky mluvících zemí
- Formování respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy realizace
Během výuky dochází ke skupinovým formám vyučování, žáci ale také pracují samostatně (samostatná práce), ve skupině (skupinová práce) či ve dvojicích (práce ve dvojicích). Žáci rozvíjí své receptivní dovednosti při poslechových cvičeních (poslech) a při práci s textem (čtení). Motivačním nástrojem jsou při výuce hry a soutěže, žáci se učí říkanky, básničky a písničky. Mezi materiální didaktické pomůcky, které jsou zasazovány do výuky, patří výukové programy na PC. Učitel společně s žáky používá prvky dramatizace. Další formou realizace výuky jsou projekty.

Místo realizace
Výuka ve všech ročnících probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny interaktivními tabulemi. Výuka se také může přesunout na školní zahradu.

Časová dotace
1 hodina týdně v 1. ročníku
2 hodiny týdně ve 2. ročníku
3 hodiny týdně ve 3. ročníku
3 hodiny týdně ve 4. ročníku
3 hodiny týdně v 5. ročníku

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- upřednostňuje pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci
- žáci pracují s chybou, získávají dovednost autokontroly

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování se v angličtině
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjíme dovednost podřizovat se pravidlům
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích a soutěžích
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence sociální a personální

- navozujeme situace, ve kterých žáci ukazují své zkušenosti se světem a se sebou samým
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- osobnostní rozvoj při cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování,
- řešení problémů, dovednosti pozitivně se naladit a motivovat
- sociální rozvoj – poznávání se ve skupině, dobré vztahy mezi spolužáky, dovednost dialogu, monologu, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba
- morální rozvoj – zvládání učebních problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- znalost cizího jazyka má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací a pracovní

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy

Multikulturní výchova

- seznamování se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami
- učení se žít a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- uplatnění práv svých a respektování práv druhých

Environmentální výchova

- pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	Slovní zásoba a její tvoření Gramatika (tvarosloví a větná stavba) Receptivní řečová dovednost sluchová = poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů Produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky Pozdravy, loučení Představení sebe a uvedení věku (What´s your name?, I´m…, How old are you? I´m …) Základní číslovky Svátky v anglicky mluvících zemích - Halloween Objekty ve třídě Zdvořilostní fráze: poděkování, prosby Rozkazovací způsob, pokyny ve třídě Barvy Přídavná jména Hračky Zdvořilostní fráze: pobídky Svátky v anglicky mluvících zemích - Vánoce	OSV – Sociální rozvoj, kooperace a kompetice (aktivně pracuje ve dvojici, ve skupině) OSV – Osobnostní rozvoj, kreativita (nápaditost, např. při tvorbě projektů) EGS – Evropa a svět nás zajímá (informace o životě v anglicky mluvících zemích)	VV – ilustrace, kreslení, tvorba plakátů TV – tělovýchovné chvilky, tanec, jednoduché sestavy Člověk a jeho svět – rodina, zvyky a obyčeje, sociální výrazy HV – zpěv anglických písní, říkanky, rytmus, intonace

	Dům, domov Osobní zájmena Sloveso být Místní předložky Lidské tělo: části těla, obličej Sloveso mít Zvířata Modální sloveso moci/umět Svátky v anglicky mluvících zemích - Velikonoce Jídlo Výroba plakátu Vyjádření preference Zvuková a grafická podoba jazyka		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně	Grafická podoba jazyka Slovní zásoba a její tvoření Gramatika (tvarosloví a větná stavba) Receptivní řečová dovednost sluchová = poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů	OSV - Sociální rozvoj komunikace (rozhovory se spolužáky) OSV - Sociální rozvoj, kooperace a kompetice	VV – ilustrace, kreslení, tvorba plakátů TV – tělovýchovné chvilky, tanec, jednoduché sestavy

a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu. .	Receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného Produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky Produktivní řečová dovednost písemná = zpracování textu v podobě reprodukce, osnovy, výpisků, anotací, apod. Základní číslovky 1-10 Barvy Pozdravy, loučení Představení se Uvedení věku Objekty ve třídě Vyjádření pocitů Osobní zájmena Sloveso být Zdvořilostní fráze Svátky v anglicky mluvících zemích- Halloween Hračky Místní předložky Rodina Přídavná jména Domácí mazlíčci Množné číslo Svátky v anglicky mluvících zemích - Vánoce	(aktivně pracuje ve dvojici, ve skupině) OSV - Osobností rozvoj, kreativita (nápaditost, osobitost např. při tvorbě projektů) EGS - Evropa a svět nás zajímá (informace o životě lidí v anglicky mluvících zemích) EGS – Objevujeme Evropu a svět (oslava některých svátků v anglicky mluvících zemích)	Člověk a jeho svět – rodina, zvyky a obyčeje, sociální výrazy HV – zpěv anglických písní, říkanky, rytmus, intonace MAT – čísla, počítání do 10, sčítání, odčítání

	Obličej Části těla Sloveso mít Zvířata Otázka na počet Oblečení Svátky v anglicky mluvících zemích - Velikonoce Volný čas Modální sloveso moci/umět Dopravní prostředky Přítomný čas průběhový Domov, dům Jídlo Vyjádření preference Zvuková a grafická podoba jazyka		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty,poznámky
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal. Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy. Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu. Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	Grafická podoba jazyka Slovní zásoba a její tvoření Gramatika (tvarosloví a větná stavba) Receptivní řečová dovednost sluchová = poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů Receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného Produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky Produktivní řečová dovednost písemná = zpracování textu v podobě reprodukce, osnovy, výpisků, anotací, apod. Číslovky 1-10 Barvy Představení sebe a okolí Místní předložky Škola Číslovky 11-20 Otázka na počet	OSV - Sociální rozvoj komunikace (rozhovory se spolužáky) OSV - Sociální rozvoj, kooperace a kompetice (aktivně pracuje ve dvojici, ve skupině) OSV - Osobností rozvoj, kreativita (nápaditost např. při tvorbě projektů) EGS - Evropa a svět nás zajímá (informace o životě v anglicky mluvících zemích, svátky) MV - Lidské vztahy (oslava narozenin)	VV – ilustrace, kreslení, tvorba plakátů TV – tělovýchovné chvilky, tanec, jednoduché sestavy, pohybové aktivity (říkanky, písničky doprovázené pohybem) Člověk a jeho svět – rodina, zvyky a obyčeje, sociální výrazy HV – zpěv anglických písní, říkanky, rytmus, intonace MAT – čísla, počítání, sčítání, odčítání Dramatická výchova – interpretace po poslecho-vých aktivitách

Rozumí jednoduchému mluvenému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	Existenční vazba There is/are Svátky v anglicky mluvících zemích - Halloween Hračky Ukazovací zájmena Přivlastňování pomocí ´s Svátky v anglicky mluvících zemích - Vánoce Dům Nábytek Přivlastňovací zájmena Rodina Přítomný čas průběhový Jídlo Nápoje Zdvořilostní fráze Zvířata Moje město Svátky v anglicky mluvících zemích - Velikonoce Oblečení Volný čas Příroda Zvuková a grafická podoba jazyka	EGS – Objevujeme Evropu a svět (oslava některých svátků v anglicky mluvících zemích)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty,poznámky
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností. Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny,	Grafická podoba jazyka Slovní zásoba a její tvoření Gramatika (tvarosloví a větná stavba) Receptivní řečová dovednost sluchová = poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů Receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného Produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky Produktivní řečová dovednost písemná = zpracování textu v podobě reprodukce, osnovy, výpisků, anotací, apod. Jednoduchý překlad Interaktivní řečové dovednosti = střídání receptivních a produktivních činností Interakce ústní	OSV - Sociální rozvoj komunikace (rozhovory se spolužáky) OSV - Sociální rozvoj, kooperace a kompetice (aktivně pracuje ve dvojici, ve skupině) OSV - Osobností rozvoj, kreativita (nápaditost např. při tvorbě projektů) OSV - Osobnostní rozvoj, psychohygiena (denní režim, aktivní odpočinek, koníčky) OSV - Osobnostní rozvoj seberegulace a sebeorganizace (organizování vlastního času, režim dne) EGS - Evropa a svět nás zajímá (informace o životě	VV – ilustrace, kreslení, tvorba plakátů TV – tělovýchovné chvilky, tanec, jednoduché sestavy, pohybové aktivity (říkanky, písničky doprovázené pohybem) Člověk a jeho svět – rodina, zvyky a obyčeje, sociální výrazy HV – zpěv anglických písní, říkanky, rytmus, intonace

školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá. Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům. Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života. Vyplní osobní údaje formuláře.	Základní číslovky 1-20 Barvy Hračky Pozdravy, představení sebe a okolí Sloveso mít Rodina Popis osob Přivlastňování pomocí ´s Vyjádření preference Svátky v anglicky mluvících zemích - Halloween Číslovky 21-100 Dům, domov Místní předložky Přítomný čas průběhový Kalendářní rok Denní rutina Dny v týdnu Přítomný čas prostý Frekvenční příslovce Svátky v anglicky mluvících zemích - Vánoce Ve městě Modální sloveso umět/neumět Zdraví a nemoci	v anglicky mluvících zemích, svátky) MKV - Lidské vztahy (oslava narozenin)	MAT – čísla, počítání, sčítání, odčítání Dramatická výchova – interpretace po poslechových aktivitách

	Dopravní prostředky Modální sloveso muset/nesmět Příroda Přídavná jména Vyjádření nabídky, návrhu Svátky v anglicky mluvících zemích - Velikonoce Zvířata Stupňování přídavných jmen Počasí Oblečení Minulý čas slovesa být Zvuková a grafická podoba jazyka		

ú

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 5.

Výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**	**Mezipředmětové vztahy, projekty,poznámky**
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	Grafická podoba jazyka Slovní zásoba a její tvoření Gramatika (tvarosloví a větná stavba) Receptivní řečová dovednost sluchová = poslech s porozuměním monologických	OSV - Sociální rozvoj komunikace (rozhovory se spolužáky)	VV – ilustrace, kreslení, tvorba plakátů, projekty

Rozumí slovům, frázím a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá. Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	i dialogických projevů Receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného Produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky Produktivní řečová dovednost písemná = zpracování textu v podobě reprodukce, osnovy, výpisků, anotací, apod. Jednoduchý překlad Interaktivní řečové dovednosti = střídání receptivních a produktivních činností Interakce ústní Interakce písemná Pozdravy, představení sebe a okolí Popis osoby Sloveso mít Škola Vyjádření preference Přídavná jména Svátky v anglicky mluvících zemích – Halloween	OSV - Sociální rozvoj, kooperace a kompetice (aktivně pracuje ve dvojici, ve skupině) OSV - Osobností rozvoj, kreativita (nápaditost např. při tvorbě projektů) OSV - Osobnostní rozvoj, psychohygiena (denní režim, aktivní odpočinek, koníčky) OSV - Osobnostní rozvoj seberegulace a sebeorganizace (organizování vlastního času, režim dne) EGS - Evropa a svět nás zajímá (informace o životě v anglicky mluvících zemích, svátky) MKV - Lidské vztahy (oslava narozenin)	TV – tělovýchovné chvilky, tanec, jednoduché sestavy, pohybové aktivity (říkanky, písničky doprovázené pohybem) Člověk a jeho svět – lidské tělo a zvířata, režim dne HV – zpěv anglických písní, říkanky, rytmus, intonace MAT – čísla, počítání, sčítání, odčítání Dramatická výchova – scénky, rozhovory

Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života. Vyplní osobní údaje do formuláře.	Sport Přítomný čas průběhový Zdraví, nemoci Přítomný čas prostý Svátky v anglicky mluvících zemích – Vánoce Volný čas Příslovce Přídavná jména Svět kolem nás Minulý čas Povolání Technologie Zvířata Stupňování přídavných jmen Svátky v anglicky mluvících zemích – Velikonoce Dům, domov Denní rutina		

MATEMATIKA

celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
4	5	5	5	5	24

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematika je jednou ze základních vzdělávacích oblastí. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, jejich představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a úsudek.

Předmět je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- V okruhu **Čísla** a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace ve třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění.
- V okruhu **Závislosti**, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají typy změn a závislosti
- v běžném životě.
- V tematickém okruhu **Geometrie** v rovině a prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti, odhadují a měří délku. Ve druhém období vypočítávají obvod a obsah čtverce a obdélníka.
- V okruhu **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** žáci uplatňují logické myšlení
- a uvažování v závislosti na jejich rozumové vyspělosti, řešení úloh z běžného života.

Časová dotace předmětu je rozdělena dle učebního plánu.

Matematika je založena na aktivních činnostech a poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Postupně si žáci osvojují pojmy, algoritmy, terminologii a symboliku. Průběžně je využívána práce na PC k opakování a prohlubování učiva.

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně. Využívají k učení různé formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, didaktické hry, počtářské soutěže s důrazem na činnostní charakter učení.

Předmětem prolínají průřezová témata: OSV, VDO, EV

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
-žák se učí přesně a stručně vyjadřovat matematickým jazykem, učí se symboliku
-učí se provádět rozbory a zápisy při řešení úloh

-rozvíjí abstraktní, kombinatorické a logické myšlení
-učitel vytváří u žáků zásoby početních operací, algoritmů, metod řešení úloh, které žák využívá k řešení úkolů vycházející z reálného života
-učitel podporuje u žáka rozvoj abstraktního a logického myšlení (problémové úlohy, logické úlohy, matematické hádanky, kvízy, rébusy)
-zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k řešení sami

Kompetence k řešení problémů
-žák se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
-učí se systematičnosti, vytrvalosti, přesnosti
-učí se provádět rozbor problémů, odhadování výsledků, vyhodnocování správnosti výsledků
-učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
-pracuje s chybou u žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
-klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní
-žák se učí přesnému, stručnému vyjadřování matematickým jazykem včetně symboliky
-zdůvodňuje matematické postupy
-učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
-vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální
-žáci spolupracují ve skupině, učí se pracovat v týmu
-učí se věcně argumentovat
-učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, hodnotí žáky takovým způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská
-žák respektuje názory ostatních
-učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních
-učí se ohleduplnosti a taktu k ostatním žákům
-učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
-umožňuje, aby si žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost

Kompetence pracovní
-žák se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
-učí se efektivně organizovat si vlastní práci
-učitel vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
-vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence digitální
- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- žák se vyjadřuje pomocí digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi
- žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním

dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly, používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, orientuje se v čase popisuje jednoduché závislosti z praktického života,	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Přirozená čísla Obor přirozených čísel 1 – 20. Sčítání, odčítání – pojmy +, -, = Pojmy vedle, menší, větší, rovno Rozklady Pyramidy Počítání nákupu Číselná osa Porovnávání čísel Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model	OSV - Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace) - Sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace)	ČJL, Prv, VV, PČ, HV
	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Slovní úlohy.		

	Dopočítávání do dvaceti. Doplňování správných čísel, aby bylo rovno výsledku.		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci,	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Přirozená čísla Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) Obor přirozených čísel do 20 Sčítání, odčítání, rovná se.	OSV - Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita)	VV, PČ, Prv, ČJL
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace orientuje se v čase	Obor přirozených čísel do 100 Sčítá a odčítá příklady typu: 20 + 30, 50 – 30, 50 + 3, 53 – 3, 26 + 2, 28 – 2, 26 + 4, 30 – 4, 26 + 7, 33 – 7. Číselná osa – zapisování čísel dle velikosti sestupně, vzestupně. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY jízdní řády	OSV - Sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace)	
řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Slovní úlohy		
	Násobilka 2, 3, 4, 5.		

	Mince a bankovky, jednotky měny - koruna Počítání ceny nákupu a vrácení peněz.		
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Základní útvary v rovině –přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník Délka úsečky		
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Jednotky délky Jednotky cm, dm, m, kg, hod., min., s. Čtení časových údajů z jízdního řádu, z digitálních i ručičkových hodinek.		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák:	Malá násobilka	OSV - Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita	ČJL, Prv, TV
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Přirozená čísla Obor přirozených čísel do 100 Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) Písemné algoritmy početních operací	OSV - Sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace)	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose,	Obor přirozených čísel do 1 000 Sčítání a odčítání zpaměti do 1000. Zaokrouhlování. Doplňování schémat a posloupností čísel. Zobrazování na číselné ose.		
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času, popisuje jednoduché závislosti z praktického života,	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Jednotky času – s, min, hod Závislosti a jejich vlastnosti tabulky, jízdní řády		

doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel			
	Slovní úlohy		
porovnává velikost geometrických útvarů, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině, nachází v realitě jejich reprezentaci, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky,	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník vzájemná poloha dvou přímek v rovině Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, Rýsuje přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník. Porovnávání velikosti obrazců. Rozdíl mezi kružnicí a kruhem. Měří délky. Základní tělesa a obrazce v rovině.		
	Jednotky délky a jejich převody Jednotky měřící – mm, cm, dm, m, km Jednotky hmotnosti – g, kg Jednotky objemu – l, hl		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel, - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel, - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel, - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Přirozená čísla. Obor přirozených čísel do 10 000. Orientace na číselné ose. Řazení čísel dle velikosti, porovnávání. Zaokrouhlování na 3 desetinná místa. Celá čísla. Desetinná čísla. Zlomky. Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model). Násobilka. Vlastnosti početních operací s čísly. Písemné algoritmy početních operací. Násobení, dělení zpaměti. Násobení 10,100,1000. Násobení jednociferným a dvojciferným číslem.	OSV - Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita). - Sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace).	ČJL, Přv, Vl
- vyhledává, sbírá a třídí data, - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy,	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Vyhledávání, sběr a třídění dat. Čtení z tabulek a grafů. Závislosti a jejich vlastnosti. Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády.		

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY Slovní úlohy. Číselné řady. Magické čtverce.		
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), - užívá jednoduché konstrukce, - sestrojí rovnoběžky a kolmice, - rozpozná útvar souměrný podle osy, určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru, určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník. Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec. Geometrie – práce s kružítkem, pravítkem. Rýsování čtverce, trojúhelníku. Vzájemná poloha dvou přímek v rovině. Pojmy kolmice, přímka, rovnoběžka, různoběžka, úsečka a jejich znázornění. Osová souměrnost. Obvod a obsah obrazce. Jednotky délky a jejich převody. Jednotky kg, l, m, dm, cm, mm, km.		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel, - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel, - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel, - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel, - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty, - porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose,	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Přirozená čísla. Obor přirozených čísel. Sčítání, odčítání, násobení, dělení. Číselná osa. Zaokrouhlování. Celá čísla. Desetinná čísla. Zlomky. Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model). Násobilka. Vlastnosti početních operací s čísly. Písemné algoritmy početních operací. Číselné a obrázkové analogie	OSV - Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita). - Sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace). - Morální rozvoj (řešení problémů).	ČJL
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		

míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Slovní úlohy. Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Prostorová představivost.		
- vyhledává, sbírá a třídí data, - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy,	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Torba tabulek a diagramů. Závislosti a jejich vlastnosti. Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády. provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi		
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce, - sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran, - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě, užívá základní jednotky obsahu, - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník. Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec. Narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici. Obvod, obsah a sčítání délek stran. Určení obrazců ve čtvercové síti. Pozná základní tělesa. Jednotky délky a jejich převody. Obvod a obsah obrazce. Osově souměrné útvary.		

INFORMATIKA

celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
0	0	0	1	1	2

Charakteristika vyučovacího předmětu pro I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.
Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.
Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.
V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem.
Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.
Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. Žáci od první třídy pracují s tablety, kde se naučí ovládat moderní technologii, která zkvalitní výuku.
V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- jsou vedeni k nalézání cest využití informačních technologií v praktickém životě pro získávání informací, dat a jejich využití pro svůj další rozvoj. Učí se základům užití programů a hledání paralel k užití těchto dovedností u dalších SW produktů

Kompetence k řešení problémů

- jsou vedeni k tvořivému přístupu v práci na projektech. K hledání více cest k úspěšnému řešení problémů
- vyučující neplní roli přednášejícího, ale konzultanta navádějícího na jednu z možných cest řešení

Kompetence komunikativní

- učí se využívat technologií určených ke komunikaci, elektronickou poštu, chat, internetové stránky, textové zprávy
- dodržují pravidla a vžité konvence při užití příslušné technologie

Kompetence sociální a personální

- učí se pracovat ve skupinách, týmech. Přijímají různé úkoly a role v pracích na projektech. Tyto se učí časově rozvrhnout a dodržovat harmonogram.
- učí se spolu hodnotit nejen svoji práci, ale práci ostatních skupin a kolegů. Jsou vedeni k asertivnímu přístupu a taktu v hodnocení ostatních
- jsou vedeni k dovednosti presentovat a obhájit vlastní názor, práci

Kompetence občanské

- jsou vedeni k respektování obecných morálních zásad (duševního vlastnictví majitelů SW a dat, autorského zákona, ochraně osobních údajů a bezpečnosti)
- při získávání informací jsou vedeni k jejich kritickému posouzení, k ověřování kvality použitím více zdrojů

Kompetence pracovní

- dodržují pravidla daná pro provoz v počítačové učebně
- jsou vedeni k dodržování hygienických návyků a ergonomie při práci s počítačem
- učí se možnostem hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
- získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah,
- vytváří a upravují digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci,
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení

informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Digitální technologie – ovládání digitálního zařízení Žákyně/žák: - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - přehraje zvuk či video - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Hardware a software: Digitální zařízení a jejich účel Zapnutí a vypnutí zařízení Spouštění, přepínání a vypnutí aplikace Prvky uživatelského rozhraní Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce (dat) do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku		
Digitální technologie – práce ve sdíleném prostředí Žákyně/žák: - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení		

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - propojí digitální zařízení, uvede možná bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	a zdraví uživatele Práce se soubory Počítačové sítě: Propojení technologií, (bez)drátové připojení Internet Práce ve sdíleném prostředí Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení Bezpečnost: Pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením Uživatelské účty a hesla		
Data, informace a modelování – kódování a šifrování dat a informací Žákyně/žák: - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text - zakóduje a dekóduje jednoduchý	Data, informace: sběr a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů Kódování a přenos datu: Piktogramy, emodži, značka, symboly Kód pro záznam Kódování informace obrázkem Kódování informace textem Kódování informace číslem Kódování a šifrování textu Kódování rastrového obrázku Kódování vektorového obrázku		**Zdroje** A: metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy (https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informati

obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček.	Sdílení, přenos a ochrana informace, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce		ka-pro-1-stupen-zakladni-skoly/) C: Jednoduché ovládání počítače (http://home.pf.jcu.cz/jop/)

Vzdělávací oblast: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Informační systémy – práce s daty Žákyně/žák: - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný.	Práce se strukturovanými daty: Shodné a odlišné vlastnosti objektů Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Řazení prvků do řad Číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam Tabulka a její struktura Záznam, doplnění a úprava záznamu Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu Porovnání a prezentace dat		
Algoritmizace a programování – Základy programování, příkazy, opakující se vzory Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím	Řešení problému krokováním: Postup, jeho jednotlivé kroky Vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu Příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, v algoritmu		

jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci Programování: Experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí Události, sekvence, opakování, podprogramy Sestavení programu Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur. Kontrola řešení: Porovnání postupu s jiným a diskuse o nich Ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním Nalezení chyby a oprava kódu Nahrazení opakujícího se vzoru cyklem		Zdroje učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly Modul1 Bádání1-4
Informační systémy Žákyně/žák: - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Systémy: Skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení (Systém, struktura, prvky, vztahy) Systémy kolem nás Příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi		

Algoritmizace a programování Základy programování – vlastní bloky, náhoda Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program (program řídící chování postavy); - rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Řešení problému krokováním: Postup, jeho jednotlivé kroky Vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu Příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci Programování: Experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí Události, sekvence, opakování, podprogramy Sestavení programu Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt Kontrola řešení: Porovnání postupu s jiným a diskuse o nich Ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu		Učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. Ročník základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly) Modul 2 Bádání 1-4

	Nahrazení opakujícího se vzoru cyklem		
Data, informace a modelování modelování pomocí grafů a schémat Žákyně/žák: - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout - vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Modelování: Model jako zjednodušené znázornění skutečnosti Využití obrazových modelů ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka Myšlenkové a pojmové mapy, Schémata, obrázkové modely Tabulky Diagramy Graf, hledání cesty Grafové modely Řešení problémů pomocí modelů		metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs
Algoritmizace a programování Základy programování – postavy a události Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program (program pro řízení pohybu a reakcí postav); - rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm	Řešení problému krokováním: Postup, jeho jednotlivé kroky Vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu Příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci Programování:		Modul 3 Bádání 1 - 4 učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly

případnou chybu - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém	Experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí Události, sekvence, opakování, podprogramy Sestavení programu Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt Kontrola řešení: Porovnání postupu s jiným a diskuse o nich Ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu Nahrazení opakujícího se vzoru cyklem		**Zdroje** Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly) metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs

PRVOUKA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA

celková hodinová dotace předmětu prvouka:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
2	2	3	0	0	7

celková hodinová dotace předmětu vlastivěda:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
0	0	0	2	2	4

celková hodinová dotace předmětu přírodověda:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
0	0	0	1	2	3

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. V této vzdělávací oblasti se propojuje učivo společenskovědní s přírodovědným a s výchovou ke zdraví. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. V rámci výuky této vzdělávací oblasti se uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje se k dovednostem pro praktický život.

Výuka probíhá v kmenových třídách v prostorách školy a v jejím okolí. Její součástí jsou různé exkurze, návštěvy vybraných akcí, vlastivědné výlety a výuka na dopravním hřišti. Během výuky bude kladen důraz na propojení učiva s praktickými činnostmi a zkušenostmi žáků.

Vzdělávací oblast je rozdělena do třech vzdělávacích oborů: **prvouka** (první období), **přírodověda** a **vlastivěda** (druhé období).

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Předmět vyžaduje velkou pestrost forem a metod práce. Střídá se frontální výuka s praktickým cvičením ve dvojicích nebo skupinách s využitím dostupných vyučovacích pomůcek. Bývají začleňovány krátkodobé i dlouhodobé třídní projekty, vycházky do okolí, exkurze, škola v přírodě, aktuální nabídky regionálních muzeí. Součástí předmětu je i práce s encyklopediemi a vyhledávání na internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení
Žáci jsou vedeni k
- aktivnímu objevování a poznávání všeho, co je zajímá a obklopuje
- samostatnému pozorování a porovnávání
- aktivnímu vyhledávání informací o přírodě
- orientace ve světě informací a potřebě dalšího vzdělávání
- poznávání podstaty zdraví a příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, k jejich rozpoznávání a chápání
- samostatnému ověřování správnosti řešení

Kompetence k řešení problémů
Žáci
- si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ve škole i mimo ni
- rozpoznávají problémy a nesrovnalosti související s ohrožením zdraví a bezpečností vlastní i druhých

Kompetence komunikativní
Žáci
- si rozšiřují slovní zásobu v daných tématech
- rozvíjí dovednost správně a výstižně formulovat své myšlenky a názory na rozmanitost krajiny, lidskou společnost, minulost, přítomnost i budoucnost
- věcně argumentovat a respektovat názory druhých
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence sociální a personální
Žáci
- jsou vedeni ke schopnosti pracovat v kolektivu o různém počtu žáků, ve dvojicích, skupinách i individuálně při vyhledávání informací
- efektivně spolupracují na řešení problémů
- předkládají a stanovují pravidla pro činnost skupiny
- učí se respektovat a vážit si názorů druhých - přispívají k diskusi

Kompetence občanské
Žáci
- jsou vedeni k ohleduplnému vztahu k přírodě i lidským výtvorům
- na základě příkladů z historie jsou vedeni k respektování druhých
- jsou vedeni k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- na základě regionálního učiva se setkávají s významnými osobnostmi minulosti i současnosti a upevňují si vztah k regionu i vlastenecké cítění
- se učí ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní
Žáci
- jsou vedeni k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti
- dodržují vymezená pravidla
- tvoří podle stanoveného postupu a hledají i vlastní

Kompetence digitální
Žáci:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí.	Domov - Prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola - Prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Obec - Její části	VDO - Občanská společnost a škola - Výchova demokratického občana v rámci třídního kolektivu OSV - Vzájemné poznávání ve skupině, péče o dobré vztahy otevřená a pozitivní komunikace EV - Vztah člověka k prostředí	ČJ – čtení VV – kresba HV, TV Vycházka Dopravní výchova
LIDÉ KOLEM NÁS			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Rodina - Postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny Soužití lidí - Mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí	OSV - Poznávání lidí, mezilidské vztahy MKV - Etnický původ, poznávání etnických skupin	ČJ VV – obrázek Moje rodina HV – píseň pro maminku ke Dni matek

	- Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality Právo a spravedlnost - Práva a povinnosti žáků školy		
LIDÉ A ČAS			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Orientace v čase a časový řád - Určování času, kalendáře, denní režim, roční období Současnost a minulost v našem životě - Proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Regionální památky Báje, mýty, pověsti - Minulost kraje, domov, vlast	OSV – - Poznávání lidí, mezilidské vztahy řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Dovednosti pro učení EGS - Pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám	MAT - časové údaje, hodiny ČJ – čtení bájí, pověstí
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Látky a jejich vlastnosti - Třídění látek, vlastnosti, porovnávání látek Rostliny, houby, živočichové Ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody	EMV - Třídění odpadu - Výchova ke kladnému vztahu k životnímu prostředí - Ekosystémy - Základní podmínky života OSV - Dovednosti pro učení komunikace v různých situacích – řešení problémů	ČJ – čítanka – texty o přírodě MAT – počítání hub, zvířat,… TV – tematické pohybové hry VV a PČ – výrobky z přírodnin HV – písně o přírodě Vycházka

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Lidské tělo - Stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Péče o zdraví - Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, nemoci, prevence nemocí, první pomoc Osobní bezpečí a krizové situace - Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích	EGS - Odstranění předsudků vůči etnickým skupinám) OSV - Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění moje tělo a moje psychika, co o sobě vím a co ne - Moje vztahy k druhým lidem - Vzájemné poznávání ve skupině, péče o dobré vztahy - Otevřená a pozitivní komunikace) MKV - Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi	TV - tv chvilky, správné sezení VV – kresba člověka ČJ – využití encyklopedií HV – píseň „Hlava, ramena, kolena, palce.“ Dopravní výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. Začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí. Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Domov - Prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola - Prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Obec - Její části Regiony ČR – Praha Naše vlast – domov, krajina, národ	OSV - Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - Sebekontrola, sebeovládání - Vzájemné poznávání ve skupině, péče o dobré vztahy - Pozorování, empatické a aktivní naslouchání - Otevřená a pozitivní komunikace MKV - Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi - Uplatňování principů slušného chování VDO - Občanská společnost a škola	HV – regionální písně VV a MAT – kresba plánku, mapy ČJ – práce s encyklopediemi Vycházka Dopravní výchova

		- Demokratické vztahy ve třídě - Tvorba třídního řádu	
LIDÉ KOLEM NÁS			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Rodina - Postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání Soužití lidí - Mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí - Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality Právo a spravedlnost - Základní lidská práva, práva a povinnosti žáků školy Kultura	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV - Lidské vztahy (harmonické vztahy v rodině, ve třídě, ve společnosti)	ČJ – čítanka - téma Rodina VV HV – Píseň „Já mám tetu“
LIDÉ A ČAS			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu. Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí;	Orientace v čase a časový řád - Určování času, kalendáře, denní režim, roční období Současnost a minulost v našem životě - Proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Regionální památky Báje, mýty, pověsti - Minulost kraje, domov, vlast	OSV - Poznávání lidí, mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	MAT - časové údaje ČJ – báje a pověsti, práce s encyklopediemi VV – kresba pověsti, lidová tvořivost

na příkladech porovnává minulost a současnost.	- Rodný kraj		
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Látky a jejich vlastnosti - Třídění látek, vlastnosti, porovnávání látek Rostliny, houby, živočichové Ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody	EMV - Třídění odpadu - Výchova ke kladnému vztahu k životnímu prostředí - Ekosystémy - Základní podmínky života OSV - Dovednosti pro učení a studium (komunikace v různých situacích – řešení problémů)	ČJ – knihy o rostlinách a zvířatech, práce s encyklopediemi PČ – výroba krmítka nebo lojové šišky HV – písně o zvířatech, přírodě, rostlinách Vycházka, pokusy
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby	Lidské tělo - Stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi ženou a mužem Péče o zdraví - Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, nemoci, prevence nemocí, první pomoc Osobní bezpečí a krizové situace - Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím	EGS - Evropa a svět nás zajímá (odstranění předsudků vůči etnickým skupinám) OSV - Morální rozvoj, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ – dramatická výchova VV – umění lidského těla (lidské sochy, malba částmi těla,…) TV - TV chvilky, správné sezení, správné držení těla HV – hudba spojená s pohybem

požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	v dopravě a v dopravních prostředcích Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém		Dopravní výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. Začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí. Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Obec - Její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy Okolní krajina	EMV - vztah člověka k prostředí - naše obec, živ. styl MKV - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, uplatňování	ČJ – knihy o našem městě HV – regionální lidové písně MAT – plán Umění a kultura Vycházka Dopravní výchova

	Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba Naše vlast – domov, krajina, národ, státní symboly Mapy obecně zeměpisné a tematické	principů slušného chování VDO - Občan, občanská společnost a stát OSV - dovednosti pro učení - organizace vlastního volného času - empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc - komunikace v různých situacích - vztahy naše skupina – třída - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci)	
LIDÉ KOLEM NÁS			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Rodina Soužití lidí - Mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie Chování lidí - Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost	OSV - Morální rozvoj, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti) VDO - Občanská společnost a škola (vytváření pravidel chování, týmová spolupráce,	ČJ – jazyková komunikace, dramatická výchova – modelové situace VV – umění a kultura

	- Základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Kultura – podoby a projevy kultury Základní globální problémy	odpovědnost za své činy) MKV - Princip sociálního smíru a solidarity	
LIDÉ A ČAS			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Orientace v čase a časový řád - Určování času, kalendáře, denní režim, roční období, letopočty, generace Současnost a minulost v našem životě - Proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Regionální památky Báje, mýty, pověsti - Minulost kraje, domov, vlast, rodný kraj	EMV - Lidské aktivity VDO - Občan, občanská společnost a stát OSV - Dovednosti pro učení a studium (komunikace v různých situacích)	ČJ – knihy o historii, pověsti, ICT HV – lidové písně VV – lidová tvořivost
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Látky a jejich vlastnosti - Třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek Voda a vzduch - Výskyt, oběh vody v přírodě, vlastnosti a formy vody, význam pro život Nerosty a horniny, půda Rostliny, houby, živočichové Životní podmínky - Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva živočišstva na Zemi	EMV - Ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, město, vesnice, kulturní krajina) - Základní podmínky života (voda, vzduch,…) OSV - Dovednosti pro učení a studium (komunikace	HV – písničky o rostlinách a zvířatech ČJ – knihy o rostlinách, o zvířatech, práce s encyklopediemi VV – přírodní struktury, rostliny, živočichové Vycházka, pokusy

	Ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody	v různých situacích – řešení problémů)	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Lidské tělo - Stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, orgány a jejich funkce, základy sexuální výchovy Péče o zdraví - Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, nemoci, prevence nemocí, první pomoc Návykové látky a zdraví Osobní bezpečí a krizové situace - Vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - Postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	EGS - Evropa a svět nás zajímá (odstranění předsudků vůči etnickým skupinám) OSV - Morální rozvoj, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	TV - tv chvilky, správné sezení ČJ – dramatické chvilky – modelové situace HV – hudba spojená s pohybem Dopravní výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Určí a vysvětlí zeměpisnou polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. Vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	Naše vlast – Česká republika - poloha ČR - národ, obyvatelé ČR - území ČR - historické země - členění území ČR Domov. Orientace v místě bydliště. Škola (prostředí, činnosti, okolí, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace).	VDO - Občanská společnost a stát (práva a povinnosti členů rodiny).	MAT - mapy, odhady, orientace. ČJ - práce s texty, encyklopedie. AJ VV - popis obrázků a schémat. ICT.
Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i jiných zemích. Rozlišuje hlavní orgány státní moci a ěkteré jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Rodný kraj. Kraje a krajská města - Praha - další regiony ČR - krajská města - surovinové zdroje, výroba, služby a obchod, firmy Obec (město), místní krajina (její části, poloha v krajině, minulost, současnost, význačné budovy, dopravní síť). Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině. Vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí. ČR – demokratický stát	VDO - Občanská společnost a škola, občanská společnost a stát (formy participace občanů na politickém životě). EMV (vztah člověka a přírody).	ČJ - efektivní komunikace (diskuse, argumentace). VV

	- základy státního zřízení - politický systém - volby - zájmové spolky - armáda ČR - státní symboly - státní svátky, významné dny		
Čte jednoduchou mapu a náčrt. Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map. Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy. Vyhledává a komentuje typické regionální zvláštnosti.	Mapy obecně zeměpisné a tematické. Mapy a plány - druhy map - čtení map (obsah, grafika) - měřítko - vysvětlivky - plány Krajina - orientace v krajině - kompas a buzola - orientace podle mapy Povrch ČR - povrch krajiny - typy krajiny Vodstvo ČR - řeky - vodní nádrže - povodí - úmoří Města ČR. Počasí podnebí.	EMV (vnímání vztahů člověka a přírody, ekosystémy).	ČJ MAT - porovnávání časových údajů, orientace. VV

Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Půda a zemědělství - vznik a složení půdy - typy půd - využití půd v zemědělství Nerostné bohatství - těžba nerostných surovin - zpracování surovin Průmysl - průmyslové závody - doprava Opakování učiva o ČR. Ochrana přírody - chráněná území - cestujeme po naší vlasti, našem kraji Základní globální problémy - globální problémy přírodního prostředí	EMV (vztah člověka a prostředí - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí).	ČJ AJ VV
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. Využívá nejrůznějších informací z dostupných zdrojů o kulturních památkách. Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	Za dávných časů - v pravěku Dávní Slované - příchod, Sámova a Velkomoravská říše Staré pověsti. Přemyslovský stát - knížectví a království Lucemburkové. Husitské války. Po husitských válkách. Habsburkové. Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků Orientace v čase a časový řád - čas jako fyzikální veličina - dějiny jako časový sled událostí (kalendáře,	MED (fungování a vliv médií ve společnosti - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - posuzování věrohodnosti). MKV - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci, etnický původ. OSV (rozvoj schopností poznávání, řešení problémů, hodnoty, postoje, kreativita).	ČJ TV

	letopočet, generace) Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby - průběh lidského života Regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Látky a jejich vlastnosti. Třídění látek. Změny látek a skupenství. Vlastnosti. Porovnávání látek.	EGS - Výchova k myšlení v globálních souvislostech	MAT - mapy, odhady, orientace ČJ- práce s texty, encyklopedie AJ VV - popis obrázků a schémat ICT
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Voda a vzduch. Výskyt, vlastnosti a formy vody. Oběh vody v přírodě. Vlastnosti, složení, proudění vzduchu. Význam pro život.	EMV - Environmentální výchova	ČJ - efektivní komunikace (diskuse, argumentace) VV
	Nerosty a horniny, půda. Některé hospodářsky významné horniny a nerosty.		ČJ MAT - porovnávání

	Zvětrávání. Vznik půdy a její význam.		časových údajů, orientace VV
Žák vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součástí vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. Žák porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Roční období. Životní podmínky. Rostliny, houby, živočichové. Znaky života. Životní potřeby a projevy. Průběh a způsob života. Výživa. Stavba těla u některých nejznámějších druhů. Význam v přírodě a pro člověka.		ČJ AJ VV
Žák zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy. Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Využívá poznatků o lidském těle. Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví	Rovnováha v přírodě – význam. Vzájemné vztahy mezi organismy. Základní společenstva. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody. Odpovědnost lidí. Ochrana a tvorba životního prostředí. Ochrana rostlin a živočichů. Likvidace odpadů. Živelné pohromy a ekologické katastrofy.		ČJ, TV

a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	Lidé kolem nás. Problémy přírodního prostředí. Lidské tělo. péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim Osobní bezpečí. Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání Krizové situace - bezpečné chování v rizikovém prostředí a v situacích hromadného ohrožení, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty. Šikana, týrání, sexuální zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby	EMV - Environmentální výchova OSV - Osobnostní a sociální výchova OSV - Osobnostní a sociální výchova OSV - Osobnostní a sociální výchova	

	odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená.		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zprostředkovává ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest. Získává informace o zajímavostech z České republiky. Aktivně používá mapu ČR, vyhledává v ní potřebné informace. Používá mapu ČR, vyhledává v ní potřebné informace. .	Naše vlast – Česká republika - můj prázdninový pobyt Kraj, v němž žijeme - Pardubický kraj ČR – demokratický stát - opakování učiva - principy demokracie Hlavní město ČR - Praha Česká republika - součást společenstva vyspělých států Regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Báje, mýty, pověsti. Současnost a minulost v našem životě.	VDO - občanská společnost a stát (práva a povinnosti).	ČJ - práce s texty, encyklopediemi, jazyková komunikace. AJ VV - využití obrázků a schémat. ICT

Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy. Upevňuje si získané znalosti o způsobu života předků a rozšiřuje si je. Srovnává a hodnotí způsob života a práce předků. Objevuje dějinné souvislosti regionu a vlasti.	České země – součást Rakouska. Století páry a elektřiny. První světová válka.	VDO	ČJ - efektivní komunikace (diskuse, argumentace). ICT Umění a kultura.
Upevňuje si získané znalosti o způsobu života předků a rozšiřuje si je.	Československá republika. Druhá světová válka. Obnovené Československo. Návrat k demokracii.		ČJ MAT - porovnávání časových údajů, orientace. VV, PČ ICT
Využívá poznatky z kronik, archivů a muzeí jako infomačních zdrojů.	Současnost a minulost v našem životě. Určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období Evropa a svět - kontinenty - evropské státy Sousední státy ČR - Slovensko - Polsko - Německo - Rakousko	EGS - Evropa a svět nás zajímá (objevujeme Evropu a svět).	ČJ AJ VV ICT MAT
Porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti s jinými evropskými zeměmi.	Evropa - poloha, povrch, vodstvo	MED	ČJ

Orientuje se v základních formách vlastnictví. Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze. Na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat.	- podnebí, rostliny a živočichové, hospodářství, obyvatelstvo Cestujeme po Evropě - přímořská letoviska - kulturní památky - oblasti s neporušenou přírodou EU - cestování Rodina - život a funkce - postavení jedince v rodině, role členů, příbuzenské a mezigenerační vztahy - fyzická a duševní práce - zaměstnání Vlastnictví (soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky). Soužití lidí - mezilidské vztahy - komunikace - pomoc nemocným, sociálně slabým Chování lidí	- fungování a vliv médií ve společnosti. - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. - posuzování věrohodnosti. MKV - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci, etnický původ. OSV - Osobnostní rozvoj - sebepoznání, psychohygiena. - sociální rozvoj. - poznávání lidí. - mezilidské vztahy. - komunikace. - morální rozvoj. - řešení problémů a rozhodovací dovednost. VDO - Občanská společnost a stát (práva a povinnosti členů rodiny). EMV - vztah člověka a přírody. - lidské aktivity a problémy životního prostředí. OSV - Osobnostní rozvoj (cvičení smyslového vnímání - seberegulace a sebeorganizace - sebepoznání, psychohygiena - sociální rozvoj - poznávání lidí	TV Dramatická výchova ICT PČ

	- vlastnosti lidí, ohleduplnost - pravidla slušného chování - etické zásady - zvládání vlastní emocionality - rizikové situace a chování - předcházení konfliktům Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	- mezilidské vztahy - komunikace a komunikativní dovednosti - morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - rozvoj schopností poznávání - srovnávání hodnot, postojů). MKV (lidské vztahy, etnický původ, poznávání etnických skupin, kulturní diference).	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vysvětlení střídání ročních období.	Rostliny, houby, živočichové Životní podmínky Třídění organismů Země ve vesmíru – sluneční soustava, den a noc, roční období Základní globální problémy	EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech EMV - Environmentální výchova	ČJ - práce s texty, encyklopediemi, jazyková komunikace AJ VV - využití obrázků a schémat ICT
	Rozmanitost podmínek života na Zemi Životní podmínky Rovnováha a chování v přírodě	EMV – Environmentální výchova	ČJ- efektivní komunikace (diskuse, argumentace)

	Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí Životní podmínky Rovnováha a chování v přírodě		ICT Umění a kultura
Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdraví ze života	Péče o zdraví Drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, úrazová zábrana; při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	OSV - Osobnostní a sociální výchova	ČJ MAT - porovnávání časových údajů, orientace VV, PČ ICT
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou.	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS). Sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci.	OSV – Osobnostní a sociální výchova EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	ČJ AJ VV ICT MAT

	Soužití lidí. Chování lidí. Partnerství, manželství, rodičovství. Rodina. Právo a spravedlnost. Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek		
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody.	Přírodní zdroje. Výroba. Rostliny, houby, živočichové. Nerosty, horniny a půda. Rovnováha a chování v přírodě.	EMV - Environmentální výchova	ČJ, TV Dramatická výchova ICT PČ

HUDEBNÍ VÝCHOVA

celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
1	1	1	1	1	5

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahem je naplnit očekávané výstupy vzdělávacího oboru hudební výchova stanovených RVP ZV.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

- **vokální činnost** - práce s hlasem, kultivace pěveckého a mluveného projevu
- **instrumentální činnost** - hra na hudební nástroje
- **hudebně pohybová činnost** - ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- **poslechová činnost** - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů apod.

Žáci pracují ve třídě s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem a využití dostupných vyučovacích pomůcek.

Hlavními složkami hudební výchovy jsou pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti doplněné hudebně pohybovými aktivitami. Žák se učí pracovat se svým hlasem, osvojuje si písně různých hudebních žánrů, poznává hudbu v jejích stylových, žánrových i funkčních podobách. Pěveckými, poslechovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a tvořivými činnostmi rozvíjí žákovu hudebnost. Pomáhá mu vytvořit si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Zpěv by se měl stát prostředkem vyjádření radosti a pohody. Žák by měl mít příležitost uplatňovat své individuální hudební schopnosti a dovednosti.

Cílové zaměření

- pronikat do podstaty hudby a hudebního umění
- získávat základní poznatky o vývoji hudby a hudebních stylů
- pomocí hudebních nástrojů vyjádřit své pocity, hudební a nehudební představy
- pochopit roli posluchače a respektovat hudební projev druhých
- vytvořit zásobu naučených písní
- zařazovat vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové aktivity
- vytvářet vhodné prostředí pro vlastní hudební projev žáků
- prohlubovat základní poznatky v oblasti hudební nauky
- rozvíjet hudební dovednosti žáka

Hodinovou dotaci uvádíme v přehledu s ostatními vyučovanými předměty.

Výuka probíhá ve třídě nebo v učebně HV s využíváním audiovizuální techniky, za pomocí různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – respektujeme hodnoty zvyků a tradic, sebepoznávání, uplatňujeme kreativitu, nápad a originalitu, rozvíjíme schopnosti vnímání
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vytváříme vztah k evropské a světové kultuře, seznamujeme se s hudebními díly, učíme se obohacovat, chápat kulturní dědictví a evropské kulturní kořeny, smysl pro zachování národních i regionálních kultur

Mediální výchova – vnímáme umění, hudbu a veškeré kultury v nejširším slova smyslu

Multikulturní výchova – chápeme žánr v souvislosti s dobou, kulturou a místem vzniku, na příkladech rozlišujeme rozmanitost kultury, vnímáme harmonii kulturního díla

Klíčové kompetence

Kompetence k učení
- rozvíjí tvořivost žáků aktivním osvojováním různých hudebních technik, používáme hudební termíny, znaky a symboly
- zpívá na základě jejich dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- vnímá hudební díla v jejich historickém kontextu
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů , změny v tempu a dynamice hudby
- rozpoznává ve znějící hudbě některé hudební nástroje
- předkládá žákům dostatečné množství hudebních prožitků a poskytujeme dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- rozvíjí hudební dovednosti pro vedení dialogu nebo diskuse z hudebního díla
- žáci mají poskytnutý prostor k vlastnímu hudebnímu projevu
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřujeme tempo, dynamiku, směr melodie

Kompetence sociální a personální
- vysvětluje a osvojujeme si zásady chování na hudebních koncertech
- organizuje vlastní práci, spolupracuje ve skupině, jsme ohleduplní a společně se podílí na vytváření pravidel
- přispívá k upevnění dobrých mezilidských vztahů, poskytuje pomoc a podílíme se na vytváření pozitivní atmosféry ve třídě

Kompetence občanské
- žáci chápou potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše hudební tradice a his-torické dědictví
- žáci jsou seznámeni s hudebními díly a jejich autory

- je u nich podchycen individuální zájem o hudební dění
- navštěvují hudební koncerty

Kompetence pracovní
- osvojují si hudební techniky a seznamují se s hudebními nástroji
- používají bezpečně a účelně hudební nástroje, pomůcky a jiná vybavení
- využívají zkušenosti získané v příbuzných předmětech

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyjadřují se za pomocí digitálních prostředků
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zpívá v jednohlase.	Vokální činnosti: Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu)	OSV - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originalita) - řeč těla, řeč zvuků Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Vztah k evropské a světové kultuře - Porozumění a respektování kořenů člověka, národních a regionálních kultur, - Význam kulturního dědictví MKV – vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin	ČJL, MAT, Prv, TV
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Vokální činnosti: Intonace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) Instrumentální činnosti: Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře)		
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) Hudebně pohybové činnosti: Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace s využitím tanečních kroků)		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně – pohybové činnosti: Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách		

Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Poslechové činnosti: Kvality tónů – délka, síla, barva, výška		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroje Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zpívá v jednohlase.	Vokální činnosti: Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu)	OSV - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originalita) - řeč těla, řeč zvuků Výchova k myšlení v evropských	ČJL, MAT, Prv, TV
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Vokální činnosti: Intonace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) Instrumentální činnosti: Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova		

	instrumentáře), rytmizace, melodizace (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato)	a globálních souvislostech - Vztah k evropské a světové kultuře - Porozumění a respektování kořenů člověka, národních a regionálních kultur, - Význam kulturního dědictví MKV – vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin	
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti: Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře), záznam instrumentální melodie (čtení rytmického schématu jednoduchého motivku) Hudebně pohybové činnosti: Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4, ¾ a 4/4 takt), jednoduché lidové tance, taneční hry se zpěvem Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace s využitím tanečních kroků)		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně – pohybové činnosti: Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách		
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Poslechové činnosti: Kvality tónů – délka, síla, barva, výška Vokální činnosti: záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroje		

	Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zpívá v jednohlase.	Vokální činnosti: Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu) Dvojhlas a vícehlas – kánon, prodleva, lidový dvojhlas	OSV - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originalita) - řeč těla, řeč zvuků Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Vztah k evropské a světové kultuře - Porozumění a respektování kořenů člověka, národních a regionálních kultur, - Význam kulturního dědictví	ČJL, MAT, Prv, TV
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty.	Vokální činnosti: Intonace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), diatonické postupy v dur a moll tóninách Instrumentální činnosti: Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře), rytmizace, melodizace (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato)		

Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti: Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře), záznam instrumentální melodie (čtení rytmického schématu jednoduchého motivku) Hudebně pohybové činnosti: Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4, ¾ a 4/4 takt), jednoduché lidové tance, taneční hry se zpěvem Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace s využitím tanečních kroků)	MKV – vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin - kulturní diference, lidské vztahy (hudba etnických skupin)	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně – pohybové činnosti: Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách		
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	Vokální činnosti: záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Vokální činnosti: Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu) Dvojhlas a vícehlas – kánon, prodleva, lidový dvojhlas	OSV - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originalita) - řeč těla, řeč zvuků - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Vztah k evropské a světové kultuře - Porozumění a respektování kořenů člověka, národních a regionálních kultur, - Význam kulturního dědictví	VV, TV, ČJL, Pří
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Vokální činnosti: Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v dur a moll tóninách Záznam vokální hudby – zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně Instrumentální činnosti: Hra na nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů,…), záznam instrumentální melodie (čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku)		
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní			
Vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace			

	Hudebně pohybové činnosti: Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4, ¾ a 4/4 takt), jednoduché lidové tance, taneční hry se zpěvem Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace s využitím tanečních kroků)	MKV – vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin - kulturní diference, lidské vztahy (hudba etnických skupin)	
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Poslechové činnosti: Malá písňová forma, rondo, variace		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků.	Poslechové činnosti: Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky – gradace, rytmus, melodie, barva, kontrast, melodie vzestupná, sestupná, zvukomalba		
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybu při tanci		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Vokální činnosti: Pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu) Dvojhlas a vícehlas – kánon, prodleva, lidový dvojhlas	OSV - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originalita) - řeč těla, řeč zvuků - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Vztah k evropské a světové kultuře - Porozumění a respektování kořenů člověka, národních a regionálních kultur, - Význam kulturního dědictví	VV, TV, ČJL, Pří
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Vokální činnosti: Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v dur a moll tóninách Záznam vokální hudby – zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně Instrumentální činnosti: Hra na nástroje (reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů,…), záznam instrumentální melodie (čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku)		
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní			
Vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace			

	Hudebně pohybové činnosti: Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4, ¾ a 4/4 takt)	MKV – vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin - kulturní diference, lidské vztahy (hudba etnických skupin)	
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Poslechové činnosti: Malá písňová forma, rondo, variace		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	Poslechové činnosti: Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky – gradace, rytmus, melodie, barva, kontrast, melodie vzestupná, sestupná, zvukomalba Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)		
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybu při tanci		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
1	1	1	2	2	7

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností. Žáci se učí chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Žáci si prakticky osvojují potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjí si potřeby vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a prostorovou představivost, zdokonalují smysl pro originalitu a vlastní výraz, což vše významně napomáhá k utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Ve Výtvarné výchově usilujeme zejména o to, aby žáci získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření. Žák si prohlubuje vztah k výtvarnému umění, včetně umění užitého, lidového a architektury. Žák se snaží nalézt a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi. Žáci získávají představu o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury.

Předmět Výtvarná výchova se vyučuje v 1., 3. a 5. ročníku po 1 hodině týdně a může být podle potřeby spojen do dvouhodinového bloku s hodinou pracovních činností. Ve 2. a 4. ročníku jsou výtvarné výchově věnovány 2 hodiny týdně. Vyučuje se v kmenových třídách, může však být využito i keramické dílny.

Výtvarná výchova je především předmět činnostní. Úlohou je podporovat v žácích vlastní výtvarné vyjádření, podněcovat jejich zájem o výtvarnou práci a zaujmout je náměty vyžadujícími přemýšlení a uvažování, které odpovídá jejich rozvíjejícím se rozumovým schopnostem.

Vzdělávací obsah předmětu

- Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- Vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- Seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- Vede k chápání uměleckého procesu jako způsobu poznání a komunikace
- Užívá různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření vnímání, cítění, poznávání
- Dává prostor k seberealizaci a jedinečnosti vyjadřování

Formy realizace
Vyučovací hodina

- Samostatná práce
- Párová, skupinová práce
- Projekty

Místo realizace

V učebnách, mimo učebny (v závislosti na zvoleném tématu).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- žáci využívají a rozvíjejí svoji tvořivost
- žáci využívají vlastní estetické cítění a vnímání
- žáci hodnotí výsledky své práce
- žáci se aktivně zapojují do vyučování

Kompetence k řešení problémů
- žáci se podílí na vytváření vstřícné atmosféry
- žáci promýšlí svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní
- žáci se aktivně zapojují do párové, skupinové práce
- žáci vyslechnou jiný názor a vhodně na něj reagují

Kompetence sociální
- žáci poznávají umělecké hodnoty
- žáci efektivně spolupracují v páru, skupině

Kompetence občanské
- žáci rozvíjejí pozitivní vztah k vnímání umění
- žáci se aktivně zapojují do kulturního dění

Kompetence pracovní
- žáci vhodně používají výtvarné pomůcky
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy a objekty..	Používá vodové barvy, suchý pastel, voskovky, různé druhy štětců.	OSV - Osobnostní rozvoj, kreativita (uplatnění fantazie, originality, tvořivosti). OSV - Osobnostní rozvoj, psychohygiena (relaxace, uvolnění při experimentování s barvou). OSV – Sociální rozvoj, mezilidské vztahy (zvyky, tradice, obyčeje). EMV – Vztah člověka k prostředí (příroda kolem nás).	ČJL – ilustrace k textu HV – rytmus, melodie Člověk a jeho svět – realizace dle témat (např. zelenina, zvířata …)
Vnímá velikost, tvar a barvu.	Kreslí měkkým materiálem, dřívkem.		
Vnímá událostí různými smysly a vizuálně se vyjadřuje.	Modeluje z plastelíny, tvaruje papír. Dotváří přírodní materiály.		
	Dekorativní tvorba, rozvoj smyslu pro výtvarný rytmus.		
Porovnává a třídí prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Ilustrátoři dětské knihy.		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty.	Malba (např. rozfoukávání, zapouštění do mokrého podkladu). Používá vodové barvy, temperové barvy, suchý pastel, voskovky, různé druhy štětců. Kresba.	OSV - Osobnostní rozvoj, kreativita (uplatnění fantazie, originality, tvořivosti). OSV - Osobnostní rozvoj, psychohygiena (relaxace, uvolnění při experimentování s barvou). OSV – Sociální rozvoj, mezilidské vztahy (zvyky, tradice, obyčeje). EMV – Vztah člověka k prostředí (příroda kolem nás).	ČJL – ilustrace k textu HV – rytmus, melodie Člověk a jeho svět – realizace dle témat (např. zelenina, zvířata …)
Vnímá události různými smysly a vizuálně se vyjadřuje.	Výtvarné ztvárnění smyslových podnětů, rozvoj smyslové citlivosti.		
	Kombinace technik, koláž. Práce s přírodními materiály.		
Porovnává a třídí prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Ilustrátoři dětské knihy. Návštěva výstav.		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Malba – barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, barevný kontrast. Modelování. Uspořádání objektů do celků. Prvky vizuálně-obrazného vyjádření.	EMV – Vztah člověka k prostředí (příroda kolem nás). OSV – Sociální rozvoj, mezilidské vztahy (zvyky, tradice, obyčeje). OSV - Osobnostní rozvoj, kreativita (uplatnění fantazie, originality, tvořivosti). OSV - Osobnostní rozvoj, psychohygiena (relaxace, uvolnění při experimentování s barvou).	ČJL – ilustrace k textu HV – rytmus, melodie Člověk a jeho svět – realizace dle témat
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	Tematické práce. Vyjadřuje svůj názor na výtvarné dílo. Porovnává díla.		
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání, linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	Modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír. Práce s přírodními materiály. Uspořádání objektů do celku.		
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje.	Akční tvary malby a kresby, pohyb těla a jeho umístění v prostoru.		

interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.			

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů.	Hračky, objekty, ilustrace k textům, volná malba. Hra s barvou, míchání barev. Kresba různým materiálem. Grafické techniky (např. tisk z koláže, frotáž).	EMV – Vztah člověka k prostředí (příroda kolem nás). OSV – Sociální rozvoj, mezilidské vztahy (zvyky, tradice, obyčeje). OSV - Osobnostní rozvoj, kreativita (uplatnění fantazie, originality, tvořivosti). OSV - Osobnostní rozvoj, psychohygiena	ČJL – ilustrace k textu HV – rytmus, melodie Člověk a jeho svět – realizace dle témat
	Modelování z papíru i jiných materiálů. Nalepování, aranžování.		
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	Ilustrátoři dětské knihy. Návštěva výstav.		
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností.	Grafické techniky. Práce s přírodními materiály.		

		(relaxace, uvolnění při experimentování s barvou).	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů.	Kresba, malba. Grafické techniky.	EMV – Vztah člověka k prostředí (příroda kolem nás). OSV – Sociální rozvoj, mezilidské vztahy (zvyky, tradice, obyčeje). OSV - Osobnostní rozvoj, kreativita (uplatnění fantazie, originality, tvořivosti). OSV - Osobnostní rozvoj, psychohygiena (relaxace, uvolnění při experimentování s barvou).	ČJL – ilustrace k textu HV – rytmus, melodie Člověk a jeho svět – realizace dle témat
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly. Uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě. Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	Kresba různým materiálem, kompozice v ploše a prostoru. Práce s přírodními materiály. Techniky plastického vyjádření. Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly.		
Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností.	Tematické práce s využitím různých technik. Smyslové účinky vizuálně- obrazných vyjádření. Typy vizuálně-obrazných vyjádření. Přístupy k vizuálně-obrazným vyjádřením.		

Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.			
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření. Pro vyjádření Nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky. Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy.	Techniky plastického vyjádření. Grafické techniky, koláže. Práce s přírodními materiály. Osobní postoje v komunikaci.		

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
2	2	2	2	2	10

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Tělesná výchova se vyučuje na prvním stupni jako samostatný předmět. Směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a na straně druhé k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Rozvíjí u žáků pohybové dovednosti a kultivaci pohybu. Propojuje zdraví a mezilidské vztahy a pracuje na poznávání toho, že pohyb je nezbytnou součástí denního režimu. Pěstuje u dětí radost z pohybu a zaměřuje se na chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu a duševní pohody. Rozpoznává základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví a osvojuje dovednosti jim předcházet nebo je řešit.

Výuka probíhá v závislosti na počasí na školním hřišti nebo ve školní tělocvičně a je k ní využíváno všechno dostupné nářadí a pomůcky. Předmět je realizován v 1. - 5. ročníku po dvou hodinách týdně.
Základní pohybové aktivity jsou doplněny o netradiční nebo méně známé sporty a v zimě o lyžování a bruslení, které je realizováno dle podmínek školy a zájmu žáků a jejich zákonných zástupců.
V 2. a 3. ročníku je zařazena povinná plavecká výuka. V ostatních ročnících je plavání realizováno dle podmínek školy a zájmu žáků a jejich zákonných zástupců.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- Činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, další pohybové činnosti
- Činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace – žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována: MKV, EV, OSV a MDV.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- žáci uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině.
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní.
- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Kompetence digitální

- ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení

- získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyjadřují se za pomocí digitálních prostředků
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Význam pohybu pro zdraví - Pohybový režim žáků - Délka a intenzita pohybu Příprava organismu - Příprava před pohybovou činností - Uklidnění po zátěži - Napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti - Správné držení těla - Relaxační a zdravotně zaměřená cvičení	OSV Sebepoznávání a sebepojetí - Poznává fyzické možnosti svého těla Seberegulace a sebeorganizace - Cvičí sebekontrolu a sebeovládání Mezilidské vztahy - Učí se spolupracovat v rámci kolektivních sportů a pohybových her - Pečuje o dobré vztahy Komunikace - Komunikuje v různých situacích – omluva, žádost, prosba,… Řešení konfliktů řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Učí se dovednosti řešení problému ve vypjaté herní situaci - Zvládání prohry	ČJS – pravidla chování, bezpečnost, M – počet žáků, hry s využitím matematiky, HV – tanec, rytmická cvičení, VV – netradiční pomůcky ČJ – tematické hry Bezpečná škola - ochrana zdraví při sportu, předcházení úrazům
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	Základy gymnastiky - Průpravná cvičení - Cvičení s náčiním a na nářadí Rytmické a kondiční formy cvičení - Kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem Základy atletiky - Rychlý běh, skok do dálky, hod míčem		
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Pohybové hry - S různým zaměřením - Netradiční pohybové hry		

	Základy sportovních her - Manipulace s míčem - Spolupráce ve hře - Průpravné hry Turistika a pobyt v přírodě	MKV Kulturní diference - Poznává jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Lidské vztahy - Podílí se na spolupráci ve hře Princip sociálního smíru a solidarity - Aktivně se podílí na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám EVM Vztah člověka a prostředí - Poznává rozmanitost vlivů	
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Hygiena při TV - Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech - Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru - Bezpečnost v šatnách a umyvárnách - Bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - První pomoc v podmínkách TV Zásady jednání a chování - Fair-play		
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Komunikace v TV - Základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - Smluvené povely, signály Organizace při TV Zásady jednání a chování Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Význam pohybu pro zdraví - Pohybový režim žáků - Délka a intenzita pohybu Příprava organismu - Příprava před pohybovou činností - Uklidnění po zátěži - Napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti - Správné držení těla - Správné zvedání zátěže - Průpravná kompenzační, relaxační a zdravotně zaměřená cvičení	OSV Sebepoznávání a sebepojetí - Poznává fyzické možnosti svého těla Seberegulace a sebeorganizace - Cvičí sebekontrolu a sebeovládání Mezilidské vztahy - Učí se spolupracovat v rámci kolektivních sportů a pohybových her - Pečuje o dobré vztahy Komunikace - Komunikuje v různých situacích – omluva, žádost, prosba,… Řešení konfliktů řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Učí se dovednosti řešení problému ve vypjaté herní situaci - Zvládání prohry MKV	ČJS – pravidla chování, bezpečnost, M – počet žáků, hry s využitím matematiky, HV – tanec, rytmická cvičení, VV – netradiční pomůcky ČJ – tematické hry Bezpečná škola - ochrana zdraví při sportu, předcházení úrazům Bezpečná škola - ochrana zdraví při sportu, předcházení úrazům
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Základy gymnastiky		

prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	- Průpravná cvičení - Cvičení s náčiním a na nářadí - Akrobacie Rytmické a kondiční formy cvičení - Kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem - Základy estetického pohybu Základy atletiky - Rychlý běh, skok do dálky, hod míčem Měření a posuzování pohybových dovedností Plavání	Kulturní diference - Poznává jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Lidské vztahy - Podílí se na spolupráci ve hře Princip sociálního smíru a solidarity - Aktivně se podílí na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám EVM Vztah člověka a prostředí - Poznává rozmanitost vlivů	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Pohybové hry - S různým zaměřením - Netradiční pohybové hry - Využití hraček a netradičního náčiní při cvičení Základy sportovních her - Manipulace s míčem - Spolupráce ve hře - Průpravné hry Turistika a pobyt v přírodě		
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Hygiena při TV - Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech - Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru		

	- Bezpečnost v šatnách a umyvárnách - Bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - První pomoc v podmínkách TV Zásady jednání a chování - Fair-play		
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Komunikace v TV - Základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - Smluvené povely, signály Organizace při TV Zásady jednání a chování Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s ind. předpoklady plavecké dovednosti.	Význam pohybu pro zdraví - Pohybový režim žáků - Délka a intenzita pohybu Příprava organismu - Příprava před pohybovou činností - Uklidnění po zátěži - Napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti	OSV Sebepoznávání a sebepojetí - Poznává fyzické možnosti svého těla Seberegulace a sebeorganizace - Cvičí sebekontrolu a sebeovládání Mezilidské vztahy	ČJS – pravidla chování, bezpečnost, M – počet žáků, hry s využitím matematiky, HV – tanec, rytmická cvičení,

Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	- Správné držení těla - Správné zvedání zátěže - Průpravná kompenzační, relaxační a zdravotně zaměřená cvičení	- Učí se spolupracovat v rámci kolektivních sportů a pohybových her - Pečuje o dobré vztahy Komunikace - Komunikuje v různých situacích – omluva, žádost, prosba,… Řešení konfliktů řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Učí se dovednosti řešení problému ve vypjaté herní situaci - Zvládání prohry MKV Kulturní diference - Poznává jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti Lidské vztahy - Podílí se na spolupráci ve hře Princip sociálního smíru a solidarity - Aktivně se podílí na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám	VV – netradiční pomůcky ČJ – tematické hry Bezpečná škola - ochrana zdraví při sportu, předcházení úrazům Bezpečná škola - ochrana zdraví při sportu, předcházení úrazům
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Základy gymnastiky - Průpravná cvičení - Cvičení s náčiním a na nářadí - Akrobacie Rytmické a kondiční formy cvičení - Kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem - Vyjádření melodie a rytmu pohybem - Jednoduché tance Základy atletiky - Rychlý běh, skok do dálky, hod míčem - Motivovaný vytrvalý běh Měření a posuzování pohybových dovedností Plavání		

	Zdroje informací o pohybových činnostech	EVM Vztah člověka a prostředí - Poznává rozmanitost vlivů	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Pohybové hry - Netradiční pohybové hry - Využití hraček a netradičního náčiní při cvičení - Pohybová tvořivost Základy sportovních her - Manipulace s míčem - Spolupráce ve hře - Průpravné hry - Utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě		
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Hygiena při TV - Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech - Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru - Bezpečnost v šatnách a umyvárnách - Bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - První pomoc v podmínkách TV Zásady jednání a chování - Fair-play		
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Komunikace v TV - Základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - Smluvené povely, signály		

	Organizace při TV Zásady jednání a chování Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	Význam pohybu pro zdraví - Pohybový režim žáků Příprava organismu - Příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži - Napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti - Správné držení těla - Správné zvedání zátěže Hygiena při TV Bezpečnost při pohybových činnostech	OSV Rozvoj schopnosti poznávání - Nácvik smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - Cvičení dovedností zapamatování (moje vztahy k druhým lidem, moje tělo, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, vztahy a naše skupina) Sebepoznání a sebepojetí - Moje tělo - Můj vztah ke mně	ČJS – zdravý životní styl, tematické pohybové hry M – tematické pohybové hry, měření a zápis sportovních výkonů,… ČJ – slohové útvary se sportovní tematikou, tematické pohybové hry VV – nákresy cviků
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	Pohybové hry Základy gymnastiky - Akrobacie, cvičení na náčiní Rytmické a kondiční formy cvičení		

Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	- Jednoduché tance - Cvičení s hudbou Průpravné úpoly - Přetahy a přetlaky Základy atletiky - Běh - Skok do dálky nebo do výšky - Hod míčkem - Vytrvalý běh Základy sportovních her - Manipulace s míčem, pálkou - Herní činnosti jednotlivce - Spolupráce ve hře - Utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě	Psychohygiena - Pozitivní naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému - Předcházení stresům - Zvládání stresových situací Kreativita Mezilidské vztahy - Péče o dobré vztahy Komunikace - Řeč těla Řešení problémů a rozhodovacích dovedností - Zvládání problémů - Zvládání prohry MKV Lidské vztahy - Uplatňování principu slušného chování EMV Vztah člověka k prostředí - Prostředí a zdraví	HV – cvičení s hudbou, tance, aerobik,… IVT – vyhledávání informací o pravidlech her, o sportovcích,… Bezpečná škola ochrana zdraví při sportu. Jízdní kolo Předcházení úrazům Pravidla první pomoci
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her. Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí	Komunikace v TV - Základní tělocvičné názvosloví - Smluvené povely, signály Organizace při TV Zásady jednání a chování - Fair play - Olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností Měření a posuzování pohybových dovedností - Měření výkonů		

podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.			

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	Význam pohybu pro zdraví - Pohybový režim žáků Příprava organismu - Příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži - Napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti - Správné držení těla - Správné zvedání zátěže Hygiena při TV Bezpečnost při pohybových činnostech - První pomoc v podmínkách TV	OSV Rozvoj schopnosti poznávání - Nácvik smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - Cvičení dovedností zapamatování (moje vztahy k druhým lidem, moje tělo, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, vztahy a naše skupina) Sebepoznání a sebepojetí - Moje tělo - Můj vztah ke mně Psychohygiena	ČJS – zdravý životní styl, tematické pohybové hry M – tematické pohybové hry, měření a zápis sportovních výkonů,… ČJ – slohové útvary se sportovní tematikou, tematické pohybové hry VV – nákresy cviků HV – cvičení s hudbou, tance, aerobik,…
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	Pohybové hry - Pohybová tvořivost Základy gymnastiky - Akrobacie, cvičení na náčiní		

Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.	Rytmické a kondiční formy cvičení - Jednoduché tance - Cvičení s hudbou Průpravné úpoly - Přetahy a přetlaky Základy atletiky - Běh - Skok do dálky nebo do výšky - Hod míčkem - Vytrvalý běh Základy sportovních her - Manipulace s míčem, pálkou - Herní činnosti jednotlivce - Spolupráce ve hře - Utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě	- Pozitivní naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému - Předcházení stresům - Zvládání stresových situací Kreativita Mezilidské vztahy - Péče o dobré vztahy Komunikace - Řeč těla Řešení problémů a rozhodovacích dovedností - Zvládání problémů - Zvládání prohry MKV Lidské vztahy - Uplatňování principu slušného chování - Lidská solidarita EMV Vztah člověka k prostředí - Prostředí a zdraví MED Fungování a vliv medií ve společnosti - Role medií v každodenním životě jednotlivce Vnímání autora mediálních sdělení	IVT – vyhledávání informací o pravidlech her, o sportovcích,… Bezpečná škola ochrana zdraví při sportu. Jízdní kolo Předcházení úrazům Pravidla první pomoci
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	Komunikace v TV - Základní tělocvičné názvosloví - Smluvené povely, signály Organizace při TV Zásady jednání a chování - Fair play - Olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností Měření a posuzování pohybových dovedností - Měření výkonů - Základní pohybové testy		

Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy. Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	Zdroje informací o pohybových činnostech	- Vnímá mediální zprávy z oblasti sportu a ochrany zdraví a životního prostředí, učí se vyhledávat informace a rozumět jim, brát si z nich ponaučení	

PRACOVNÍ ČINNOSTI

celková hodinová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem
1	1	1	1	1	5

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Oblast Člověk a svět práce směřuje k tomu, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky. Vzdělávací program je realizován v průběhu celého prvního stupně. Nezbytnou součástí je pozorování života a práce dospělých. Zodpovědněji pak přistupují k výsledkům práce své i druhých.

Pracovní návyky jsou důležité pro uplatnění v dalším životě. Praktické dovednosti získávají žáci v těchto oblastech: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.

Předmět se vyučuje ve všech ročnících 1 hodinu v týdnu, podle potřeby muže být spojován do dvouhodinových bloků s výtvarnými činnostmi. Vyučuje se v kmenových třídách, lze však využívat i keramickou a školní dílnu.

Tematické celky postihují široké spektrum praktických činností, kterými by se žák mohl ve školním prostředí zabývat. Žáci získávají základní poučení o materiálech, pomůckách a nářadí, o dodržování bezpečnostních pravidel, organizaci práce a pracovního prostředí. Jsou vedeni k vytrvalosti, houževnatosti a seberealizaci.

Svoji práci se žáci učí plánovat, organizovat a hodnotit. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování hygieny a bezpečnosti při práci.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce, do které řadíme pracovní činnosti, se rozděluje na 1. stupni do tematických okruhů.

1. Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních a netradičních materiálů, poznávání jejich vlastností
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování.

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve vyučovacím předmětu se realizují tato **průřezová témata:**

- Osobní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se bezpečně používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí, dbá na bezpečnost při práci
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů
- žáci promýšlejí vhodné pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních materiálů, nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady a schopnosti druhých, snaží se o dosažení kvalitního výsledku své práce
- učitel vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a aktivní práci ve skupině

Kompetence občanské
- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních pomůcek
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	OSV - Cvičení smyslového vnímání, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, komunikace v různých životních situacích (pozdrav, omluva, prosba, žádost, péče o dobré vztahy, dobrá organizace času)	VV ČJLs, ČJL
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Dovede sestavovat stavebnicové prvky. Montuje a demontuje stavebnici dle jednoduchého návodu.		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě		
Pečuje o nenáročné rostliny	pěstování pokojových rostlin		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	základní vybavení kuchyně výběr, nákup potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
Chová se vhodně při stolování			

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	OSV - Organizace vlastního času (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, vzájemné poznávání ve skupině, péče o dobré vztahy, cvičení sebe kontroly a sebeovládání) EMV - Prostředí a zdraví (využití odpadového materiálu)	VV, ČJL,ČJLs
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Skládání těžších stavebnicových prvků. Dovede sestavovat stavebnicové prvky. Montuje a demontuje stavebnici dle jednoduchého návodu.		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	ákladní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)		
Pečuje o nenáročné rostliny	ěstování pokojových rostlin		

	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	ákladní vybavení kuchyně		
Chová se vhodně při stolování	ýběr, nákup a skladování potravin ednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování echnika v kuchyni – historie a význam		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	lastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) racovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	OSV – Dobrá organizace času, dovednost pro řešení problémů (dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, dovednost rozhodování v eticky problematických situacích) EMV - Prostředí a zdraví (využití odpadového materiálu)	VV, ČJL
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	ednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	onstrukční činnosti - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů ráce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Skládání těžších stavebnicových prvků. Dovede sestavovat stavebnicové prvky.		

	Montuje a demontuje stavebnici dle jednoduchého návodu.		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	ákladní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)		
Pečuje o nenáročné rostliny	ěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	ákladní vybavení kuchyně		
Chová se vhodně při stolování	ýběr, nákup a skladování potravin ednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování echnika v kuchyni – historie a význam		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	MKV - Základní informace o různých etnických a kulturních skupinách EMV - Prostředí a zdraví OSV - Organizace vlastního času (osvojování si správných pracovních dovedností a návyků) VDO – Hodnocení a vyjádření svého názoru	VV, ČJL, ČJL
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla		
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu			
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem		
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu			
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie		
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny			
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní			

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu			
orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam		
připraví samostatně jednoduchý pokrm			
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování			
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni			

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	MKV - Základní informace o různých etnických a kulturních skupinách EMV - Prostředí a zdraví OSV - Organizace vlastního času (osvojování si správných pracovních dovedností a návyků) VDO – Hodnocení a vyjádření svého názoru	VV, ČJL, ČJL
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic			
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu			
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem		
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu			

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie		
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny			
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní			
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu			
orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam		
připraví samostatně jednoduchý pokrm			
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování			
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni			

Charakteristika průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
- **Výchova demokratického občana (VDO)**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**
- **Multikulturní výchova (MKV)**
- **Environmentální výchova (EMV)**
- **Mediální výchova (MED)**

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec". Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktickým dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a sebe regulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se

k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

- **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana (VDO)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností

a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti

- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší

horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahuje zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informatika, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

- Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova (MKV)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informatika, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která ze zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu**,** být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby

života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Environmentální výchova (EMV)

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informatika** umožňuje

průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možností navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací Oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmetální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace**,** lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný

společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Mediální výchova (MED)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit avyužít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení e vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informatika se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky

signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

- **stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Průřezová témata – druhý stupeň základní školy

	osobnostní a sociální výchova OSV	**výchova demokratického občana VDO**	**výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech EGS**	**multikulurní výchova MKV**	**environmentální výchova EMV**	**mediální výchova MED**
Český jazyk a literatura	X	X	X	X	X	
Anglický jazyk	X	X	X	X	X	
Matematika	X	X	X		X	X
Informatika	X		X			
Dějepis	X	X	X	X	X	X
Výchova k občanství	X	X	X	X	X	X
Fyzika	X	X	X		X	X
Chemie	X	X	X		X	
Přírodopis	X	X	X	X	X	X
Zeměpis		X	X	X	X	X
Hudební výchova	X	X	X	X	X	
Výtvarná výchova	X	X	X	X	X	X
Výchova ke zdraví	X	X		X	X	X
Tělesná výchova	X	X		X	X	X
Pracovní činnosti	X		X		X	
Německý jazyk	X	X	X	X	X	X
Cvičení v českém jazyce	X	X	X	X	X	
Konverzace v anglickém jazyce	X	X	X			X
Cvičení z matematiky....	X		X		X	
Informatika			X	X	X	

Seminář z přírodopisu	X	X	X	X	X	X
Seminář ze zeměpisu	X	X	X	X	X	X
Sportovní výchova	X	X			X	X
Technické kreslení	X		X			

Poznámka: konkrétní zařazení průřezových témat do jednotlivých ročníků výše uvedených předmětů je uvedeno v tabulkách učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů.

Klíčové kompetence – druhý stupeň základní školy

předmět/ klíčové kompetence	**k učení**	**k řešení problémů**	**komunikativní**	**sociální a personální**	**občanské**	**pracovní**
Český jazyk a literatura	X	X	X	X	X	X
Anglický jazyk	X	X	X	X		X
Matematika	X	X	X	X	X	X
Informatika	X	X	X		X	X
Dějepis	X	X	X	X	X	X
Výchova k občanství	X	X	X	X	X	X
Fyzika	X	X	X	X	X	X
Chemie	X	X	X	X	X	X
Přírodopis	X	X	X	X	X	X
Zeměpis	X	X	X	X	X	X
Hudební výchova	X	X	X	X	X	X
Výtvarná výchova	X	X	X	X	X	X
Výchova ke zdraví	X	X	X	X	X	X
Tělesná výchova	X	X	X	X	X	X

Pracovní činnosti	X	X	X	X	X	X
Německý jazyk	X	X	X	X	X	X
Cvičení v českém jazyce	X	X	X	X	X	X
Konverzace v anglickém jazyce	X	X	X	X		X
Cvičení z matematiky....	X	X	X	X	X	X
Informatika	X	X	X		X	X
Seminář z přírodopisu	X	X	X	X	X	X
Seminář ze zeměpisu	X	X	X	X	X	X
Sportovní výchova	X	X	X	X	X	X
Technické kreslení	X	X	X	X	X	X

Mezipředmětové vazby – druhý stupeň základní školy

	Český jazyk a literatura	Anglický jazyk	Matematika	Informatika (ICT)	Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova	Pracovní činnosti	Německý/Ruský jazyk	Cvičení v českém jazyce	Konverzace v anglickém jazyce	Cvičení z matematiky	Informatika (Inf)	Seminář z přírodopisu	Seminář ze zeměpisu	Sportovní výchova	Technické kreslení
Český jazyk a literatura		x	x	x	x						x	x				x								
Anglický jazyk	x		x	x		x				x	x	x												
Matematika	x						x	x		x		x												
Informatika (ICT)	x		x				x		x	x		x												
Dějepis	x	x				x	x		x	x	x	x				x								
Výchova k občanství	x		x		x				x	x	x	x	x	x										
Fyzika			x	x	x			x	x	x	x			x	x									
Chemie			x			x	x		x	x														
Přírodopis					x	x	x	x		x		x	x	x										
Zeměpis	x		x		x	x	x	x	x			x												
Hudební výchova	x				x							x		x										

Výtvarná výchova									x	x	x													
Výchova ke zdraví		x			x	x		x	x	x		x		x		x								
Tělesná výchova			x			x	x		x	x	x													
Pracovní činnosti	x			x		x			x			x												
Německý/Ruský jazyk	x	x				x			x	x	x		x	x										
Cvičení v českém jazyce	x	x			x					x						x								
Konverzace v anglickém jazyce		x	x	x		x				x	x	x	x	x										
Cvičení z matematiky			x				x	x		x														
Informatika (Inf)				x																				
Seminář z přírodopisu						x	x	x	x	x		x												
Seminář ze zeměpisu			x	x	x	x	x		x	x		x												
Sportovní výchova	x					x							x	x										
Technické kreslení			x	x											x									

Poznámka: předmět uvedený v prvním levém sloupci tabulky mezipředmětových vazeb využívá výstupů těch předmětů, kde je na jeho řádku zaznamenán křížek.

Učební plán pro 2. stupeň základní školy

		Týdenní počet odučených hodin v ročníku					
Předmět	Zkratka	6. roční k	7. roční k	8. roční k	9. roční k	Celkem předepsá-no hodin v RVP	Celkem bude odučeno dle ŠVP
Předměty povinného základu							
Český jazyk a literatura	ČJL	4	4	5	5	15	18
Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3	12	12
Německý nebo ruský jazyk	NJ/RJ	0	2	2	2	6	6
Matematika	MAT	5	4	4	4	15	17
Informatika	ICT	1	1	1	1	4	4
Dějepis	D	2	2	1	2	10	7
Výchova k občanství	VO	1	1	1	1		4
Fyzika	FY	1	2	2	2	20	7
Chemie	CHE	0	0	2	2		4
Přírodopis	PŘ	2	2	2	1		7
Zeměpis	ZEM	2	2	2	1		7
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	9	4
Výtvarná výchova	VV	2	1	1	1		5
Výchova ke zdraví	VKZ	1	0	0	1	10	2
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2		8
Pracovní činnosti	PČ	1	1	1	1	3	4
Celkem týdně odučených hodin povinných předmětů ročníku		**28**	**28**	**30**	**30**	**104**	**115**
Volitelné předměty							
Volitelných předmětů bude zařazeno celkem hodin		**0**	**2**	**2**	**2**		**6**
Cvičení v českém jazyce	CČJ	0	1	1	1		3
Konverzace v anglickém jazyce	KAJ	0	1	1	1		3
Cvičení z matematiky	CVM	0	0	1	1		2
Seminář z přírodopisu	SPŘ	0	1	1	1		3
Seminář ze zeměpisu	SZ	0	1	1	1		3
Sportovní výchova	Spo	0	1	1	1		3

Technické kreslení	TK	0	0	0	1		1
Celkem týdně odučených hodin v ročníku		**28**	**30**	**32**	**32**	122	**122**

Poznámka k učebnímu plánu:

Výuka volitelného předmětu bude realizována ve skupině s minimálním počtem osmi žáků.

Volitelné předměty cvičení v českém jazyce, konverzace v anglickém jazyce, cvičení z matematiky, informatika, seminář z přírodopisu, seminář ze zeměpisu a sportovní výchova si žák může zvolit v kterémkoliv ročníku počínaje sedmým, přičemž volba předmětu není podmíněna jeho volbou v předchozím ročníku.

Volitelný předmět technické kreslení si žák může zvolit pouze v devátém ročníku.

Další součásti učebního plánu

Ročník	Pol.	Projektový den	Exkurze, návštěvy sportovních utkání a divadelních představení	Besedy/přednášky/ semináře	Plavání	Škola v přírodě
VI.	I.	Víš, co jíš?	Zeměpisná exkurze	Poznáváme se		
	II.		Divadlo – dle nabídky	Šikana a kyberšikana		
		Poznej své město	Divadelní nebo hudební představení – dle nabídky			
		Zvyky a tradice	Dějepisná exkurze se zaměřením na pravěk			
		Svět internetu				
VII.	I.	Cestujeme				
		Preventivní programy – aktuální dle věkové kategorie žáků				
	II.	Finanční gramotnost	Dějepisná exkurze – naše hrady a zámky			
VIII.	I.	Šikana a kyberšika-na	Praha + divadelní představení			
	II.	Ekologie a Země	Paměti národa			
		Voda	Národní technické muzeum			
IX.	I.	Zdravý životní styl				
		Volba povolání				
	II.	Sdělovací prostředky	Paměti národa			

Dlouhodobé projekty

Pro žáky šestého až devátého ročníku nabízíme sportovní kurzy. Žákům šestého ročníku a případně též žákům s novým třídním učitelem nabízíme adaptační kurz. Žákům sedmého ročníku nabídneme každoročně možnost týdenního lyžařského výcviku.
Třídní kolektivy budou absolvovat exkurze, pobyty v přírodě, školní poznávací výlety.
Žákům 6. – 9. ročníku nabídneme možnost bruslení.
Žáci budou každoročně plnit úkoly v různých projektech dle tabulky (viz. výše). Budeme pravidelně pořádat společné akce žáků a jejich zákonných zástupců - např.:
- Seznamte se prosím – společné aktivity všech žáků, tedy nejen klasické projektové dny, ale též veškeré společné aktivity žáků, popř. žáků a jejich zákonných zástupců (např. dýňobraní, jablkobraní, drakiáda, atd.)
- Vánoční besídky
- Velikonoční výtvarné odpoledne pro rodiče a děti
- Návštěvy budoucích školáků na naší základní škole
- Preventivní programy – dle aktuální nabídky a ročníku v němž bude projektový den realizován

Projekty, jejichž nabídka je průběžně doplňována dle zájmu žáků, jejich zákonných zástupců a možností školy, dotvářejí obsah vzdělávacího procesu. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci mezi pedagogy, žáky a zákonnými zástupci žáků.

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, náplně učiva nebo reagují na dění ve společnosti. Některé projekty budou třídní, jiné ročníkové nebo celoškolní. Cílem je snaha o každoroční zařazení jednoho až dvou celoškolních projektů.

Učební osnovy předmětů – 2. stupeň základní školy

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
4	4	5	5	18

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

I na 2. stupni je výuka rozdělena do 3 tematických oblastí – jazykové, literární, komunikační a slohové.

Vzdělávací obsah předmětu

Jazyková výchova

- Získávání základů systematického jazykového vzdělání potřebného pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání
- Prohlubování obecné intelektové dovednosti, např. dovednost porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění
- Získávání dovednosti vyhledat a ověřovat potřebné informace v literatuře, slovnících, encyklopediích, v tištěné podobě i na internetu.

Komunikační a slohová výchova

- Osvojování dovednosti vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit
- Výstižné formulování a sdělování vlastní myšlenky s ohledem na komunikační situaci a prostředí
- Porozumění různým typům textů v tištěné i elektronické podobě, jež se vztahují k nejrůznějším situacím, a kriticky posuzovat jejich obsah
- Získávání schopnosti rozpoznat manipulaci v mluvené, písemné i elektronické podobě a dokázat na ni adekvátně zareagovat

Literární výchova

- Poznávání prostřednictvím vhodné četby v tištěné i elektronické podobě základní literární druhy, vnímání jejich specifických znaků a postihování uměleckého záměru autora
- Formulace vlastního názoru na přečtené dílo, rozvíjení základních čtenářských návyků a schopnosti vytvářet vlastní literární texty
- Dospívání k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit postoje a životní hodnotovou orientaci

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Formy realizace
Vyučovací hodina

- Frontální vyučování
- Samostatná práce
- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Četba
- Hry, soutěže
- Poslech audio nahrávek, film
- Výukové programy na PC, interaktivní tabuli

Projekty

Dle tématu a učiva

Časová dotace

4 hodiny týdně v 6. ročníku
4 hodiny týdně v 7. ročníku
5 hodiny týdně v 8. ročníku
5 hodiny týdně v 9. Ročníku

Místo realizace

- Třídy
- Učebna výpočetní techniky
- Knihovny
- Kulturní představení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žák:
- se orientuje v elektronických i tištěných textech
- rozvíjí své kritické myšlení
- se účastní literárních a recitačních soutěží
- prohlubuje své lexikální, morfologické a slohové dovednosti
- sám zpracovává informace z textů
- samostatně plní zadané úkoly (např. vede si čtenářský deník)

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- hledá řešení úkolů s pomocí příruček
- sám hledá efektivní způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní
Žák:
- si dokáže své názory obhájit, dokáže používat argumenty
- prohlubuje své komunikační dovednost
- ovládá reprodukci uměleckého i neuměleckého textu

Kompetence sociální a personální
Žák:
- efektivně spolupracuje ve skupině žáků

- respektuje názory ostatních žáků
- formuluje své názory a prezentuje je před třídním kolektivem

Kompetence občanské
Žák:
- respektuje odlišné kulturní a sociální aspekty ve společnosti a v literatuře

Kompetence pracovní
Žák:
- si dokáže efektivně rozvrhnout práci v daném časovém úseku

Kompetence digitální
Žák:
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají situaci a účelu.
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnost, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- využívá digitální technologie k plnění zadaných úkolů a projektů (powerpointové prezentace, referáty)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Čeština – jazyk národní a mateřský Obecné poučení o jazyce. Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) Zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný)		
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby Zaznamená stavbu slova, označí předponu, kořen, příponu a koncovku. Uvádí slova příbuzná.	Stavba slova a pravopis Způsoby tvoření slov Pravopis morfologický Pravopis lexikální		AJ, NJ: stavba slova
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	Tištěné a elektronické jazykové příručky Seznámení s jazykovými příručkami		ICT: Internet
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Tvarosloví – základní tvaroslovné kategorie		

Rozpoznává ohebné slovní druhy, určuje mluvnické kategorie u podstatných a přídavných jmen, aplikuje znalosti v písemném projevu. Správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek; Určí druh a vzor přídavných jmen (tvrdá, měkká, přivlastňovací); Určí druh zájmen a číslovek. Opraví výraznou tvaroslovnou chybu ve svém projevu a v projevech spolužáků;	Ohebné druhy slov Slovní druhy Mluvnické významy a tvary slov		
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí Umí vyhledávat základní větné členy, zdůvodňuje shodu přísudku s podmětem, píše správně y/i ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem Určí slovesný a jmenný přísudek;	Skladba – základní větné členy, přívlastek, předmět Výpověď a věta Stavba věty		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Literární druhy a žánry: Žánry lyrické a epické	EGS – jsme Evropané (zdroje evropské civilizace)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace

Používá literaturu jako zdroj poznání, prožitku a zábavy. Uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text; orientuje se v jazykových prostředcích poezie. Přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku.	Základy literární teorie – struktura literárního díla (námět, téma, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) Jazyk literárního díla (obrazová pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš) Přednes vhodných literárních textů Způsoby interpretace literárních a jiných děl Poezie, próza, drama – rozlišení textů Poezie lidová, umělá		literárního textu užitím jiných médií) HV: lidové písně, písničkáři
Přiřazuje literární text k příslušnému žánru, rozlišuje lidovou a umělou pohádku. Vyjmenovává charakteristické znaky pohádek, umí reprodukovat a dramatizovat text. Hodnotí hlavní postavy. Uvádí jména spisovatelů a sběratelů pohádek.	Pohádky Dramatizace, vytváření vlastních textů Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Interpretace literárního textu		M: souměrnosti v geometrii. AJ: reprodukce obsahu textu. Rozšiřující učivo: - jazyková tvořivost básně podle tvaru písmen v abecedě, krátké literární texty na základě klíčových slov
Vysvětluje vznik bajky, volně formuluje poučení vyplývající z bajek, uvádí známé autory bajek. Vysvětluje, proč vznikají báje a mýty, volně reprodukuje text. Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Báje, pověsti a mýty, bajky Próza s dětským hrdinou	OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot v chování druhých)	

Porovnává pověst s pohádkou. Všímá si postojů literárních postav.			
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích Vyhledává informace z literární teorie a historie v tištěných a elektronických katalozích, encyklopediích a učebnici; Rozeznává útvary lidové slovesnosti.	Studijní čtení Umělecko- naučná a naučná literatura Hádanky Lidová slovesnost		ICT - Internet

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Přiměřeně rychle čte a zná orientační prvky v textu. Dokáže přečíst daný text. V mluveném projevu připravovaném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) Naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní)		

Umí sestavovat osnovu, odlišovat a používat přímou a nepřímou řeč, používat prostředky k oživení děje, stupňování napětí.	Vypravování	OSV: Komunikace. Zásady dialogu	
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. Orientuje se v textu, umí vyhledávat důležité údaje z textu, pořizovat výpisek a výtah z přečteného textu. Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát Podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku; vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu; zhodnotí, co nového se dozvěděl studiem textu; přednese rozšířenou zprávu, doplní ji multimediálními prvky;	Čtení – věcné (základy studijního čtení) Výpisky a výtah Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech	MKV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení)	AJ: čtení s porozuměním
Ví, které části dopis obsahuje, jaký rozdíl je mezi dopisem soukromým a úředním, osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů Podle svých schopností a zadání učitele napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně slohový útvar;	Dopis, telefonování, e-mail aj. způsoby korespondence Soukromý a úřední dopis Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní Vlastní tvořivé psaní slohové útvary: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis/e-mail	OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika (odpovědnost za napsané, respektování osobnosti a identity lidí) MV – práce v realizačním týmu (redakce vybraného média)	AJ: dopis

Při psaní textů v elektronické podobě dodržuje typografická pravidla; Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru			
Rozlišuje zprávu a oznámení. píše zprávu nebo oznámení. Rozlišuje subjektivní nebo objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci Vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně; V mluveném a psaném projevu zohledňuje prostředí a adresáty projevu; Při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku (hlasitost), tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy; mluvený projev doprovodí vhodnými gesty a mimikou;	Zpráva a oznámení, pozvánka Mluvený projev: zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, nonverbální prostředky), zásady dorozumívání (komunikační normy)	OSV – sociální rozvoj – komunikace (efektivní a asertivní komunikace)	
Pracuje s textem, vymýšlí synonyma, obohacuje svou slovní zásobu. Zpracovává jednoduchý popis.	Popis		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk – mateřský jazyk;	Obecná jazykověda: Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči)		Rozšiřující učivo: - hodnota a funkce spisovného jazyka D: Velká Morava
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci Ověřuje si obtížnější tvary v Pravidlech českého pravopisu. Vyvozuje podstatu rodu činného a trpného, zvládá převádět věty se slovesy v činném rodě do trpného rodu a naopak. Správně tvoří tvary obtížnějších zájmen a číslovek (jenž, týž, dva, oba, tři apod.); Určí vid slovesa; Vhodně užije druhy příslovcí v základní i stupňované podobě; rozliší příslovečnou spřežku a správně ji napíše; Rozpozná typické příklady vlastních a nevlastních předložek;	Tvarosloví: Ohebné slovní druhy - důraz na procvičení učiva z nižších ročníků, odchylné tvary podstatných jmen označujících části těla, obtížnější tvary sloves, slovesný rod činný a trpný Neohebné slovní druhy		

Rozliší spojky souřadicí a podřadicí a správně jich užívá při tvorbě vět a souvětí;			
Vysvětluje pravidla psaní velkých písmen u podstatných jmen vlastních, v několikaslovném vlastním názvu.	Psaní velkých písmen ve vlastních jménech		
Definuje, co je slovo, sousloví, rozpoznává obrazný význam, umí vysvětlovat význam některých rčení. Vysvětluje pojmy, uvádí příklady. Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov. Vyjmenovává způsoby, jak se obohacuje slovní zásoba, uvádí příklady, používá je v samostatné práci. Používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova.	Slovní zásoba a tvoření slov: Slovní zásoba a její jednotky, význam slova Slova jednoznačná a mnohoznačná Synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy Slohové rozvrstvení slovní zásoby Obohacování slovní zásoby		
Rozlišuje větné členy, ovládá základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché. Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí Určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných);	Skladba – stavba věty, základní a rozvíjející větné členy - příslovečné určení Pořádek slov ve větě		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Rozlišuje lyrickou a epickou báseň, umí objasňovat pojmy: sloka, verš, rým, metafora, přirovnání, personifikace... Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	Literární druhy a žánry: Typické žánry a jejich představitelé Poezie – humor a slovní hříčky v poezii, poezie lyrická, písně a básně blízké písním Tvořivé činnosti s literárním textem	EGS – jsme Evropané (co Evropu spojuje a rozděluje)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace - kulturní deník D: středověk
Z textu vyvozuje typické znaky prózy a povídky. Výrazně čte a přednáší. Z literárních ukázek vyvozuje rozdíly mezi baladou a romancí, uvádí autory balad a romancí. Umí rozlišovat pojmy. Z ukázek vyvozuje základní znaky románu. Uvádí knihy patřící do tohoto žánru a jejich autory. Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. Interpretuje smysl (funkci) díla;	Próza a její dělení Povídka Kroniky, letopisy, memoárová a životopisná literatura Biblické mýty a legendy Balady a romance Přednes vhodných literárních textů Fejetony, aforismy, epigramy, anekdoty Román Cestopisná literatura		

Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo formuluje dojmy z představení v divadle či kině či z adaptace literatury. Rozlišuje tragédii a komedii.	Drama, dramatické žánry v proměnách času Hlavní vývojová období národní a světové literatury Divadlo, televize, film... Převedení prozaického textu do scénáře	MKV – tvorba mediálního sdělení (tvorba sdělení pro školní časopis a web)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Používá čtení k vyhledávání informací. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky.	Věcné čtení – studijní čtení, vyhledávání údajů v textu, čtení jako zdroj informací		
Soustředěně a aktivně naslouchá a dává prostor k názoru jiných lidí. Umí používat prostředky k oživení děje a stupňování napětí, uplatňuje dějová slovesa. Pracuje s textem, osnovou, odstraňuje slohové nedostatky.	Věcné naslouchání (soustředěné, aktivní) Vypravování	OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot druhých lidí a jejich projevů v chování)	Rozšiřující učivo: - kazuistika na základě dlouhodobého pozorování (spolužáka, člena rodiny)
Upevňuje si vědomosti z 6. ročníku, obohacuje si slovní zásobu, využívá synonyma, odborné názvy, je schopen využít rčení s přirovnání. Umí stručně charakterizovat svého kamaráda nebo sám sebe.	Popis – uměleckých děl • charakteristika		

Umí formulovat žádost ústně i písemně.	Žádost, pozvánka, objednávka		
	Výtah, výpisek		
Vytváří výpisky nebo výtah z přečteného textu. Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Naslouchání - kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové)	MKV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) MKV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou, zprávou a jiným sdělením)	Rozšiřující učivo: - záznamy o přečteném ICT: Internet

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Rozlišuje slovanské jazyky na západní, východní a jižní, odlišuje spisovnou češtinu od nářečí a obecné češtiny, zdůvodní jejich užití. Čte jednoduchý slovenský text.	**Jazyková výchova** Obecný výklad o českém jazyce – Skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové)		D: Velká Morava, Národní obrození
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov,	Nauka o slovní zásobě • obohacování slovní zásoby		AJ: tvorba slov

rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech. Uvědomuje si zásady tvoření českých slov, vysvětluje, jak se do češtiny dostávají nová slova. Vyhledává v textu cizí slova, s pomocí jazykových slovníků nahrazuje přejaté slovo domácím.	• slova přejatá a jejich pravopis		
V textu vyhledává jména přejatá, vyvozuje, jak se budou skloňovat. Uvádí příklady jmen, která se neskloňují, ověřuje si tvary v Pravidlech. Rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá, umí vytvářet vidové dvojice. Popisuje postup, podle kterého řadíme slovesa ke třídám a vzorům.	Tvarosloví • skloňování obecných jmen přejatých • skloňování cizích vlastních jmen • slovesný vid • slovesné třídy a vzory		
Vysvětluje pojem souvětí podřadné, rozlišuje větu hlavní a vedlejší, druhy vět vedlejších. Vysvětluje pojem souvětí souřadné, vyjmenovává významové poměry mezi větami hlavními. V běžných typech souvětí píše správně interpunkci.	Skladba – základní a rozvíjející větné členy • souvětí podřadné, druhy vět vedlejších • souvětí souřadné • souřadně spojené větné členy a věty vedlejší Stavba textu Přímá a nepřímá řeč		

V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	Pravopis syntaktický		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Uvádí základní údaje o nejstarších literárních památkách.	Literární druhy a žánry v proměnách času - Hlavní vývojová období národní literatury Základy literární ● Počátky a rozvoj české literatury		AJ: literární žánry, čtenářský deník Rozšiřující učivo: dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií) D: historická období HV, VV: umělecké směry, umělecký dojem
Získává přehled o nejvýznamnějších osobnostech tohoto období.	● Od středověké k barokní literatuře		
Charakterizuje období, vyjmenovává nejvýznamnější představitele a jejich díla, uvědomuje si přínos obrozeneckých autorů.	● Česká literatura v době národního obrození		
Při rozboru díla využívá základní literární pojmy.	● Česká literatura 2. poloviny 19. století a přelomu století		

Čte si ukázky z děl světových autorů Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování. Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Literární druhy a žánry – světová literatura Nejvýznamnější představitelé světové literatury příslušného časového období -průběžně		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Rozvíjí fantazii a prožitek z četby.	**Komunikační a slohová výchova** Prožitkové čtení, zážitkové naslouchání		
Rozlišuje charakteristiku vnitřní a vnější, přímou a nepřímou, vyhledává jazykové prostředky charakteristiky. Vyhledává v krásné literatuře ukázku charakteristiky postavy.	Charakteristika literárních postav		
Nachází příklady subjektivně zabarveného popisu, porovnává ukázky různých autorů. Je schopen vypracovávat subjektivně zabarvený popis s použitím personifikace, přirovnání...	Subjektivně zabarvený popis		
Vysvětluje, co je výklad, kde se používá. V textu vyhledává odborné názvy, pracuje se Slovníkem cizích slov.	Výklad		
Z textu vyhledává znaky typické pro úvahu. Porovnává úvahu s výkladem. Při práci s textem umí upravovat nevhodná vyjádření.	Úvaha Kritické čtení (analytické a hodnotící) Naslouchání (objektivní a subjektivní sdělení), komunikační záměr mluvčího		

Vyhledává v tisku příklad některého publicistického útvaru.	Drobné publicistické útvary		
Zvládá základní techniky mluveného projevu připraveného i improvizovaného, vhodně užívá nonverbální, paralingvální a verbální prostředky řeči. Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Zásady kultivovaného mluveného projevu (technika mluveného projevu, prostředky paralingvální a nonverbální) Komunikační žánry: diskuse, připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek	VDO – občanská společnost a škola (uplatňování demokratických principů v životě školy)	AJ: pravidla dialogu, plánování rozšiřující učivo: - plánování práce - bezpečnost na síti psychohygiena, zdravý životní styl
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích, v diskusi s ostatními hledá možnou manipulaci autora a prezentuje závěry;	Shrnutí o slohu Manipulativní působení projevu Kritické čtení a naslouchání mluvený projev připravený a nepřipravený Písemný projev – vyjádřená postoje ke sdělovanému obsahu	MKV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) MKV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem)	AJ: kritické čtení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace. Uvědomuje si, že jazyk se neustále vyvíjí. Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami. Na ukázkách vyhledává důkazy, že se jazyk vyvíjí. Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	**Jazyková výchova** Jazyk a komunikace Jazyková norma a kodifikace Struktura jazyka a řeči Původ a základy vývoje češtiny jazykové příručky		D: Národní obrození
Rozpoznává samohlásky, souhlásky znělé a neznělé. Vysvětluje spodobu znělosti, používá členění souvislé řeči, pauzu a frázování.	Zvuková podoba jazyka Intonace, členění souvislé řeči (pauzy a frázování)		
Rozpoznává slova jednoznačná a mnohoznačná. Uvádí příklady synonym, antonym, homonym, příklad sousloví. Rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	Význam slova – synonyma, homonyma, antonyma metafora		

Vyhledává v textu odborné názvy. Rozlišuje, zda jsou domácí – cizí, jednoslovné – víceslovné.	Odborné názvy		AJ, NJ: tvorba slov, idiomy
Rozpoznává v textu přechodníky. Správné tvary obecných jmen přejatých si ověřuje v Pravidlech. Rozlišuje vlastní jména slovanského a neslovanského původu. Správnost koncovek si ověřuje v Pravidlech. Orientuje se v základních zásadách psaní velkých písmen.	Tvarosloví • přechodníky • skloňování obecných jmen přejatých • cizí vlastní jména a jejich skloňování • psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech		AJ: slovní druhy
Charakterizuje větu jednoduchou, vyjmenovává slovesa sponová, fázová a modální, upevňuje si učivo o rozvíjejících větných členech. Vyhledává ve větě přístavek, píše správně interpunkci. Určuje počet vět v souvětí, odlišuje od sebe souvětí podřadné a souřadné, určuje druhy vět vedlejších, významový poměr vět hlavních, doplňuje správně interpunkci. Odlišuje vsuvku od věty vedlejší, píše správně interpunkci. Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	Skladba – větná stavba • přístavek • stavba souvětí podřadného • čárky v souvětí • stavba souvětí souřadného • vsuvka • čárka ve větě jednoduché		M: grafy

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora. Uvádí nejznámější představitele meziválečné poezie, prózy a dramatu, pracuje s textem, vyhledává básnické prostředky, charakterizuje postavy, prostředí, dobu, vysvětluje pojmy satira, slovní a situační humor.	**Literární výchova** Literatura v letech 1918 – 1945 • moderní směry v literatuře • významné osobnosti meziválečné poezie • významné osobnosti meziválečné prózy a dramatu		

Porovnává literární předlohu s filmovou adaptací. Po přečtení ukázek je schopen charakterizovat postavy, vztahy mezi lidmi, dobu. Získává přehled o autorech tvořících po roce 1945, uvádí autory, kteří odešli do exilu, vysvětluje pojem samizdat, uvádí důvody, proč tato literatura vznikla. Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře. Čte si ukázky z některých děl, formuluje vlastní názor na četbu. Uvádí nejznámější světové autory, jejich díla. Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Odraz 2. světové války v literatuře Základy literární historie - Literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry) Literatura po roce 1945 Současná literatura Světová literatura		
TVoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Vytváření vlastních textů na základě zkušeností s literární historií a teorií		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Analyzuje text a provádí promyšlené hodnocení.	**Komunikační a slohová výchova** Kritické čtení (analytické, hodnotící)	EV – vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy)	
Spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova, dbá na kultivovanost ústního i písemného projevu. TVoří připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek.	Jazyková kultura Zásady kultivovaného projevu Komunikační žánry: připravený a nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek		
Pracuje s textem, odstraňuje opakující se a nevhodná vyjádření formulační neobratnosti, umí používat prostředky k oživení děje. Uvádí literární žánry založené na vypravování.	Vypravování • v běžné praxi • v umělecké oblasti		
Upevňuje si znalosti z nižších ročníků, rozlišuje jednotlivé druhy popisů, porovnává popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený. Pracuje s textem, odstraňuje neobratnosti a nepřesnosti vyjádření.	Popis – předmětu, děje, charakteristika		
Umí vyplňovat nejběžnější typy tiskopisů	Tiskopisy, teze, objednávka		

Uvádí, co lze na objednávku zakoupit, vyplňuje objednávku.			
Shrnuje a upevňuje si vědomosti z nižších ročníků, píše svůj životopis.	Životopis – umělecký a strukturovaný		
Shrnuje a upevňuje si vědomosti o výkladu a výtahu.	Výklad a výtah		
Ústně i písemně je schopen uvažovat nad různými problémy, do kterých se člověk může dostat. Vyjadřuje se k nim podle svých zkušeností.	Úvaha		
Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. Vymezuje charakteristické znaky proslovu, v krátkém proslovu dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo, větnou melodii i celkové vystupování. Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	Proslov, diskuse, referát Základní mluvené žánry podle komunikační situace	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (krajina dříve a dnes, kulturní památky)	M: netradiční aplikační úlohy a problémy M: čtení grafů
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování Rozlišuje základní publicistické útvary. Při práci s tiskem vyhledává jednotlivé útvary. Pokusí se o vlastní tvorbu (např. fejeton, reportáž…).	Publicistické útvary • zpravodajské • úvahové • přechodné	MV – vnímání autora mediálních sdělení (výběr a kombinace slov a záznamů z hlediska záměru autora)	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky	Souhrnné poučení o slohu		

vhodnými pro danou komunikační situaci. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Zvukové prostředky souvislého projevu Prostředky mimojazykové		

ANGLICKÝ JAZYK

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
3	3	3	3	12

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

- Rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku a získávání zájmu o jeho studium
- Osvojení si základních frází a jednoduchých slovních obratů, jazykových znalostí a dovedností k využití v komunikaci
- Porozumění základním frázím
- Zvládnutí čtení a porozumění jednoduchého textu přiměřeného slovní zásobě
- Schopnosti získávání informací z dostupných zdrojů
- Porozumění významu cizího jazyka pro osobní i profesní život
- Podpora získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti, např. při prezentaci samostatné práce
- Seznámení se s kulturou a tradicemi anglicky mluvících zemí
- Formování respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy realizace
Vyučovací hodina

- Frontální vyučování
- Samostatná práce (procvičování gramatiky, tajenky, přiřazování obrázků a slov)
- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Poslech, četba (upravený autentický materiál, učebnice a cvičení na porozumění)
- Hry
- Soutěže
- Zpěv
- Říkanky, básničky
- Výukové programy na PC, interaktivní tabuli

Projekty

Dle tématu a učiva

Místo realizace

- Třídy
- Jazyková učebna
- Učebna výpočetní techniky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- propojuje získané informace pomocí práce s různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audio-orální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka);
- plánuje a hodnotí vlastní učení s využitím jazykového portfolio;
- s využitím hudební a filmovou produkce anglofonních zemí si rozšiřuje slovní zásobu a zdokonaluje správnou výslovnost;
- využívá ICT pro získávání informací, řešení zadaných úkolů a pro komunikaci.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- pomocí cizího jazyka a simulace vhodně reaguje na problémové situace z reálného života;
- porovnává rozdíly psaného a mluveného slova a tyto rozdíly si zaznamenává a dále s nimi pracuje

Kompetence komunikativní

Žák:

- pomocí audio a videonahrávek porozumí mluvenému slovu
- řízeně vytváří vlastní písně, říkadla a básně
- hraje různé role a spolupracuje s ostatními žáky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- komunikuje a spolupracuje s ostatními žáky a respektuje je
- při neporozumění cizojazyčnému výrazu si navzájem s ostatními žáky pomáhá

Kompetence občanské

Žák:

- poznává kulturu, zvyky a tradice anglofonních a jiných zemí
- pozoruje a hodnotí chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin

Kompetence pracovní

Žák:

- pravidelně pracuje se svým jazykovým portfoliem;
- rozšiřuje si slovní zásobu a zároveň s ní si rozvíjí jemnou motoriku

Kompetence digitální

Žák:

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Dodržuje základní fonetická pravidla a čte nahlas srozumitelně jednoduchý text; Poslech	Typy textů: Formální a neformální Pozdravy Popis třídy Referát na známé téma Ilustrované příběhy, komiksy Písně Jednoduchá prosba a žádost Recepty Slovní zásoba: Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy: Číslovky 1 – 1000 Osobní údaje Jídelníček a stravovací návyky Denní režim Zboží v obchodě		
Rozumí základním informacím v jednoduchém textu s vizuální oporou v učebnici Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně; a které se týkají osvojených tematických okruhů. Rozumí základním otázkám, které se týkají jeho osoby.			HV: hudební styly a žánry VV: typy vizuálních obrazových vyjádření
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Rozumí jednoduché konverzaci, která je na nahrávce k učebnici a která obsahuje známou slovní zásobu;			
V novém krátkém textu odvodí význam některých neznámých slovíček a slovních spojení za pomoci obrázků a jiných grafických předloh;			

Vyhledá v dvojjazyčném slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku;	Volný čas a záliby Data – narozeniny, měsíce Škola a třídní klima Zvířata, další domácí zvířata, Člověk a jeho popis Péče o zdraví Život v přírodě Názvy některých států Mluvnice: Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Člen určitý a neurčitý Počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“ Přídavná jména a příslovce Zájmena v pozici předmětu Řadové číslovky Přítomný čas průběhový Přítomný čas prostý Minulý čas prostý vybraných pravidelných sloves Zvuková a grafická podoba jazyka: Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk,		ČJL: práce se slovníky a jazykovými příručkami
Popíše svůj denní režim; Sdělí, co dělal o víkendu; Stručně popíše vzhled věci, zvířete, člověka a místa;			Rozšiřující učivo: vzdělávání a typy škol v Británii bydlení a typy staveb anglický jazyk ve světě
Na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě a o své rodině;			
Na základě otázek a odpovědí k textu sdělí hlavní myšlenku textu;			
Zeptá se na cenu, např. jízdenky, zboží; Vyžádá si jednoduché informace v obchodě, v restauraci, na nádraží, na poště a u lékaře;			
MLUVENÍ			
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích; Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech; Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života;		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)	Rozšiřující učivo: malé seznámení s anglickou kuchyní (porovnání s českou kuchyní) VO: vztahy mezi lidmi

Domluví se s kamarády, v kolik hodin a kde se sejdou; Při aktivitách se jednoduchým způsobem domluví se spolužáky na pravidlech;	intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Fonetický přepis známých slov Základní pravidla výslovnosti větných celků Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech; Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace;			
PSANÍ			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři; Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; Reaguje na jednoduché písemné sdělení.			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Dodržuje fonetická pravidla a čte nahlas a srozumitelně jednoduchý text;	Typy textů: Pozdravy a seznámení		
Rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu s obrázky Rozumí informacím v jednoduchých	Budoucí plány a rozhodnutí Návrhy a nabídky Promluva		VV: ilustrace textů

poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně;	Jednoduchý popis Ilustrované příběhy, komiksy Písně Dopis a e-mail Slovní zásoba: Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy: Osobní údaje Můj život a události v mém okolí Širší příbuzenské vztahy Sporty a volný čas Prázdniny a dovolená Dopravní prostředky Místní údaje a časové údaje Části a vybavení domu/bytu Příroda a město Počasí Zeměpisné názvy Mluvnice: Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Rozumí důležitým informacím v jednoduché konverzaci; V pomalé promluvě zachytí nejpodstatnější informace;			
V novém krátkém textu odvodí význam neznámých slovíček a slovních spojení;			ČJL: stavba slova
Samostatně vyhledá v dvojjazyčném slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku;			
Napíše kamarádovi jednoduchý e-mail o sobě a svých zálibách; popíše místo svého bydliště;		EGS – Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování); Objevujeme Evropu a svět (styl života v evropských rodinách)	ČJL, ICT: Napsání struktury budoucích plánů (v dopise nebo e-mailu kamarádovi)
Zdvořile požádá, poděkuje a omluví se; Vyjádří, co bude dělat o víkendu a o prázdninách;			VO: zásady lidského soužití
Po vyslechnutí jednoduchého rozhovoru na základě otázek shrne ústně i písemně hlavní informace;			ČJL: Reprodukce jednoduchého vyprávění na základě znalostí slohového útvaru v mateřském jazyce

Zeptá se na popis cesty, na vhodný typ dopravy a na časové údaje;	Stupňování přídavných jmen Minulý čas vybraných nepravidelných sloves Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“ Frekvenční příslovce a fráze Předložky místa a času Zvuková a grafická podoba jazyka: Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Fonetický přepis slov Pravopisné změny osvojených slov a tvarů Výslovnost obtížných hlásek		
MLUVENÍ			
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích; Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech; Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života; Omluví se, odpoví na omluvu, vyjádří souhlas a nesouhlas; Adekvátně reaguje v každodenních situacích; Požádá kamaráda o pomoc a pomoc nabídne;			VO: pravidla chování
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech; Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace;			
PSANÍ			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři; Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Při čtení nahlas užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti čtení;	Typy textů: Navrhování, přijímání a odmítání návrhů Písně Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy Zjednodušená literární díla Rozhovor Popis Jednoduché vyprávění Slovní zásoba: Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy: Cestování		HV: hudební rytmus, pěvecký a mluvní projev
Vystihne hlavní myšlenky čteného textu přiměřeného rozsahu; V textu nalezne odpovědi na otázky; při práci s textem nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci;		EMV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek, význam ochrany)	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma; Rozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně;			VO: vztahy mezi lidmi
Odhadne význam nových a neznámých slov a frází v přiměřeně obtížném textu a z kontextu;			

Využívá slovníkové příručky, cizojazyčný i výkladový slovník tištěné i elektronické podobě	Reálie zemí příslušných jazykových oblastí Volný čas Hudba a film Divadlo Zaměstnání Přátelství Rodinné vztahy Rodokmen Zdraví a zdravý životní styl Mluvnice: Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Člen určitý a neurčitý Neurčitá zájmena Přítomný čas prostý Minulý čas průběhový Vyjadřování modality pomocí „should/shouldn't“ Předpřítomný čas Neurčitá příslovce Stupňování příslovcí Spojky „and, but, because, while, if“ Druhy vět podle postoje mluvčího Zvuková a grafická podoba jazyka:		ČJL: práce se slovníky a jazykovými příručkami
Ústně i písemně předá základní informace o sobě, své rodině a škole; Napíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize; V samostatném ústním projevu mluví o každodenních tématech; Aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech;		VDO – Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství)	Rozšiřující učivo: rodinný život oblíbená země či město život v budoucnosti a minulosti VO: naše škola, sebehodnocení
Svými slovy vypráví jednoduchý příběh;			ČJL: vyprávění
Samostatně shrne obsah mluveného či čteného textu;			Rozšiřující učivo: hlavní města evropských zemí slavní Britové světové osobnosti Z: anglosaský svět
Ústně sestaví otázku, žádost, prosbu;			
MLUVENÍ			

Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích; Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech; Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života; Zahájí, udrží a ukončí jednoduchý rozhovor na známé téma; Jednoduše se domluví v reálných situacích, např. v obchodě, na nádraží, na poště a v restauraci, u lékaře; Jednoduchým způsobem se vyjádří o současné situaci, věcech minulých a budoucích; Rozlišuje a používá druhy vět podle postoje mluvčího;	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní a větný přízvuk Výslovnost všech hlásek a slovních spojení Pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů		ČJL: dodržování zásad komunikace. Napsání životopisu Rozšiřující učivo: popis cesty s mapou, popis města známá osobnost dopis o oblíbených volnočasových činnostech
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech; Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace;			
PSANÍ			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři; Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; Reaguje na jednoduché písemné sdělení.			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu;	Typy textů: Formální a neformální žádost, zpráva Detailní popis osoby/věci/události Příkazy, zákazy a rady Referát o přečtené knize Písně Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy Zjednodušená literární díla Slovní zásoba: Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a		ČJL: literární výchova – vedení čtenářského deníku rozlišení stylů a žánrů HV: hudební rytmus, intonace

Pracuje s textem přiměřeného rozsahu a vytvoří odpovědi na informace z textu; Pracuje s různými typy textů, např. s vybraným adaptovaným literárním dílem; Pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií;	komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy: Volba povolání Móda a nákupy Věci denní potřeby Pocity a nálady Vnitřní a vnější charakteristika člověka Kultura Životní prostředí Společnost a její problémy Problémy mládeže Moderní technologie a média Mluvnice: Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Pořadí rozvíjejících přídavných jmen Abstraktní podstatná jména Přítomný čas prostý a průběhový Předpřítomný čas s „for“ a „since“ Minulý čas prostý a průběhový Částice „too, enough“ Modální slovesa Podmínkové věty Trpný rod Zvuková a grafická podoba jazyka:		M: Vyhodnocení grafem výsledků jazykového portfolia ICT: Internet
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Rozumí jednoduché konverzaci a diskusi na každodenní téma;		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (otevřená pozitivní komunita)	

Rozumí pomalu pronášenému projevu na specifické téma; Rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor;	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči Fonetická transkripce Pravopis – pravidla interpunkce		
Rozumí podstatě ústního i písemného projevu na známé téma, který obsahuje neznámou slovní zásobu;			ČJL: určování vybraných slovních druhů
Využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem;			ČJL: práce se slovníky a jazykovými příručkami
Ústně i písemně předá jednoduché informace o tématech z daných tematických okruhů; Sestaví souvislý, přiměřeně dlouhý text na známá témata; V samostatném ústním projevu a konverzaci sdělí informace o sobě, blízkých a známých lidech; Pro vyjádření používá adekvátních gramatických struktur, lexikálních a jiných jazykových prostředků;		MKV – Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje k dorozumívání) OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (Já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mě)	Rozšiřující učivo: škola, její pravidla a vztahy ve škole biografie blízké osobnosti esej o oblíbených volnočasových aktivitách VO: charakter
Při nedostatku známé slovní zásoby se vyjádří za použití jiných lexikálních prostředků;			

Obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace shrnuje různými způsoby;			
V reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky;			VO: mezilidská komunikace
MLUVENÍ			
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích; Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech; Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života; Vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích; Adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem; Aktivně diskutuje na známé téma a vyjadřuje svůj názor;			ČJL: užívání jazyka a nonverbální komunikace s ohledem na situaci (popis cesty, doporučení…) Rozšiřující učivo: volný čas teenagerů v ČR a ve světě vynálezy, známí vynálezci VO: poznávání a posuzování skutečnosti
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech; Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace;			
PSANÍ			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři;			

Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; Reaguje na jednoduché písemné sdělení.			

NĚMECKÝ JAZYK

povinně volitelný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	2	2	2	6

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

- Rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku a získávání zájmu o jeho studium
- Osvojení si základních frází a jednoduchých slovních obratů jazykových znalostí a dovedností k využití v komunikaci
- Porozumění základním frázím
- Zvládnutí čtení a porozumění jednoduchého textu přiměřeného slovní zásobě
- Schopnosti získávání informací z dostupných zdrojů
- Porozumění významu cizího jazyka pro osobní i profesní život
- Podpora získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti, např. při prezentaci samostatné práce
- Seznámení se s kulturou a tradicemi německy mluvících zemí
- Formování respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy realizace
Vyučovací hodina

- Frontální vyučování
- Samostatná práce (procvičování gramatiky, tajenky, přiřazování obrázků a slov)
- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Poslech, četba (upravený autentický materiál, učebnice a cvičení na porozumění)
- Hry
- Soutěže
- Zpěv
- Říkanky, básničky
- Výukové programy na PC, interaktivní tabuli

Projekty

Dle tématu a učiva

Místo realizace

Ve třídách, v učebně výpočetní techniky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- podporuje rozvoj znalostí a dovedností k lepšímu pochopení a osvojení si učiva
- umožňuje žákům lépe porozumět čteným a doplňovacím cvičením, audio textům, mluvenému slovu
- učí žáky způsobům jak psát korektně různé typy textů, dopisů (použití vhodných frází a rozdílů mezi formálním a neformálním sdělením
- vede žáky k vyhledávání ve slovnících a textech, rozlišování, osvojování informací a jejich propojování do komplexnějších celků
- rozvíjí u žáků positivní vztah k cizímu jazyku

Kompetence k řešení problémů
- rozvíjí u žáků samostatnost při hledání řešení, práci s textem, doplňovacích, přiřazovacích cvičeních
- podporuje u žáků kritické myšlení tak, aby byli schopni nalézat a uvědomovat si chyby, kterých se dopustili

Kompetence komunikativní
- rozvíjí u žáků komunikativní schopnosti zadáváním práce ve skupinách, dvojicích
- podporovat žáky ve formulování gramaticky správných vět, frází
- vedení žáků k zapojení se do diskuze a k přiměřené obhajobě svých názorů
- rozvíjet u žáků využívání informačních a komunikačních zdrojů, k porozumění různým druhům textů a záznamů

Kompetence sociální
- rozvíjí u žáků aktivní spolupráci v týmu
- podporuje dodržování pravidel při skupinové práci, včetně pravidel slušného chování

Kompetence občanské
- podporuje zájem žáků o kulturu a tradice anglicky mluvicích zemí
- umožňuje žákům si vytvořit pozitivní postoj k anglické literatuře, mýtům a legendám
- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní
- podporuje u žáků dodržování správných pravidel pro čtení a psaní
- vede žáky k přípravě a udržování svého pracovního prostoru

Kompetence digitální
Žák:
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy. S dostatečnou časovou rezervou pochopí obsah a smysl jednoduché , pomalu a pečlivě vyslovované konverzace 2 osob. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména , pokud má k dispozici vizuální oporu. Používá abecední slovník učebnice. Používá základní slovní obraty (pozdravy). Rozumí daným frázím (představování se, prosba o opakování sdělení, získávání informací). Vytvoří krátký rozhovor s použitím dané slovní zásoby. Recituje jednoduché básničky, říkanky.	Člen určitý a neurčitý, 1. a 4. pád čísla jednotného Přivlastňovací zájmena mein, dein v 1. pádě všech rodů Skloňování vlastních jmen osob, použití opisu (vazba von) pro 2. pád Přídavné jméno v přísudku Číslovky 1 – 20, časové údaje, použití časových předložek um, am Časování pravidelných sloves (typ suchen, heißen, sammeln, wandern) v přítomném čase Časování pomocných sloves sein, haben v přítomném čase Časování modálního slovesa mögen v přítomném čase Vyjadřování záporu (částice nicht, zájmeno neurčité kein) Použití příslovcí gern – am liebsten Přímý a nepřímý pořádek slov ve větě oznamovací Slovosled ve větách tázacích (otázky zjišťovací a doplňovací) Témata: Pozdravy	OSV – mezilidské vztahy VDO – společnost a stát EGS – Evropa a svět nás zajímají	ČJL– komunikace v různých situacích, němečtí spisovatelé – J. W. Goethe, F. Kafka, znalost základních syntaktických kategorií – podmět a přísudek, věta oznamovací a tázací, typy vět tázacích Aj – jazyková podobnost slovní zásoby a gramatických jevů HV– W. A. Mozart ZEM– Německo, Rakousko, Švýcarsko TV– německá kopaná, závodníci Formule 1 Fy – A. Einstein Bezpečná škola průběžné hodnocení žáků, minimalizace strachu z klasifikace, rozvíjení komunikace

Respektuje strukturu německé věty, větu správně sestaví, vyplní jednoduchý formulář. Sděluje základní informace o sobě, své rodině a bydlišti, svých koníčcích. Přiměřeně slovní zásobě a gramatickým znalostem popíše osobu, zvíře, věc. Popíše svůj školní rozvrh, vyjmenuje školní pomůcky pro jednotlivé předměty. Popíše svůj denní program. Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět. Má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá v něm požadovanou informaci.	Komunikační situace a intence (představování se, hláskování, poděkování, prosba o opakování sdělení, získání informací, telefonování, zjištění telefonního čísla, chatování, dopisování, domluva a odmítnutí) Rodina (představení členů rodiny), povolání Časové údaje Koníčky Jednoduchý popis osob, zvířat a věcí¨ Pojmenování předmětů a školních věcí Popis činností během dne Moje oblíbené jídlo Poznatky o německy mluvících zemích (chlapecká, dívčí, zvířecí jména, pozdravy, významná města a jejich památky, přírodní zajímavosti, významné osobnosti minulosti i současnosti, nejoblíbenější sporty, kopaná v Německu, skauti)		Projekty na vybraná témata

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu či promluvy. Napíše pozdrav z prázdnin, popíše jednoduše cestu za správného použití základních gramatických struktur a vět. Pomocí e-mailového formuláře si rezervuje pokoj v hotelu. Telefonicky si rezervuje letenku. Ústně popíše svůj dům/byt, písemně popíše svůj vysněný pokoj.	3. a 4. pád podstatných jmen Tvoření množného čísla podstatných jmen v němčině, 1., 3. a 4. pád množného čísla Tvary zájmen, přivlastňovacích a neurčitého zájmena kein v 1., 3. a 4. pádě čísla jednotného a množného Rod zeměpisných názvů (města, země, kontinenty), použití směrových předložek nach a in Číslovky základní 20 – 1 000 000 Časování silných sloves v přítomném čase typu fahren a essen Časování modálních sloves müssen, dürfen, könnena sollen v přítomném čase Konjunktivní vazba ich möchte, časování v konjunktivu Určování času, použití předložek in, um, an, gegen v časových údajích Předložky se 3. a 4. pádem, užití předložek ve spojení se slovesy stehen – stellen, sitzen – setzen, liegen – legen, hängen Témata:	EGS – Evropa a svět MED – tvorba mediálního sdělení OSV – kooperace a kompetice VDO – občan, společnost, stát MKV – mezilidské vztahy a kulturní diference	ZEM– německy mluvící země, Evropa, evropské země, Evropská unie ČJL – dopisy, popis místa, cesty, rozpoznání základních gramatických kategorií (určování pádů, modální slovesa, trpný rod, podmiňovací způsob přítomný) Aj – jazyková podobnost slovní zásoby a gramatických jevů HV –W. A. Mozart a hudební festival Salzburger Festspiele Vo – občan a společnost Bezpečná škola průběžné hodnocení žáků, minimalizace strachu z klasifikace, rozvíjení komunikace

Napíše vzkaz kamarádovi, kde mu poskytne informace o místě a času setkání. Napíše vzkaz mamince se seznamem potravin, které je potřeba koupit na oslavu narozenin. Vytvoří krátký dialog s použitím dané slovní zásoby na probírané téma. Ústně popíše svůj týdenní program. Odpoví na jednoduché otázky týkající se jeho týdenního a denního programu. Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům na veřejných prostranstvích a ve veřejných budovách (hotel, supermarket, *n*ádraží). Odpoví na otázky „číšníka“ a objedná si podle jídelního lístku.	Základní matematické úkony Poskytnutí informací o časových údajích – hodiny, dny, měsíce, roční období Prázdniny, dovolená, cestování, dopravní prostředky – vyjádření cíle cesty, koupení jízdenky, objednání ubytování, orientace (popis cesty, otázky na směr cesty) Návštěva restaurace, jídelní lístek Dům a domov – popis domu a pokoje, můj vysněný pokoj Kultura – návštěva kina a divadla, pozvání do kina, přijetí a odmítnutí pozvání Nakupování potravin – nakupování v obchodě a supermarketě, rozhovory při nakupování Škola – rozhovory ve škole a o škole, co se ve škole smí a co nesmí Můj týdenní program - kroužky, zájmové kluby a organizace, umělecká škola Poznatky o německy mluvících zemích (W. A. Mozart, Berlin, Salzburg)		Projekty na vybraná témata

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace. Popíše ústně příznaky nemoci, reaguje na pokyny lékaře. Písemně popíše za použití základních gramatických struktur a vět místo, kde žije. Napíše rodičům dopis z prázdnin. Vypráví příhodu z minulosti, kterou prožil o prázdninách.	Skloňování osobních zájmen ve 3. a 4. pádě Stupňování přídavných jmen v přísudku, srovnání v 1., 2.a 3. stupni Sloveso wollen v přítomném čase Sloveso tun v přítomném čase Rozkazovací způsob Préteritum a perfektum slabých a některých vybraných silných sloves Préteritum sloves sein a haben Préteritum modálních sloves Stupňování příslovcí, srovnání v 1., 2. a 3. stupni Předložky se 3. pádem Předložky se 4. pádem Souvětí se spojkou deshalb Témata: Zdraví – popis částí těla, nemoci a příznaky nemocí, rozhovor s lékařem, pokyny lékaře v ordinaci Bydlení ve městě a na venkově – charakteristika místa, kde kdo žije, moje obec, orientace podle jednoduchého plánu města, popis cesty, rozhovory na ulici s turisty – vyžádání a poskytnutí informací	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – jsme Evropané MKV – multikulturalita, etnický původ OSV – kooperace, kompetence MED – práce v realizačním týmu	ČJL – popis osob a věcí, charakteristika osob, dopis, blahopřání, vyprávění, rozpoznání gramatických jevů (určení pádů, znalost tvarů osobních zájmen, druhý a třetí stupeň přídavných jmen a příslovcí, srovnání, minulý čas, souvětí, rozkazovací způsob a věta rozkazovací) ZEM – Česká republika, německy mluvící země, cestování v Evropě a do mimoevropských zemí, OSN Př – lidské tělo VZ – nemoci, předcházení nemocem, zdravý životní styl Bezpečná škola průběžné hodnocení žáků, minimalizace

Napíše blahopřání k narozeninám a k Vánocům. Vytváří krátký dialog s použitím dané slovní zásoby na probíraná témata. Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace.	Počasí, příroda, roční období – vyžádání informace o charakteru počasí Móda – oblékání v závislosti na počasí a podle ročních období Svátky, oslavy – narozeniny, Vánoce, Velikonoce Dovolená, prázdniny – plány na prázdniny, zážitky z prázdnin Poznatky o německy mluvících zemích (svátky, zvyky a obyčeje u nás a v německy mluvících zemích, cestování po Rakousku, Německu a Švýcarsku, OSN – stálé zastoupení ve Vídni a v Ženevě)		strachu z klasifikace, rozvíjení komunikace. Projekty na daná témata.

RUSKÝ JAZYK

povinně volitelný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	2	2	2	6

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

- Rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku a získávání zájmu o jeho studium
- Osvojení si základních frází a jednoduchých slovních obratů jazykových znalostí a dovedností k využití v komunikaci
- Porozumění základním frázím
- Zvládnutí čtení a porozumění jednoduchého textu přiměřeného slovní zásobě
- Schopnosti získávání informací z dostupných zdrojů
- Porozumění významu cizího jazyka pro osobní i profesní život
- Podpora získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti, např. při prezentaci samostatné práce
- Seznámení se s kulturou a tradicemi rusky mluvících zemí
- Formování respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy realizace
Vyučovací hodina

- Frontální vyučování
- Samostatná práce (procvičování gramatiky, tajenky, přiřazování obrázků a slov)
- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Poslech, četba (upravený autentický materiál, učebnice a cvičení na porozumění)
- Hry
- Soutěže
- Zpěv
- Říkanky, básničky
- Výukové programy na PC, interaktivní tabuli

Projekty

Dle tématu a učiva

Místo realizace

Ve třídách, v učebně výpočetní techniky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- podporuje rozvoj znalostí a dovedností k lepšímu pochopení a osvojení si učiva
- umožňuje žákům lépe porozumět čteným a doplňovacím cvičením, audio textům, mluvenému slovu
- učí žáky způsobům jak psát korektně různé typy textů, dopisů (použití vhodných frází a rozdílů mezi formálním a neformálním sdělením)
- vede žáky k vyhledávání ve slovnících a textech, rozlišování, osvojování informací a jejich propojování do komplexnějších celků
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k cizímu jazyku

Kompetence k řešení problémů
- rozvíjí u žáků samostatnost při hledání řešení, práci s textem, doplňovacích, přiřazovacích cvičeních
- podporuje u žáků kritické myšlení tak, aby byli schopni nalézat a uvědomovat si chyby, kterých se dopustili

Kompetence komunikativní
- rozvíjí u žáků komunikativní schopnosti zadáváním práce ve skupinách, dvojicích
- podporuje žáky ve formulování gramaticky správných vět, frází
- vedení žáků k zapojení se do diskuze a k přiměřené obhajobě svých názorů
- rozvíjí u žáků využívání informačních a komunikačních zdrojů k porozumění různých druhů textů a záznamů

Kompetence sociální
- rozvíjí u žáků aktivní spolupráci v týmu
- podporuje dodržování pravidel při skupinové práci, včetně pravidel slušného chování

Kompetence občanské
- podporuje zájem žáků o kulturu a tradice rusky mluvících zemí
- umožňuje žákům si vytvořit pozitivní postoj k ruské literatuře, mýtům a legendám
- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní
- podporuje u žáků dodržování správných pravidel pro čtení a psaní
- vede žáky k přípravě a udržování svého pracovního prostoru

Kompetence digitální
Žák:

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. S dostatečnou časovou rezervou pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalu a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Používá abecední slovník učebnice. Používá základní slovní obraty (pozdravy). Rozumí daným frázím (představování se, prosba o opakování sdělení, získávání informací). Vytvoří krátký rozhovor s použitím dané slovní zásoby. Recituje jednoduché básničky, říkanky. Respektuje strukturu ruské věty, větu správně sestaví, vyplní jednoduchý formulář.	Azbuka, výslovnost Oslovení Rod podstatných jmen Podstatná jména v 1., 4. a 6. pádě čísla jednotného Přivlastňovací zájmena v 1. pádě všech rodů Skloňování vlastních jmen osob, krátké tvary křestních jmen, jméno po otci Přechylování Přídavná jména tvrdá a měkká v 1. pádě čísla jednotného i množného Zájmena osobní v 1. a 2. pádě Zájmena přivlastňovací v 1. pádě Ukazovací zájmena v 1. pádě Číslovky základní 1 – 12 v 1. pádě Slovesa – infinitiv, časování v přítomném čase, budoucí a minulý čas Vyjadřování záporu Vyjádření českého slovesa „mít“ Vybrané slovesné vazby Jmenný přísudek se sponou Pravopis Syntax: Intonační konstrukce Větné konstrukce	OSV – mezilidské vztahy VDO – společnost a stát EGS – Evropa a svět nás zajímají	ČJL – komunikace v různých situacích, ruští spisovatelé, ruská ústní slovesnost znalost základních syntaktických kategorií – podmět a přísudek, věta oznamovací a tázací, typy vět tázacích, znalost základních gramatických kategorií (slovní druhy, slovesné časy, zápor) AJ – neologismy HV– ruské písně, ruští skladatelé, interpreti, skupiny ZEM – Rusko, Ukrajina, Bělorusko TV– ruský hokej, ruská kopaná, krasobruslení Fy – A. D. Sacharov Bezpečná škola průběžné hodnocení žáků, minimalizace strachu z klasifikace, rozvíjení komunikace Projekty na vybraná témata

Sděluje základní informace o sobě, své rodině a bydlišti, svých koníčcích. Vyjmenuje vybraná povolání. Přiměřeně slovní zásobě a gramatickým znalostem popíše osobu, zvíře, věc. Popíše svůj školní rozvrh, vyjmenuje školní pomůcky pro jednotlivé předměty, popíše svoji třídu a její vybavení. Ústně popíše svůj dům/byt, písemně popíše svůj vysněný pokoj. Vyjmenuje různé varianty bydlení. Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět. Má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá v něm požadovanou informaci.	Témata: Pozdravy Komunikační situace a intence (představování se, hláskování, poděkování, prosba o opakování sdělení, získání informací, telefonování, zjištění telefonního čísla, chatování, dopisování, domluva a odmítnutí) Rodina (představení členů rodiny), povolání Domácí mazlíčci Koníčky, volnočasové aktivity Druhy sportu Jednoduchý popis osob, zvířat a věcí Pojmenování školních předmětů a školních pomůcek, popis vybavení třídy Bydlení, vybavení bytu, popis pokoje Poznatky o rusky mluvících zemích (chlapecká, dívčí a zvířecí jména, pozdravy, významná města a jejich památky, přírodní zajímavosti, významné osobnosti minulosti i současnosti, nejoblíbenější sporty, volnočasové aktivity, chataření, informace o ruském školním systému, klasifikace)		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu či promluvy. Napíše pozdrav z prázdnin, popíše jednoduše cestu za správného použití základních gramatických struktur a vět. Pomocí e-mailového formuláře si rezervuje pokoj v hotelu. Telefonicky si rezervuje letenku. Napíše vzkaz kamarádovi, kde mu poskytne informace o místě a čase setkání.	Lexikologie: tvoření přídavných jmen, tvoření zpodstatnělých přídavných jmen, složené číslovky základní, tvoření sloves Gramatika: Skloňování podstatných jmen 3. pád zájmen osobních Číslovky základní 10 – 1000 v 1. pádě Časování sloves v přítomném čase, I. a II. časování, 5 slovesných tříd Časování se změnou kmenové souhlásky Zvratná slovesa Slovesa pohybu Nepravidelná slovesa Příslovce způsobu Vyjádření času, označení denní doby Vybrané slovesné vazby Syntax: Intonační konstrukce Větné konstrukce Pravopis Témata: Základní matematické úkony Poskytnutí informací o časových údajích – hodiny, dny, měsíce, roční období	EGS – Evropa a svět MED – tvorba mediálního sdělení OSV – kooperace a kompetence VDO – občan, společnost, stát MKV– mezilidské vztahy a kulturní diference	ZEM – rusky mluvící země ČJL – vzkaz, pozdrav z prázdnin, popis místa, popis cesty, popis a charakteristika osoby, rozpoznání základních gramatických kategorií (slovní druhy, určování pádů, trpný rod, slovesné časy, slovesné třídy) AJ – neologismy HV – ruské písně, ruští skladatelé, interpreti, skupiny VO – občan a společnost VZ – zásady zdravé výživy, národní jídla Bezpečná škola - průběžné hodnocení žáků, minimalizace strachu z klasifikace, rozvíjení komunikace

Napíše vzkaz mamince se seznamem potravin, které je potřeba koupit na oslavu narozenin. Popíše vzhled svého spolužáka. Odpoví na jednoduché otázky týkajících se oblékání a barev. Vytvoří krátký dialog s použitím dané slovní zásoby na probírané téma. Ústně popíše svůj týdenní program. Odpoví na jednoduché otázky týkající se jeho týdenního a denního programu. Odpoví na otázky „číšníka“ a objedná si podle jídelního lístku. Vypráví o svých stravovacích zvyklostech. Má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti.	Prázdniny, dovolená, cestování, dopravní prostředky – vyjádření cíle cesty, koupení jízdenky, objednání ubytování, orientace (popis cesty, otázky na směr cesty) Návštěva restaurace, jídelní lístek, stravování Nakupování potravin – nakupování v obchodě a v supermarketě, rozhovory při nakupování Móda, barvy Vzhled, charakter Můj týdenní program, režim dne Činnosti na sociálních sítích Poznatky o rusky mluvících zemích (organizace školního roku v Rusku, ruské národní speciality, oblíbená jídla Rusů, významná města a jejich památky, přírodní zajímavosti, významné osobnosti minulosti i současnosti)		Projekty na vybraná témata

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. Rozumí základní informaci v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace. Popíše děje a události v minulém čase. Pojmenuje země a jejich hlavní města, národnosti. Vyjádří, jakým jazykem se v uvedených zemích hovoří. Napíše rusky adresu na pohlednici. Pojmenuje místa ve městě.	Lexikologie: Dokonavá a nedokonavá slovesa Gramatika: Skloňování podstatných jmen 3. stupeň přídavných jmen Řadové číslovky 1. – 9. Časování sloves v přítomném čase, nepravidelná slovesa Budoucí čas Vyjadřování modality v RJ Minulý čas Rozkazovací způsob Syntax: Větné konstrukce Spojka „jestli“, vedlejší věty podmínkové Pravopis Témata: Země, jazyky, národnosti Dovolená, prázdniny – zážitky z prázdnin Zdraví – popis částí těla, nemoci a příznaky nemocí, rozhovor s lékařem, pokyny lékaře v ordinaci, rozhovor v lékárně	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – jsme Evropané MKV – multikulturalita, etnický původ OSV – kooperace, kompetence MED – práce v realizačním tým	ČJL– popis místa, kde žiji, dopis, blahopřání, vyprávění, rozpoznání gramatických jevů (určení pádů, znalost tvarů osobních zájmen, třetí stupeň přídavných jmen, řadové číslovky, slovesné časy, modální slovesa, rozkazovací způsob, podmínkové věty) ZEM – rusky mluvící země, cestování v Evropě a do mimoevropských zemí, OSN, národnosti, jazyky PŘ – lidské tělo VZ – nemoci, předcházení nemocem, zdravý životní styl AJ – neologismy HV – ruské písně, ruští skladatelé, interpreti, skupiny

Požádá o pomoc, když se potřebuje někam dostat. Poradí, jak se dostat do cíle. Pojmenuje české i ruské svátky. Popíše, jak slaví konkrétní svátky. Poblahopřeje a napíše blahopřání k různým svátkům. Popíše ústně příznaky nemoci, reaguje na pokyny lékaře. Pojmenuje části těla. Umí si v lékárně říci o potřebný lék. Vytváří krátký dialog s použitím dané slovní zásoby na probíraná témata. Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace. Má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti.	Město – označení budov ve městě, označení míst ve městě Svátky, oslavy – narozeniny, Vánoce, Velikonoce Poznatky o rusky mluvících zemích (svátky, zvyky a obyčeje u nás a v rusky mluvících zemích, druhy městské dopravy v Rusku, Moskva, lidové léčitelství při běžných chorobách v Rusku)		TV – Moskva – město sportu, letní sporty Bezpečná škola průběžné hodnocení žáků, minimalizace strachu z klasifikace, rozvíjení komunikace. Projekty na daná témata.

MATEMATIKA

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
5	4	4	4	17

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:
- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty:
fyzika – převody jednotek, rovnice
zeměpis – měřítko, výpočty,
chemie – řešení rovnic, převody jednotek

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV, VDO – důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly,
vynalézavost, tvořivost...
EMV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,…
EGS – srovnání států, grafy,…
MED - kritické čtení při práci s textem (grafy, tabulky...)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žák:
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické jevy

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní
Žák:
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální
Žák:
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské
Žák:
- respektuje přesvědčení druhých lidí, rozhoduje a chová se zodpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní
Žák:
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální
Žák:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a využívá je při výuce
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
-využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Číslo a proměnná		
Žák – čte a zapisuje přirozená čísla v desítkové soustavě – přirozená čísla porovnává, zaokrouhluje a zobrazuje na číselné ose – provádí matematické operace s přirozenými čísly zpaměti i písemně – provádí odhady a kontroly výpočtů – čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose – převede zlomky na desetinné zlomky – vyjádří část celku graficky i zlomkem – sečte zlomky se stejným jmenovatelem	**Přirozená čísla** Porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel Matematické operace s přirozenými čísly **Zlomky** Čtení, zápis a porovnávání zlomků Desetinné zlomky Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem		Rozšiřující učivo: záporná čísla zlomky bez omezení Další náměty do výuky: starověké kultury a zápis čísel zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel používání proměnné v matematice
– vysvětlí pojem desetinné číslo, uvede příklady – přečte a zapíše dané desetinné číslo – znázorní desetinné číslo na ose – porovná desetinná čísla pomocí znamének nerovnosti – ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel – zaokrouhluje a provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností	**Desetinná čísla** Čtení a zápis desetinného čísla Porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel Převod desetinný zlomků a desetinných čísel Sčítání a odčítání desetinných čísel Násobení a dělení desetinného čísla 10, 100 Převody jednotek délky a hmotnosti Násobení desetinných čísel	EMV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – využití statistických údajů při tvorbě úloh); Vztah člověka k prostředí (náš životní styl: energie, odpady – komplexní úlohy k formování	

– převede desetinná čísla na desetinné zlomky a obráceně – sečte, odečte, vynásobí desetinná čísla (písemně, zpaměti) – dělí desetinné číslo číslem přirozeným a číslem desetinným – převede jednotky délky, hmotnosti a obsahu v oboru desetinných čísel – modeluje a matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je – vyjádří desetinné číslo ve tvaru rozvitého zápisu čísla v desítkové soustavě – užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem, zlomkem) – využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení – účelně využívá kalkulátor	Dělení desetinného čísla číslem přirozeným desetinným Slovní úlohy Využití kalkulátoru při početních operacích s desetinnými čísly Rozvitý zápis čísla v desítkové soustavě	ekologického myšlení žáků)	
– vysvětlí pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené – rozliší číslo sudé a liché – určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané číslo dělitelné – použije znaky dělitelnosti k řešení praktických úloh – použije algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel – rozliší čísla soudělná a nesoudělná – určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel – modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	**Dělitelnost přirozených čísel** Násobek a dělitel Čísla sudá a lichá Prvočísla a čísla složená Kritéria dělitelnosti Rozklad na prvočinitele Největší společný dělitel Čísla soudělná a nesoudělná Nejmenší společný násobek		

Geometrie v rovině a v prostoru			
Žák – narýsuje čárkovanou, plnou a čerchovanou čáru a určí, ve kterých případech ji použije – klade důraz na přesnost a čistotu projevu – načrtne, narýsuje a označí bod, přímku, polopřímku, úsečku – načrtne a sestrojí rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník kružnici, kruh) – sestrojí kolmice a rovnoběžky (procházející bodem) – zjistí vzájemnou polohu dvou přímek – zjistí vzdálenost bodu od přímky – měří a odhaduje délku úsečky, sestrojí osu úsečky – převádí jednotky délky – charakterizuje a třídí základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu – odhaduje a vypočítá obvod základních rovinných útvarů (trojúhelníku, čtverce, obdélníku a mnohoúhelníku) – odhaduje a vypočítá obsah základních rovinných útvarů (čtverce a obdélníku) – vypočítá obvod a obsah dalších rovinných útvarů složených ze čtverců a obdélníků – zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů – využívá potřebnou matematickou	**Druhy čar** **Základní rovinné útvary** Bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnice Osa úsečky Vzájemná poloha dvou přímek v rovině Vzdálenost bodu od přímky Obvod mnohoúhelníku Obsah čtverce, obdélníku		

symboliku; – pozná a vymodeluje kvádr, krychli, jehlan, kouli, kužel, válec	**Základní prostorové útvary**		
– chápe pojem polopřímka a polorovina – popíše úhel, vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotka stupeň a minuta – přenese úhel, porovná jej, určí shodné úhly – rozliší druhy úhlů – vyznačí a narýsuje úhel pravý, přímý, libovolný ostrý a tupý – sestrojí osu úhlu (pomocí kružítka) – používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy – určuje velikost úhlu měřením pomocí úhloměru a výpočtem – vyjádří velikost úhlu ve stupních a minutách a zapíše to – sečte a odečte dvojici úhlů – početně – rozliší dvojice vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých úhlů, určí jejich vlastnosti a jejich velikosti	**Úhel a jeho velikost** Polopřímka, polorovina Úhel a jeho jednotky Přenášení úhlů Porovnávání úhlů, shodné úhly Druhy úhlů (pravý, přímý, ostrý, tupý) Osa úhlu Velikost úhlu Sčítání a odčítání úhlů Typy úhlů: úhly vedlejší a vrcholové, souhlasné a střídavé úhly		Poznámka: Možnost využití grafických geometrických programů.
– rozpozná shodné geometrické útvary – určí osově souměrný útvar – přiřadí k sobě vzor a obraz – rozezná samodružný bod, samodružný útvar – určí vlastnosti útvarů sestrojených v osové souměrnosti – načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti	**Osová souměrnost** Shodné útvary Osová souměrnost Geometrické útvary osově souměrné Útvary v osové souměrnosti	EGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – osová souměrnost v architektuře a přírodě)	VV: Grafika ČJL:

– rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti			Souměrnost písmen, písma, souměrnost v českém jazyce. Další náměty do výuky: symetrie a asymetrie FY: Těžiště těles Rozšiřující učivo: bokorys
– definuje a popíše trojúhelník – určí, zda trojúhelník lze sestrojit užitím trojúhelníkové nerovnosti – rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) a podle délek stran (rovnostranný, rovnoramenný, obecný), popíše vlastnosti stran a úhlů – vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku – určí součet úhlů v trojúhelníku – určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku – sestrojí trojúhelník ze tří stran – vymezí pojmy vnitřní a vnější úhel trojúhelníku – načrtne a narýsuje střední příčku, těžnici a výšku trojúhelníku, popíše jejich vlastnosti – narýsuje kružnice s daným středem a poloměrem – sestrojí kružnici vepsanou a opsanou trojúhelníku	**Trojúhelník** Základní poznatky Trojúhelníková nerovnost Druhy trojúhelníků Součet velikostí vnitřních úhlů trojúhelníku Konstrukce trojúhelníku Vnější úhly trojúhelníku Střední příčky, těžnice a výšky trojúhelníku Kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku		
– určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (krychli a kvádr), analyzuje jejich vlastnosti – správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, výška, stěnová a tělesová úhlopříčka – načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině (krychle a kvádr);	**Krychle a kvádr** Zobrazení ve volném rovnoběžném promítání Objem tělesa Jednotky objemu Objem kvádru a krychle Síť kvádru a krychle	EGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	

– chápe pojem objem tělesa – určí jednotky objemu a převádí tyto jednotky – načrtne a sestrojí sítě základních těles (krychle a kvádru), tělesa vymodeluje; – odhaduje a vypočítá objem a povrch těles (kvádru a krychle) podle matematických vzorců – rozliší a načrtne nárys a půdorys kvádru a krychle – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Povrch kvádru a krychle Nárys a půdorys kvádru a krychle		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Žák – doplní číselnou, logickou a obrázkovou řadu či analogii a určí krok, který následuje – doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce – rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány – vysvětlí způsob řešení úlohy – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Číslo a proměnná		
Žák – vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla – vyjádří celek pomocí zlomku – graficky i zápisem zlomku – převede zlomky na desetinná čísla a naopak – rozšíří a zkrátí zlomek – zapíše zlomek v základním tvaru – vytvoří číslo převrácené – převede smíšená čísla na zlomky a opačně – nalezne společného jmenovatele zlomků – využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků – porovná zlomky, seřadí zlomky podle velikosti, znázorní je na číselné ose – provádí jednoduché početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení); – řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor matematického problému – odhadne výsledek a ověří jeho reálnost	**Zlomky** Pojem zlomku, zápis desetinného zlomku Vyjádření části celku pomocí zlomků Převádění zlomků na desetinné číslo a naopak Rozšiřování a krácení zlomků Základní tvar zlomku Převrácené číslo, smíšené číslo Společný jmenovatel zlomků Rovnost zlomků, porovnávání zlomků Uspořádání zlomků a znázornění zlomků na číselné ose Operace se zlomky Slovní úlohy Složený zlomek		
– vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady – znázorní celé číslo na číselné ose	**Celá čísla** Čísla celá – kladná, záporná, nula, číselná osa		Další náměty do výuky: historický vývoj záporného čísla

– porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti – určí číslo opačné – určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam – sečte a odečte celá čísla – vynásobí a vydělí celá čísla – provádí početní operace v oboru celých čísel	Porovnávání celých čísel Čísla navzájem opačná Absolutní hodnota čísla Sčítání a odčítání celých čísel Násobení a dělení celých čísel		
– provádí početní operace se zápornými desetinnými čísly – vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla) – provádí základní početní operace s racionálními čísly – sčítání, odčítání, násobení a dělení – používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel – zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly – upraví složený zlomek – účelně využívá kalkulátor – provádí početní operace v oboru racionálních čísel	**Racionální čísla** Záporná desetinná čísla Racionální číslo Sčítání a odčítání racionálních čísel Desetinný rozvoj racionálního čísla Násobení a dělení racionálních čísel Složený zlomek		
– objasní pojmy poměr a úměra – zapíše poměr velikostí dvou veličin – provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování – vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem	**Poměr, úměra, trojčlenka** Poměr Úměra Trojčlenka Měřítko plánu, mapy	EGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – použití map, navigace, GPS)	ZEM: Měřítko mapy

– zapíše úměru jako zápis dvou sobě rovných poměrů – vypočítá neznámý člen úměry – vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy – narýsuje jednoduchý plánek (mapu) ve vhodném měřítku – řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů			
– vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent – vypočítá jedno procento z daného základu – určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet – řeší úlohy algoritmem (vzorcem) – použije získané znalosti při řešení slovních úloh z praxe – užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem, poměrem) – řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) – řeší aplikační úlohy na procenta z oblasti finanční matematiky (úrok, jednoduché úrokování, leasing) – vysvětlí pojem promile a uvede příklady	**Procenta** Procento, základ, počet procent, procentová část Výpočet procentové části Výpočet základu Výpočet počtu procent Výpočty pomocí vzorce Úrok, jednoduché úrokování, leasing Promile	EMV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – s využitím procentového počtu)	CHE: Chemické výpočty
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Žák – znázorní bod v pravoúhlé soustavě	**Pravoúhlá soustava souřadnic**		

souřadnic na základě zadaných souřadnic – zapíše souřadnice daného bodu v pravoúhlé soustavě souřadnic	Pravoúhlá soustava souřadnic		
– určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti z textu úlohy a rozhodnutí zdůvodní úvahou – tvoří tabulky přímé a nepřímé úměrnosti – sestrojí grafy přímé a nepřímé úměrnosti – vyřeší slovní úlohy z praktického života vedoucí k využití přímé a nepřímé úměrnosti, použije nákresy, schémata	**Přímá a nepřímá úměrnost** Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata		FY: Graf rovnoměrně přímočarého pohybu
– vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data v diagramech – orientuje se v sloupcových a kruhových grafech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram – využívá diagramy ve slovních úlohách o procentech	**Diagramy** Sloupcový graf Kruhový graf		
Geometrie v rovině a v prostoru			
Žák – určí, zda jsou trojúhelníky shodné přemístěním – užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků – sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu, Ssu – využije osvojených vět o shodnosti trojúhelníků v konstrukčních úlohách – dodržuje zásady správného rýsování	**Shodnost trojúhelníků** Shodnost trojúhelníků přemístěním Věty o shodnosti trojúhelníků – věty sss, sus, usu, Ssu		

– určí vlastnosti útvarů v středové souměrnosti – načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti – určí středově souměrný útvar a určí střed souměrnosti – určí shodné útvary, vysvětlí shodnost – v grafickém projevu dodržuje zásady správného rýsování	**Středová souměrnost a další shodnosti** Středová souměrnost Útvary ve středové souměrnosti Shodné útvary, shodnost	EGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – středová souměrnost v architektuře a přírodě)	
– rozliší jednotlivé druhy čtyřúhelníků, rovnoběžníků a popíše jejich vlastnosti – rozpozná lichoběžník a popíše jeho vlastnosti – rozliší mnohoúhelníky, vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník a popíše jejich vlastnosti – odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů – načrtne a sestrojí rovinné útvary – řeší úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu čtyřúhelníku, trojúhelníku a lichoběžníku – odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku a mnohoúhelníku; – sestrojí pravidelný šestiúhelník	**Čtyřúhelníky** Čtverec a obdélník Kosočtverec a kosodélník Rovnoběžník Obsah trojúhelníku Lichoběžník Čtyřúhelník Mnohoúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky		Rozšiřující učivo: kružnice ve spojení s rovinnými útvary Poznámka Možnost využití grafických geometrických programů.
– zjistí vzájemnou polohu přímky a roviny – určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (kolmé hranoly), analyzuje jejich vlastnosti – správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, výška, stěnová a tělesová úhlopříčka; – zjistí vzájemnou polohu dvou rovin	**Hranoly** Vzájemná poloha přímek a rovin Kolmé hranoly Vzájemná poloha dvou rovin Převody plošných a objemových jednotek Objem hranolu		FY: Převody jednotek

– převádí plošné a objemové jednotky – odhaduje a vypočítá objem a povrch tělesa (hranolu) – načrtne a sestrojí síť tělesa (hranolu) – načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině (hranolu) – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (obsah a obvod čtyřúhelníků, znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech) – zobrazení krychle a kvádru na dvě k sobě kolmé průmětny	Síť hranolu Povrch hranolu Zobrazení krychle a kvádru na dvě k sobě kolmé průmětny		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Žák – doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu či analogii a určí krok, který následuje – doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce – rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** Číselné a logické řady v oboru celých a racionálních čísel, Číselné a obrázkové analogie Početní obrazce Logické a netradiční geometrické úlohy	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)	Rozšiřující učivo: posloupnosti a řady Poznámka: Možnost využití grafických geometrických programů.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Číslo a proměnná		
Žák – vysvětlí pojmy proměnná, číselný výraz, výraz s proměnnou, jednočlen, mnohočlen, člen výrazu, rovnost dvou výrazů a uvede příklady – určí hodnotu daného číselného výrazu s upřednostněním početních operací krát a děleno před plus a minus – přečte výraz s proměnnou – určí proměnnou v daném výrazu – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných – určí hodnotu výrazu – zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými – sčítání a odčítá mnohočleny – násobí a dělí mnohočleny – provádí rozklad mnohočlenu na součin vytýkáním	**Výrazy** Číselný výraz a jeho hodnota Proměnná Výrazy s proměnnými Mnohočleny Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Dělení mnohočlenu jednočlenem Vytýkání, rozklad vytýkáním		
– vysvětlí pojmy rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá, řešení rovnice – rozliší ekvivalentní úpravy – vyřeší jednoduché lineární rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav – matematicky správně a účelně zapíše	**Lineární rovnice a nerovnice** Rovnosti, rovnice Lineární rovnice Ekvivalentní úpravy rovnic Slovní úlohy Výpočet neznámé ze vzorce	EMV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); Základní	FY: Vyjadřování neznámé ze vzorce CHE: Vyjadřování koncentrace

postup řešení – rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení nebo nemá řešení – provede zkoušku řešení dosazením do rovnice – formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic – analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel; – vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin	Lineární nerovnice s jednou neznámou	podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost);	Další náměty do výuky: využití parametru v matematice
– rozlišuje a vysvětlí pojmy umocňování a odmocňování – určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1 až 20 a odmocninu těchto mocnin – určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru – umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$ – pomocí vzorců upraví daný výraz – provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců – užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	**Druhá mocnina a odmocnina** Mocniny a odmocniny Druhá mocnina Druhá odmocnina Výrazy s druhou mocninou a odmocninou Užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 – b^2$		
– určí mocninu s exponentem nula	**Mocniny s přirozeným mocnitelem**		Rozšiřující učivo:

– vypočítá mocniny s přirozeným exponentem, některé zpaměti, těžší na kalkulačce – provádí základní početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mocninami – ovládá pravidla pro umocňování součinu, podílu a mocniny – zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$	*n*-tá mocnina čísla Operace s mocninami Mocnina součinu, podílu Umocňování mocnin Zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$		dvojková soustava a další soustavy
– vysvětlí pojem množina a podmnožina – ovládá základní množinovou symboliku – určí průnik a sjednocení množin	**Množiny** Množiny a podmnožiny Průnik a sjednocení množin		Rozšiřující učivo: intervaly
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Žák – vysvětlí základní pojmy statistiky: statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, medián, modus – zjistí četnost znaku – vypočítá aritmetický průměr – určí z daných hodnot modus a medián – vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, setřídí data v tabulce podle jednoho i více kritérií, porovnává soubory dat – doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich – orientuje se v různých typech grafů, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram – provede jednoduché statistické šetření – zapíše jeho výsledky formou tabulky a znázorní pomocí vhodného diagramu	**Statistika** Statistické šetření, četnost znaku Aritmetický průměr, modus, medián Závislosti a data Diagramy (tabulky, grafy, diagramy)	EGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa) MED – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů, vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení) VDO – Formy participace občanů v politickém životě	ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích. Další náměty do výuky: zpracování jednoduchého statistického šetření Poznámka: možnost využití tabulkového kalkulátoru, výpočty pomocí vzorců a funkcí, vytváření diagramů

		(volební systémy a demokratické volby a politika)	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Žák – uvede Pythagorovu větu, příklady jejího využití – vypočítá třetí stranu pravoúhlého trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty – vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádru – vyřeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty (zakreslí reálný náčrtek, matematickou symbolikou zapíše řešení příkladu, příklad vyřeší) – u praktických úloh s využitím Pythagorovy věty odhadne výsledek a ověří jeho reálnost	**Pythagorova věta** Pythagorova věta Užití Pythagorovy věty		Rozšiřující učivo: vzorce a jejich geometrické zobrazení Další náměty do výuky: důkazy matematických vět
– uvede rozdíl mezi kruhem a kružnicí – uvede rozdíl mezi průměrem a poloměrem (jejich vzájemný vztah) – určí vzájemnou polohu kružnice a přímky a vzájemnou polohu dvou kružnic – určí a sestrojí vnější přímku, tečnu, sečnu a tětivu – vysvětlí Thaletovu větu a uvede příklad – využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice – odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů (kruhu) a délku kružnice pomocí vzorců	**Kruh, kružnice** Základní pojmy Vzájemná poloha kružnice a přímky Vzájemná poloha dvou kružnic Thaletova věta, Thaletova kružnice Délka kružnice Obvod kruhu, obsah kruhu		Rozšiřující učivo: elipsa

– pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je – využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	**Množiny všech bodů dané vlastnosti** Osa úsečky, osa úhlu		
– načrtne a sestrojí rovinné útvary – sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané několika prvky – používá základní pravidla správného rýsování s důrazem na přesnost a čistotu projevu – využívá vztahů mezi geometrickými útvary k řešení konstrukčních úloh – při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením)	**Konstrukční úlohy** Základní konstrukce Konstrukční úlohy, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků Další konstrukční úlohy		Poznámka Možnost využití grafických geometrických programů.
– určuje a charakterizuje základní prostorový útvar (válec), analyzuje jeho vlastnosti – správně používá pojmy podstava, plášť, výška tělesa – načrtne a sestrojí síť základního tělesa (válce) – převádí plošné a objemové jednotky – odhaduje a vypočítá objem a povrch tělesa (válce) – načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles (rotační válec) v rovině	**Válec** Rotační válec Síť válce Převody jednotek Objem válce Povrch válce Zobrazení válce na dvě kolmé průmětny	EGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	

– analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (znalosti o kružnici a válci) – zobrazení válec na dvě k sobě kolmé průmětny			

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Číslo a proměnná		
Žák – určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl – zkrátí a rozšíří lomené výrazy – provede početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) s lomenými výrazy – umocní lomený výraz – přehledně, stručně zapíše řešení úlohy	**Lomené výrazy** Lomený výraz Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů Umocňování lomených výrazů		
– vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli – matematicky správně a účelně zapíše postup řešení, provede zkoušku řešení – vyřeší slovní úlohy o společné práci (provede rozbor slovní úlohy, vyřeší úlohu, provede zkoušku správnosti svého řešení)	**Rovnice s neznámou ve jmenovateli, nerovnice** Rovnice Rovnice s neznámou ve jmenovateli Slovní úlohy o společné práci		
– řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací – graficky vyřeší soustavu lineárních rovnic – formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav (provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku	**Soustavy lineárních rovnic** Základní pojmy a metody řešení Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Grafické řešení soustavy lineárních rovnic Slovní úlohy	EMV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)	

správnosti řešení)			
– objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace) – řeší úlohy na jednoduché úročení s využitím znalostí procent, vypočte daň z úroku – získá základní informace o půjčkách a úvěrech, zvažuje rizika využití krátkodobých úvěrů – určí počet dní úrokové doby – vypočte základní příklady na složené úrokování – rozliší různé způsoby placení, zná ochranné prvky platidel	**Finanční matematika** Peníze a inflace Jednoduché úrokování Určování počtu dní úrokové doby Složené úrokování Mince, bankovky a platební karty	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů); Hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování)	Rozšiřující učivo: lomený výraz složené úrokování produkty bank a peněžních ústavů (bankovní karty, mince, bankovky, měna) grafické řešení soustavy dvou rovnic
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Žák – seznámí se s historií pojmu funkce – rozezná funkční vztah od jiných vztahů – vysvětlí pojem funkce – určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu – rozezná funkci rostoucí, klesající a konstantní – vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem – zná zápis lineární funkce – sestrojí graf lineární funkce s důrazem na přesnost rýsování – zná zápis přímé úměrnosti a nepřímé úměrnosti a sestrojí jejich grafy – zná zápis kvadratické funkce a sestrojí její	**Funkce** Historie pojmu funkce Pojem funkce Funkce rostoucí, klesající, konstantní Lineární funkce Graf lineární funkce Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost Kvadratická funkce		FY: Grafy rovnoměrný, nerovnoměrný pohyb.

graf – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů			
– rozumí pojmu poměr délek stran, rozliší přeponu, přilehlou a protilehlou odvěsnu – zapíše podle charakteristiky funkce ostrého úhlu – sinus, kosinus, tangens – vyznačí tyto funkce v libovolném pravoúhlém trojúhelníku a vyřeší je – vyhledá hodnoty goniometrických funkcí v tabulkách – řeší úlohy z praxe – nakloněná rovina	**Goniometrické funkce ostrého úhlu** Poměry délek stran pravoúhlého trojúhelníku Funkce y = sin x Funkce y = cos x Funkce y = tg x Řešení pravoúhlého trojúhelníku		
Geometrie v rovině a v prostoru			
Žák – vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů, podobnost trojúhelníků – rozpozná podobné rovinné útvary, správně podobnost zapíše pomocí matematické symboliky – určí poměr podobnosti – na základě poměru podobnosti určí velikosti dalších útvarů – užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus) – vysvětlí a rozpozná stejnolehlé útvary	**Podobnost** Podobnost geometrických útvarů Podobnost trojúhelníků Stejnolehlé útvary		Rozšiřující učivo: orientovaný úhel, jednotková kružnice goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe
– určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (jehlan, rotační kužel, koule), analyzuje jejich vlastnosti – správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, výška tělesa	**Jehlan, kužel, koule** Jehlan, síť jehlanu Objem a povrch jehlanu Rotační kužel, síť kužele Objem a povrch kužele Koule	EGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	

– načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles (jehlanu, kužele a koule) v rovině – načrtne a sestrojí sítě základních těles (jehlanu, kužele) – odhaduje a vypočítá povrch a objem těles (jehlanu, kužele a koule) s užitím vzorce – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (znalosti o základních rovinných útvarech)	Objem a povrch koule Mnohostěny		
– rozlišuje druhy čar – seznámí se s technickým písmem – orientuje se ve způsobu kótování – zobrazí tělesa na dvě k sobě kolmé průmětny – načrtne bokorys tělesa	**Základy rýsování** Druhy čar, technické písmo Kótování Pravoúhlé promítání na dvě vzájemně kolmé průmětny Bokorys		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Žák – řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací – řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení – využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost – řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti	Kombinační úsudek v úlohách Optimalizace řešení úloh Prostorová představivost	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – rozdíl mezi skupinovou prací a prací jednotlivce)	Rozšiřující učivo: kombinatorika (permutace, variace, kombinace) Další náměty do výuky: algoritmy rozvoj podnikatelských kompetencí a strategického myšlení aplikovaná matematika

z různých tematických a vzdělávacích oblastí;			

INFORMATIKA

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
1	1	1	1	4

Charakteristika vyučovacího předmětu pro II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Je založen na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.
Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.
V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.
Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem.
Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.
Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- jsou vedeni k nalézání cest využití informačních technologií v praktickém životě pro získávání informací, dat a jejich využití pro svůj další rozvoj. Učí se základům užití programů a hledání paralel k užití těchto dovedností u dalších SW produktů

Kompetence k řešení problémů

- jsou vedeni k tvořivému přístupu v práci na projektech. K hledání více cest k úspěšnému řešení problémů
- vyučující neplní roli přednášejícího, ale konzultanta navádějícího na jednu z možných cest řešení
-

Kompetence komunikativní

- učí se využívat technologií určených ke komunikaci, elektronickou poštu, chat, internetové stránky, textové zprávy
- dodržují pravidla a vžité konvence při užití příslušné technologie

Kompetence občanské

- jsou vedeni k respektování obecných morálních zásad (duševního vlastnictví majitelů SW a dat, autorského zákona, ochraně osobních údajů a bezpečnosti)
- při získávání informací jsou vedeni k jejich kritickému posouzení, k ověřování kvality použitím více zdrojů

Kompetence pracovní

- dodržují pravidla daná pro provoz v počítačové učebně
- jsou vedeni k dodržování hygienických návyků a ergonomie při práci s počítačem

- učí se možnostem hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Data, informace a modelování - Kódování a šifrování dat a informací Žákyně/žák: - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - ke kódování využívá i binární čísla	**Kódování a přenos dat** - různé možnosti kódování čísel, - kódování znaků, - kódování barev, obrázků, - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - obrázky z čar - kódování zvuků a jejich vlastnosti - standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; - binární kód, logické A a NEBO - jednoduché šifry a jejich limity - komprese a kontrola		
Data, informace a modelování – práce s daty Žákyně/žák: - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	**Data, informace** - získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; - proces komunikace, kompletnost dat,		

- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce **Informační systémy - Práce s daty** Žákyně/žák: - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	- časté chyby při interpretaci dat **Návrh a tvorba evidence dat** - formulace požadavků; - struktura tabulky, typy dat; - data v grafu a tabulce - práce se záznamy, pravidla a omezení; - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; - kontrola hodnot v tabulce - úprava požadavků, tabulky či pravidel - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty		
Informační systémy Žákyně/žák: - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	**Informační systémy** - školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, - struktura dat; ochrana dat a uživatelů, - účel informačních systémů a jejich role ve společnosti		

- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva			
Digitální technologie - Počítače Žákyně/žák: - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat;	**Software** - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, - komprese a formáty souborů, - správa souborů, struktura složek - instalace aplikací; - fungování nových technologií kolem žáka **Počítačové sítě** - typy, služby a význam počítačových sítí, - domácí a školní počítačová síť - fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; - metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva - Princip e-mailu **Řešení technických problémů** - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy,		**Zdroje** metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly

popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	špatné nastavení hlášení / dialogová okna)		

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Algoritmizace a programování – opakování a vlastní bloky Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup (co vykoná); určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování,	**Algoritmizace** - dekompozice úlohy, problému; - tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **Programování** - nástroje programovacího prostředí, - blokově orientovaný programovací jazyk - vytvoření programu - cykly **Kontrola** - ověření algoritmu, - ověření programu - (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); - nalezení chyby (například krokováním);		**Zdroje** učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly **Odkaz na učivo ve zdrojích:** kap. 1 Sestavení scénáře, kap. 2 Opakování bloků, kap. 3 Vlastní bloky, kap. 4

- vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- úprava algoritmu a programu		Opakování s podmínkou, kap. 5 Myš a klávesnice, kap. 6 Posílání zpráv metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly
Data, informace a modelování - Modelování pomocí grafů a schémat Žákyně/žák: - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	**Modelování** - schéma, - myšlenková mapa, - vývojový diagram, - ohodnocený graf - minimální cesta grafu, kostra grafu - orientovaný graf; - základní grafové úlohy		

- zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji			
Algoritmizace a programování – podmínky, postavy a události Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	**Programování** - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi **Kontrola** - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním) - nalezení chyby (například krokováním); - úprava algoritmu a programu		

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Algoritmizace a programování – větvení, parametry a proměnné Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Programování** - nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné - Podprogramy s parametry - Větvení programu, rozhodování, - proměnné - Grafický výstup, souřadnice **Kontrola** - ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); - nalezení chyby (například krokováním); - úprava algoritmu a programu		**Zdroje** učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly) **Odkaz na učivo ve zdrojích** kap. 7 Rozhodování, kap. 8 Souřadnice, kap. 9 Parametry, kap. 10 Proměnné tabulkový procesor, nejlépe s volnou licencí učebnice pro práci se vzorci v tabulkách a grafy, učebnice tabulkového procesoru pro práci s daty Online přípravna souborů dat http://simandl.asp2.cz/Online.aspx

Informační systémy - Hromadné zpracování dat Žákyně/žák: - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	**Návrh a tvorba evidence dat** - formulace požadavků; - struktura tabulky, typy dat; - práce se záznamy, pravidla a omezení; - kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; - úprava požadavků, tabulky či pravidel **Hromadné zpracování dat** - velké soubory dat; - funkce a vzorce, práce s řetězci; - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení, filtrování, vizualizace dat; - zpracování výstupů z velkých souborů dat - odhad závislostí		MAT

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Algoritmizace a programování- Programovací projekty Žákyně/žák: - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Tvorba digitálního obsahu** - tvorba programu (například příběhy, hra, simulace, roboti podle výběru ze zdrojů) - programovací projekt a plán jeho realizace – tvorba programu - popsání problému – potřeby uživatelů - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myší, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování. - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - uživatelské rozhraní programu - autorství a licence programu - etika programátora		**Zdroje** učebnice Programování ve Scratch II – projekty pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-ii-projekty-pro-2-stupen-zakladni-skoly

	Odkaz na učivo ve zdrojích – vybrán bude projekt podle schopností žáků projekt Souřadnice projekt Kulička projekt Nákupní seznam projekt Klavír projekt Světadíly projekt Ohňostroj projekt Interaktivní pohlednice projekt Ostrov pokladů projekt Hodiny projekt Bludiště projekt Variace na hru Piano tiles		
Digitální technologie Žákyně/žák: - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	**Hardware a software** - pojmy hardware a software - součásti počítače - principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Počítačové Sítě** - Typy, služby a význam počítačových sítí		

- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu - usměrní svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty a zneužití dat, popíše fungování a omezení zabezpečovacích řešení	- Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, vyhledávač, odkaz/URL - Princip cloudových aplikací (např. e-mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** - Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat **Digitální identita** - digitální stopa (obsah a metadata) - sledování polohy zařízení, - záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru - sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí		

	vyhledávání a cookies		
Projektová výuka, samostatná/skupinová práce - Závěrečné projekty	**Popis** - dokončování programovacích projektů, - projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. - alternativně může být také příprava na soutěž v robotice, programování. Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů.		

DĚJEPIS

Celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
2	2	1	2	7

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je vytváření historického vědomí jedince. Důležité je především poznávání dějů, skutků a jevů, které základním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet časové a prostorové představy, které umožňují žákům proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Vzdělávání směřuje k pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů. V souvislosti s obecnými historickými problémy jsou zařazovány dějiny regionální i místní.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Některá témata jsou zpracovávána formou krátkodobých projektů. Mezi další způsoby, kterými jsou naplňovány cíle předmětu, patří exkurze, návštěvy muzeí, kulturních představení.

Vyučovací předmět dějepis je svým obsahem spjat s dalšími vyučovacími předměty – zeměpisem, výukou jazyků a literatury, výtvarnou a hudební výchovou, přírodopisem, matematikou, fyzikou, chemií.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:
OSV - komunikace, řešení problémů, spolupráce, sociální dovednosti, mezilidské vztahy
VDO - formy vlády, demokracie, despocie, tyranie, totalita, občanská práva, náboženství, tolerance, nesnášenlivost, rasismus, holocaust, ideologie…
EGS - formování evropských států, vliv Říma na utváření raně středověkých státních útvarů, křížové výpravy, mírové poselstvo Jiřího z Poděbrad, objevné plavby, reformace, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce, klíčové mezníky evropské historie, utváření pozitivního postoje k tradičním evropským hodnotám
MKV - sbližování a prolínání kulturních vlivů v dějinách států a kontinentů, poznávání jiných kultur
EMV - dopad lidských dějin na přírodu, změny přírodních podmínek jako důsledek působení civilizací, dopad průmyslové revoluce, historické památky- přeměna přírodní krajiny
MED - národní obrození, funkce a působení propagandy, sdělovací prostředky a politika, role médií v politických změnách

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací, k dovednosti kombinovat informace z různých zdrojů, uvádět je do souvislostí
- zadává úlohy, které umožňují využití poznatků z různých předmětů

- vede žáky k vytváření komplexního pohledu na společenské a kulturní jevy, k zamyšlení nad historickým vývojem
- vede žáky ke správnému využívání odborných výrazů

Kompetence k řešení problémů
- zařazuje rozmanité aktivity a způsoby práce, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede žáky k logickému uvažování, kritickému myšlení a ke schopnosti hájit své názory a závěry
- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému

Kompetence komunikativní
- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování ústní i písemnou formou
- vede žáky k dovednosti vhodně a kultivovaně vyjádřit svůj názor, věcně argumentovat

Kompetence sociální a personální
- vytváří příznivé klima třídy, dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby jim pomáhá
- vede žáky k účinné spolupráci ve skupině, k pochopení důležitosti efektivní spolupráce při řešení společného úkolu

Kompetence občanské
- vytváří a prohlubuje v žácích vztah k tradicím, k národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- vede žáky k respektování práv a názorů druhých lidí, k odmítání útlaku a násilí
- vede žáky k pochopení principů, z nichž vycházejí zákony a společenské normy

Kompetence pracovní
- vede žáky k plnění povinností a přijatých závazků, k dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům spolupracovat při plnění zadaného úkolu, vzájemně si pomáhat
- vede žáky k využívání získaných znalostí v jiných předmětech, v běžné praxi

Kompetence digitální
- ovládá běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků. Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány. Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	Člověk v dějinách - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny - historický čas a prostor	**EMV** - Lidské aktivity a problémy ŽP (změny v krajině), vztah člověka k prostředí - diskuse **OSV**- Mezilidské vztahy (vztahy a naše skupina) - diskuse	archivy, muzea, knihovny v regionu **ZEM**- světové strany a světadíly, orientace na mapě, zeměpisné oblasti **VV** - pravěké malby
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost. Uvede příklady archeologických kultur na našem území. Chápe podmínky a důsledky přechodu k zemědělství. Chápe význam železa pro výrobu nástrojů a zbraní. Je si vědom nerovnoměrnosti vývoje v různých oblastech světa. Uvědomí si příčiny stěhování národů.	Počátky lidské společnosti - člověk a lidská společnost v pravěku - vznik a vývoj lidského rodu - periodizace pravěku - doba kamenná - doba bronzová - doba železná - doba římská - stěhování národů, první Slované		Keltské oppidum České Lhotice

Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. Porozumí pojmům: centralizovaný stát, dělba práce, vyšší a nižší vrstvy obyvatel. Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví. Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem. Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie. Porozumí pojmům metropole, aristokracie, kolonizace, demokracie, oligarchie. Pochopí podstatu antické demokracie. Chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury. Uvědomí si prolínání kulturních vlivů. Srovná život Říma s životem v Řecku. Učí se chápat formy státní moci. Uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států.	Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury - nejstarší starověké civilizace a jejich odkaz - Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína - specifické rysy oblastí - vývoj jednotlivých oblastí, náboženství, písmo a kultura - přínos nejstarších civilizací - antické Řecko - Minojské a mykénské období - život v Řecku - kultura a vzdělanost ve starověkém Řecku - odkaz řecké kultury - antický Řím - Etruskové - počátky Říma a život v něm - doba království - doba republiky, krize a zánik - doba císařství - kultura, umění a věda - odkaz římské kultury - střední Evropa a její styky s antickým světem	**EMV** - Ekosystémy (kulturní krajina, lidské sídlo - město - vesnice) - diskuse **VDO** - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie, despocie, tyranie) - referát **MKV**- Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami v období helénismu) - diskuse **VDO** - Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana), principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (principy demokracie, demokracie jako protiváha diktatury) - diskuse	**VV** - řecké a římské umění (stavitelství, malířství, sochařství) **ČJ** (lit.) - eposy, řecké báje a pověsti; mluvní cvičení, řečnictví

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám. Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury. Porovnává základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	Křesťanství a středověká Evropa - nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - křesťanství v raně středověké Evropě - islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - struktura středověké společnosti - funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost - francká říše, byzantská říše - arabská říše - příchod slovanských kmenů - Sámova říše - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství v Čechách - proměna středověké krajiny - boj mezi mocí světskou a církevní	MKV - Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami), etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, různé způsoby života) - diskuse EGS - Objevujeme Evropu a svět (evropské krajiny), jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace) – referát s tvorbou výukových panelů VDO - Občan, občanská společnost a stát (náboženství, tolerance, nesnášenlivost, základní principy a hodnoty politického systému) - prezentace EMV- Lidské aktivity a problémy ŽP (změny v krajině, ochrana přírody a kulturních památek) - diskuse	ČJ - první písemné památky, legendy, pověsti, kroniky VO - náboženství v životě člověka, kulturní památky VV - středověká architektura, gotické umění - malířství, sochařství, architektura HV- chorál

	- města a jejich význam - vláda Lucemburků	EGS - Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa) - jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie, Evropská integrace) – prezentace VDO - Občan, občanská společnost a stát (principy soužití s minoritami; náboženství, ideologie) – diskuse	
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky. Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus. Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky. Rozpoznává základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Objevy a dobývání. Počátky nové doby - renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou - zámořské objevy a počátky dobývání světa - český stát a velmoci v 15. – 17. století - barokní kultura - osvícenství - třicetiletá válka	MKV - Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami, předsudky a vžité stereotypy), etnický původ (různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa) - prezentace VDO - Občan, občanská společnost a stát (principy soužití s minoritami), principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (formy vlády) - diskuse EMV - Lidské aktivity a problémy ŽP (změny v krajině, ochrana přírody a kulturních památek) – diskuse	PŘ - poznávání plodin v zámoří ZEM- objevné plavby Fy - vynálezy, objevy VV - historické umělecké slohy - malířství, sochařství, architektura

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé. Porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích. Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy. Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla. Charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	Modernizace společnosti - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět - vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa - revoluce v 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby	MKV - Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami) - diskuse VDO - Občan, občanská společnost a stát (principy soužití s minoritami), principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (formy vlády), občanská práva, náboženství, tolerance – skupinová práce, prezentace, diskuse EMV - Vztah člověka k prostředí (náš životní styl- způsoby jednání a vlivy na prostředí) - diskuse MKV - Kulturní diference (jedinečnost každého člověka, jeho individuální zvláštnosti), lidské vztahy (vztahy mezi kulturami) - prezentace EMV - Lidské aktivity a problémy ŽP (průmysl a ŽP, průmyslová revoluce) - referát	**ČJ** - encyklopedisté, národní obrození, romantismus, realismus, literatura a divadlo **VV, HV** - klasicismus, romantismus - malířství, sochařství, architektura, hudba; umění přelomu 19. a 20. století **VO** – politické strany, právo v Evropě

	- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	MED - Fungování a vliv médií ve společnosti (organizace a postavení médií ve společnosti, vliv médií na společnost, politický život a kulturu) - diskuse EGS - Jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie), Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) - prezentace VDO - Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a politika) - diskuse MKV - Etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, projevy rasové nesnášenlivosti, její rozpoznávání a důvody vzniku) - referát OSV - Kooperace a kompetice (jasná, respektující komunikace, řešení konfliktů) – diskuse	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu. Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Moderní doba - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodně hospodářská a politická situace ve 20. a 30.letech 20.století - totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus) – důsledky pro Československo a svět - druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	VDO - Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a politika, společenské organizace a hnutí), principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (formy vlády, demokracie jako protiváha diktatury a anarchie) - referát MED- Fungování a vliv médií ve společnosti (role médií v politických změnách, (vliv médií na každodenní život, společnost a politický život) - diskuse EGS- Jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie, vznik SN; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů) - prezentace MKV- Etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich	VO - problémy lidské nesnášenlivosti, významné osobnosti odboje ČJ - osobnosti čsl. kultury 20. století VV, HV - významní malíři a sochaři 20. století F - válečná technika, objevy

		vzájemná rovnost, projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku), lidské vztahy (lidská solidarita) – diskuse	
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků. Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce. Prokáže základní orientaci v problémech současného světa. Posoudí postavení rozvojových zemí.	Rozdělený a integrující se svět - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	EMV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a ŽP, doprava a ŽP, vliv lidských aktivit) - diskuse OSV - Mezilidské vztahy (lidská práva jako regulativ vztahů, respektování, podpora, pomoc) - prezentace VDO - Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, principy soužití s minoritami; Listina základních práv a svobod, základní principy a hodnoty demokratického politického systému), principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (formy vlády) - referát EGS - Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě), objevujeme	AJ, NJ - reálie ZEM- státy, pakty, koalice VO - mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy, stalinismus (kult osobnosti), Listina práv a svobod, mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy

		Evropu a svět (život Evropanů a styl života), jsme Evropané (co Evropu spojuje a co ji rozděluje; klíčové mezníky evropské historie, Evropská integrace) - prezentace MED - Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život, společnost a politický život) - diskuse	

Pomůcky: učebnice, mapy, děj. atlasy, nástěnné tabule, obrázkové encyklopedie, soubory diapozitivů, videokazety, historická beletrie, zvukové záznamy, obrazový materiál

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
1	1	1	1	4

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahové vymezení

Cílem předmětu je rozvíjení žákova zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře, dále odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase, hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku, utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost, rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti.

Dále je vzdělávání zaměřováno na rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních.

Žák je veden k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství. Rovněž se dokáže orientovat v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě a rozvíjí zájem o veřejné záležitosti.

Utváří si vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjí realistické sebepoznávání a sebehodnocení, akceptuje vlastní osobnost i osobnost druhých lidí. Utváří si pozitivní vztahy k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, rozpoznává stereotypní nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě. Dále rozpoznává názory a postoje ohrožujících lidskou důstojnost.

Důraz je také kladen na uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Organizační vymezení

Žáky učíme v kmenových třídách, využívána je rovněž PC učebna a učebna s dataprojektorem. Součásti výuky je i práce s interaktivní tabulí.

Průřezová témata

- OSV (sociální a morální rozvoj, osobnostní rozvoj)
- VDO (občan, občanská společnost a stát, občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
- EGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané)
- MKV (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)
- EMV (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)
- MED (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech organizačních forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí

Organizační formy a metody realizace

- vyučovací hodina – frontální vyučování, práce ve skupinách, samostatná práce, práce ve dvojicích, projektové vyučování, výklad, řízený rozhovor, diskuse, práce s textem – vyhledávání a třídění informací, metoda inzertu apod., dále didaktické hry, aktivizační metody ve výuce – např. brainstorming, icebraking, skládankové učení, Vénův diagram, volné psaní apod.

Kompetence k učení

- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- žák rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
- žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- žák vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské
- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozi-tivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní
- žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální
- žák aktivně využívá digitální technologie k tvorbě prezentací a referátů na dané téma
- žák umí vyhledávat na internetu informace a umí je zpracovat, analyzovat a reprodukovat.
- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace, využívá je při učení
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků
- žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi
- žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Výchova k občanství

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
k: odnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu 9-01-6 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 9-01-08 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 9-10-7 rozpozná netolerantní, rasistické,	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, organizace, nadace, nadační fondy vztahy mezi lidmi – mezilidské, osobní a neosobní vztahy, komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivost zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost,	OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace MKV - kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ VDO - občan, občanská společnost a stát OSV – sociální a morální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika	TV – kolektivní hry VKZ – mezilidské vztahy

xenofóbní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 9-1-09 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají 9-1-09 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování 9-1-03 a aktivně proti němu vystupuje kriticky přistupuje k mediálním informacím, 9-1-05 vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 9-1-10	pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí kulturní život – rozmanitost kulturních projevy, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce, masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice;	MKV - multikulturalita- princip sociálního smíru a solidarity EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané MED - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti	HV – hudební skladatelé VV – památky ČJL – literární památky Z- masová kultura

objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 9-1-01 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 9-1-02	ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny	VDO – občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání MKV - lidské vztahy	D – česká státnost ZEM - postavení ČR v EU

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Výchova k občanství

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života 9-2-01	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí, etické problémy	MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ OSV – sociální a morální rozvoj – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy	ZEM– lidské rasy
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 9-2-02 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV - osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, seberegulace a seborganizace, kreativita OSV – sociální a morální rozvoj – poznávání lidí,	VKZ - problematika adaptace

lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 9-2-03 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 9-2-04 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady 9-3-01 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodařená s penězi 9-3-02 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 9-3-03	majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví peníze – funkce a podoby peněz, formy placení hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika	M – hospodaření domácnosti

vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít 9-3-04 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 9-3-05 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 9-3-06 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 9-3-07 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 9-3-08	principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Výchova k občanství

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky 9-4-01	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu		D – vznik státu
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a států 9-4-02	státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	VDO - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát	
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 9-4-03	principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam, význam a formy voleb do zastupitelstev, politické ideologie (pravicové i levicové)	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém životě VDO - formy participace občanů v politickém životě	
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 9-4-04	lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	MKV – kulturní diference, lidské vztahy a multikulturalita	Z – trvale udržitelný rozvoj
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí			D – člověk a stát

význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu 9-4-05 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství 9-4-06 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci 9-4-07 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování 9-4-08 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 9-4-08 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 9-4-09 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 9-4-10	porušování lidských práv v ČSSR (Milada Horáková, CHARTA 77) právo v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Výchova k občanství

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR 9-5-01 v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích 9-5-02 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva 9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních	evropská integrace – podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) globalizace – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané VDO - občan, občanská společnost a stát EMV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MKV – princip sociálního smíru a solidarity, lidské vztahy, kulturní diference, etnický původ, multikulturalita OSV – sociální a morální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace	ZEM– modelové problémy světa

problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, v regionu 9-5-04 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 9-5-06		a kompetice, řešení problémů a rozhodovací povinnosti, hodnoty, postoje, praktická etika	

FYZIKA

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
1	2	2	2	7

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat přírodní procesy, hledat jejich příčiny, objevovat souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základní odborné terminologie
- vede žáky k pochopení základních fyzikálních pojmů
- podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva, cílů vzdělávání a jsou závislé na materiálním vybavení školy:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a pokusy
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty
- dle možností laboratorní práce, vytváření protokolů LP
- pokusy a měření jsou pro laboratorní práce vybírány v návaznosti na probraná témata např. kinematika hmotného bodu (měření dráhy, času, rychlosti), Newtonovy pohybové zákony (tření, setrvačnost), mechanika tekutin (Archimédův zákon, proudění tekutiny), termodynamika (měření teploty, tepla), mechanika tuhého tělesa (těžiště tělesa, jednoduché stroje), zapojení jednoduchých obvodů, obvody se střídavým proudem (zapojení obvodů s rezistorem, cívkou, kondenzátorem), kmitání a vlnění (matematické kyvadlo, akustika), optická zobrazení (zobrazení zrcadlem a čočkou, lom a odraz světla).

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: stavba látky, skupenství a vlastnosti látky, atomová teorie, radioaktivita, jaderné reakce
- přírodopis: elektromagnetické vlnění, světelná energie, akustika
- zeměpis: magnetické póly, sluneční soustava, gravitace, erozní děje v přírodě, naleziště surovin

Předmětem prolínají průřezová témata:
VDO – prolíná se celým předmětem - rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota spolupracovat
OSV - rozvíjení dovedností a schopností
EMV - posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie a vhodnost těchto postupů pro strategii trvale udržitelného rozvoje společnosti, klady a zápory jaderné energetiky
MED - komunikace, kooperace, kritická práce s informacemi
EGS - evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie a surovin v praxi, výroba a spotřeba energie v globálním měřítku

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žák:
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní
Žák:
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální
Žák:
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské
Žák:
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní
Žák:
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální
Žák:
- ovládá běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil čí zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Látky a tělesa		
Žák: Bezpečně rozliší látku a těleso. Rozezná látku pevnou, kapalnou a plynnou. Uvede příklady pevných, kapalných a plynných těles. Odvodí vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek. Experimentuje s využitím dostupných pomůcek.	Stavba látek - těleso, látky - skupenství látek - vlastnosti pevných kapalných a plynných látek - nebezpečné látky a pravidla zacházení s nimi	OSV- rozvoj schopností poznávání, kooperace	
Vysvětlí a předvádí difúzi, navrhuje pokus dokazující pohyb částic Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí. Uvede příklady vzájemného silového působení. Podle modelu popíše částicovou stavbu látky, odlišuje stavbu látek pevných, kapalných a plynných. Vlastnosti látek vyplývající z částicové stavby dokumentuje na příkladech.	- částicové složení látky - difúze, Brownův pohyb - přitažlivé a odpudivé síly mezi částicemi - struktura pevných, kapalných a plynných látek - atom, molekula, prvek, sloučenina, směs		

Rozlišuje rozdíl mezi atomem a molekulou, uvede příklady prvků, sloučenin a směsí.			
Uvádí praktické příklady těles, která na sebe vzájemně působí. Odvodí závislost gravitační síly na hmotnosti. Pojmenuje základní jednotku síly a vysvětlí její velikost. Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- vzájemné silové působení těles - silové pole (gravitační, magnetické, elektrické) - gravitační síla Země - siloměr, porovnání sil, měření velikosti síly		
Zelektruje těleso třením. Rozlišuje dva druhy náboje, kladný a záporný. Popíše silové působení v elektrickém poli Uvede příklady elektrování těles, pochopí podstatu elektrování. Chápe pojem elektrického pole. Popíše silové účinky elektrického pole. Na modelu popíše složení atomu. Chápe odlišnost atomů různých prvků. Popíše vznik kladného, záporného iontu.	Elektrické vlastnosti látek - elektrování těles - elektrické pole - přitažlivé a odpudivé síly v elektrickém poli - stavba atomu, jádro, obal, protony, neutrony a elektrony, neutralita atomu - atomy různých chemických prvků - ionty		CH – návaznost na atomy a molekuly
Popíše části magnetu. Je schopen experimentálně předvést účinky magnetu. Chápe pojem magnetického pole. Popíše silové účinky magnetického pole.	Magnetické vlastnosti látek - magnet a jeho části - vzájemné silové působení dvou magnetů - magnetické pole		Z - kompas, buzola, orientace v terénu

Experimentálně prokáže existenci pole. Experimentálně zmagnetizuje těleso. Vysvětlí rozdíl mezi magnetizací dočasnou a trvalou. Objasní pojem Země jako obrovského magnetu a jeho pólů. Pracuje s kompasem.	- magnetizace látky - magnetické pole Země - kompas a buzola		
Chápe pojem fyzikální veličiny. Je schopen uvést příklady fyzikálních veličin. Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas. Nacvičí převody jednotek délky, objemu, hmotnosti, hustoty a času. Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů. Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	Měření fyzikálních veličin - porovnání a měření vlastností těles - postupy při měření, přesnost měření - fyzikální veličina - příklady fyzikálních veličin - délka, její jednotky, výpočet a měření - objem, jeho jednotky, výpočet a měření - hustota, její jednotky, výpočet a měření - čas, jeho jednotky, výpočet a měření - hmotnost, její jednotky, výpočet a měření - teplota a její změna, její jednotky, výpočet a měření	EGS - evropské instituce-zavedení metrického systému	D - historie měření veličin PČ - měření veličin M - převody jednotek, vytváření a čtení jednoduchých tabulek

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Pohyb těles		
Žák: Rozpozná, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu. Uvede příklady pohybu těles. Chápe pojem trajektorie a dráha pohybu. Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu. Vypočte rychlost pomocí dráhy a času. Dokáže vysvětlit pojem rychlosti rovnoměrného pohybu. Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů. Využívá více jednotek rychlosti a převádí je. Znázorní závislost dráhy na čase. Chápe pojem průměrné rychlosti. Vypočte průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu.	Pohyby těles - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha tělesa - pohyb přímočarý a křivočarý - pohyb posuvný a otáčivý - rovnoměrný pohyb tělesa - nerovnoměrný pohyb tělesa - rychlost, její jednotky, výpočet a měření - dráha rovnoměrného pohybu - průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu		M - rozpozná vztah přímé úměrnosti M - řeší úlohy na pohyb těles M - vyjadřuje funkční vztah grafem a tabulkou PŘ - porovnává rychlosti různých zvířat TV - zjistí průměrnou rychlost běhu spolužáka
Demonstruje sílu a její účinky.	Síly - síla a její znázornění, jednotka		TV - síla člověka

Rozpozná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla. Předvídá změnu pohybu těles při působení síly. Uvede příklady silového působení v denním životě. Popíše siloměr a princip, na kterém je založen. Změří velikost působící síly. Znázorní síly. Chápe vztah přímé úměrnosti hmotnosti a gravitační síly. Určí velikost gravitační síly Země působící na těleso o dané hmotnosti. Chápe rozdíl mezi tíhou a tíhovou silou.	- měření síly, siloměr - gravitační pole, gravitační síla - tíhové síla a tíha		
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici. Graficky znázorní výslednici sil stejného směru, sil opačného směru a výslednici různoběžných sil. Definuje podmínky pro rovnováhu sil. Uvede příklady rovnováhy sil. Objasní pohybové účinky sil v rovnováze na těleso. Odhadne polohu těžiště těles. Chápe vliv polohy těžiště na stabilitu těles.	Skládání sil - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - výslednice dvou sil v rovnováze - účinky rovnovážných sil na těleso - gravitační síla a rovnováha sil - těžiště tělesa - závislost polohy těžiště na rozložení látky v tělese - stabilita těles		TV - význam změny polohy těžiště ve sportu
Uvede příklady posuvných účinků síly.	Posuvné účinky síly (Newtonovy pohybové zákony)		

Uvede příklady změny rychlosti tělesa působením síly. Uvede příklady brzdných sil. Navrhne řešení změny velikosti brzdných sil. Uvede příklady setrvačnosti těles. Zná praktické využití setrvačnosti těles. Uvede praktické příklady akce a reakce. Odliší akci a reakci od rovnováhy sil. Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích.	- změna rychlosti tělesa působením síly - přímá úměrnost síly a změny rychlosti - síly působící proti pohybu těles - setrvačnost těles - zákon setrvačnosti - vznik síly a síly opačné (akce a reakce) - zákon akce a reakce		
Určí osu otáčení páky. Sestaví model páky a ukáže ramena sil. Určí moment síly na páce. Chápe vztah pro rovnováhu na páce. Dokáže měnit podmínky pro rovnováhu v konkrétním případě. Chápe význam páky pro usnadnění práce v praxi. Zvedá tělesa pomocí kladky. Rozliší volnou a pevnou kladku, popíše jejich výhody. Popíše výhody a užití kladkostroje. Uvede praktické využití nakloněné roviny. Aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů.	Otáčivý účinek síly -páka - podmínky rovnováhy na páce - páka jednozvratná a dvojzvratná a jejich užití - popis kladky - kladka volná a pevná - rovnovážná poloha na kladkách - kladkostroj - popis nakloněné roviny		PČ: Využití jednoduchých strojů k usnadnění práce PŘ,TV - páka ve stavbě živého těla, využívání rovnováhy

Chápe pojem tlaková síla. Vypočítá velikost a převádí jednotky tlaku. Uvede příklady užitečného zvětšení tlaku. Uvede příklady užitečného zmenšení tlaku. Chápe princip a význam změny tlaku v praxi.	Deformační účinky síly - tlaková síla, tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síly působí	EMV - lidské aktivity, škody na silnicích při přetěžování automobilů	
Vysvětlí vznik třecí síly. Uvede příklady na existenci třecích sil. Experimentálně prokáže existenci třecí síly. Vyjmenuje podmínky, na kterých závisí velikost třecí síly. Rozlišuje smykovou a valivou třecí sílu. Uvede příklady užitečné třecí síly. Uvede příklady škodlivé třecí síly.	Tření - třecí síla - smyková a valivá třecí síla, klidová třecí síla - ovlivňování třecí síly v praxi	EMV - snižování ztrát energie zmenšováním odporových sil při pohybu vozidel	TV - změny odporových sil ve sportu PŘ - vliv odporu prostředí na tvar živočichů
	Mechanické vlastnosti tekutin		
Vysloví Pascalův zákon a jeho projevy v konkrétních situacích. Chápe princip hydraulických zařízení. Uvede příklady užití hydraulických zařízení v praxi. Vysvětlí příčiny hydrostatického tlaku Pomocí vzorce vypočte hydrostatický tlak, hloubku, hustotu. Uvede příklady využití spojených nádob.	Mechanické vlastnosti kapalin - Pascalův zákon - přenos tlaku v hydraulickém zařízení - hydrostatický tlak, souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - vztlaková síla - Archimédův zákon - plování, potápění a vznášení se těles v kapalině		PŘ - krevní tlak PŘ - potápění lidí

Chápe, působení vztlakové síly na těleso a její souvislost s objemem ponořené části kapaliny a s hustotou kapaliny. Vysloví Archimédův zákon. Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů. Zná podmínky plování, potápění a vznášení se těles v kapalině. Experimentálně prokáže plování nestejnorodých těles v kapalině. Vysvětlí význam ponoru plovoucích těles.			
Vysvětlí příčiny vzniku atmosférického tlaku. Zná hodnotu normálního atmosférického tlaku. Pojmenuje přístroje pro měření atmosférického tlaku. Aplikuje Archimédův zákon pro vzduch. Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů. Uvádí konkrétní příklady přetlaku a podtlaku plynu. Vysvětlí funkci manometru.	Mechanické vlastnosti plynů - atmosférický tlak - změny tlaku s nadmořskou výškou - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - Archimédův zákon pro plyny - přetlak, podtlak, měření tlaku - typy manometrů	MED- zpracování a vyhodnocování informací z medií	Z - počasí, podnebí

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Energie		
Žák: Vysvětlí fyzikální pojem práce. Uvede příklady konání práce. Vypočte velikost práce. Umí porovnat srovnatelné výkony. Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem. Řeší úlohy na výkon. Vysvětlí pojem užitečná a vykonaná práce. Chápe rozdíl mezi příkonem a výkonem. Určí účinnost stroje, vysvětlí účinnost v procentech. Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	Práce, výkon - práce, její výpočet a jednotky - výkon, výpočet, jednotky - užitečná a vykonaná práce - příkon, výkon, účinnost		
Vysvětlí, na čem závisí pohybová energie. Porovná pohybové energie těles pomocí rychlosti a hmotnosti těles. Popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při jeho pohybu. Uvede příklady přeměn energie.	Mechanická energie - pohybová energie - polohová energie - přeměna polohové a pohybové energie - přenos energie na jiné těleso - zákon zachování energie, přeměna energie v práci		PŘ - vysvětlí svalovou námahu, kdy se práce ve fyzikálním smyslu nekoná PŘ - porovnávání pohybové energie různých živočichů

Rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití. Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa. Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh.			M - počítání pomocí vzorců TV - příklady využití různých forem energie
Uvede příklady jevů, které dokazují, že se částice látek neustále neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí. Popíše, jak teplota tělesa souvisí s rychlostí neuspořádaného pohybu částic. Objasní pojem vnitřní energie. Vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou. Rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota. Vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu některých látek a vysvětlí její praktický význam. Rozhodne, zda tepelná výměna probíhá vedením, prouděním nebo zářením. Navrhne využití energie slunečního záření. Na příkladech z denního života ukáže využití různých způsobů tepelné výměny.	Vnitřní energie a teplo - částicové složení látek - vnitřní energie - práce a vnitřní energie - teplo - zdroje tepelné energie - změna teploty při tepelné výměně - tepelná výměna vedením, prouděním a zářením - využití energie Slunce	EMV - šetření energií	
	Změny skupenství látek - změny skupenství látek - tání a tuhnutí		PŘ - termoregulace živých tvorů

Uvede příklady změn skupenství z praktického života a objasní, zda se při nich teplo uvolňuje nebo pohlcuje. Popíše proces tání a tuhnutí. Vysvětlí význam anomálie vody a jeho význam v přírodě. Uvede příklady vypařování. Dokáže urychlit, zpomalit vypařování. Pozoruje a popíše var. Odlišuje var a vypařování. Zná princip a výhody tlakového hrnce. Uvede příklady kapalnění vodní páry v přírodě. Chápe pojem sytých par. Uvede praktické příklady sublimace a desublimace. Popíše činnost spalovacího motoru. Odlišuje zážehový a vznětový motor. Pojmenuje a zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	- vyparování, var, kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - sublimace a desublimace - hnací stroje, typy motorů		Z - vysvětlení některých klimatických jevů
	Elektromagnetické a světelné děje		
Umí zelektrovat tělesa třením. Vysvětlí princip elektrování. Chápe pojem elektrické pole. Experimentuje s elektroskopem. Vysvětlí princip přitahování nenabitých těles k elektricky nabitému tělesu. Popíše princip elektrostatické indukce.	Elektrické pole - elektrický náboj - elektrování těles - elektrostatická indukce - elektrické pole - siločáry elektrického pole - stejnorodé elektrické pole		

Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. Znázorní elektrické pole pomocí siločar.			
Popíše elektrický proud ve vodiči. Zná dohodnutý směr proudu. Dokáže zapojit ampérmetr. Nakreslí schéma elektrického obvodu. Vysvětlí funkci elektrického obvodu. Změří elektrický proud v obvodu. Dokáže zapojit voltmetr. Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí. Nakreslí schéma zapojení. Zná druhy galvanických článků a baterií. Zná princip a typy akumulátorů. Vysvětlí elektrický odpor. Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů. Vysvětlí závislost odporu na vlastnostech vodiče. Určí velikost práce vykonané elektrickým polem. Vyhledá příkon spotřebiče. Umí použít vzorce pro výpočet výkonu a účinnosti. Vypočte spotřebu elektrické energie.	Elektrický obvod - elektrický proud, měření elektrického proudu - elektrické napětí, měření elektrického napětí - zdroje elektrického napětí - elektrický odpor - elektrický obvod (zdroj napětí, spotřebič, spínač) - Ohmův zákon, - zapojování rezistorů - elektrický příkon - výkon elektrického proudu - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - hospodaření s energií	EMV - obnovitelné zdroje energie - přeměny energií, jejich vliv na životní prostředí	PŘ, PČ - poskytnutí první pomoci PČ - obsluha a zapojení základních elektrických spotřebičů

Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.			

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
	Elektromagnetické a světelné děje		
Žák: Prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem, Sestaví a zapojí elektromagnet. Uvede příklady využití elektromagnetu. Pozoruje působení magnetického pole na cívku s proudem. Vysvětlí otáčení cívky. Zná základní části elektromotoru. Vysvětlí princip činnosti elektromotoru. Demonstruje vznik indukovaného proudu. Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	Elektromagnetické jevy - magnetické pole cívky - elektromagnet - chování cívky s proudem ve vnějším magnetickém poli - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce		D - význam Faradayova zákona pro rozvoj elektrotechniky
	Střídavý proud		

Vysvětlí rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem. Popíše průběh střídavého proudu. Vysvětlí pojmy perioda a frekvence. Popíše výrobu střídavého proudu. Vyjmenuje zdroje elektrického proudu. Zapojí správně přístroj pro měření střídavého proudu nebo napětí. Vysvětlí pojem efektivní hodnota. Dokáže sestavit transformátor. Vysvětlí princip činnosti transformátoru. Popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodné elektrické síti. Zná velikost napětí a kmitočtu ve spotřebitelské síti.	- vznik střídavého proudu - alternátor - měření střídavého proudu a napětí - transformátor - rozvodná elektrická síť - velmi vysoké, vysoké a nízké napětí		
Vysvětlí vedení proudu v roztoku NaCl. Uvede příklady užití elektrolýzy. Vysvětlí princip blesku a zná způsoby ochrany před bleskem. Zná princip obloukového výboje a jeho užití v praxi. Uvede příklady vedení elektrického proudu ve zředěných plynech.	Elektrický proud v kapalinách a plynech - vedení elektrického proudu v kapalinách - elektrolýza - elektrický výboj		
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. Chápe princip vedení elektrického proudu v polovodičích. Odlišuje od sebe polovodiče typu P a N.	Elektrický proud v polovodičích - druhy polovodičů - teplotní závislost vodivosti polovodičů - přechod PN - polovodičová dioda		

Uvede nejčastější využití diod v praxi.			
Umí použít elektrické spotřebiče. Vysvětlí význam uzemnění u elektrických spotřebičů. Dbá na dodržování bezpečnostních předpisů. Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními. Umí poskytnout první pomoc.	Ochrana před úrazy elektrickým proudem - elektrické spotřebiče - pravidla zacházení s elektrickými spotřebiči - bezpečné hodnoty napětí - první pomoc při úrazu		
Chápe pojem vlnové délky. Umí vypočítat frekvenci a vlnovou délku elektromagnetického záření. Charakterizuje jednotlivé druhy elektromagnetického záření. Uvede zdroje elektromagnetického záření Chápe spojitost mezi pronikavostí elektromagnetického záření a jeho vlnovou délkou.	Elektromagnetické záření - elektromagnetické vlny a záření - šíření elektromagnetického záření - zdroje záření - využití elektromagnetického záření		
Rozhodne, zda těleso je, či není zdrojem světla. Vysvětlí pojem stín a vznik stínu. Vysloví zákon odrazu. Popíše vlastnosti obrazu v zrcadle. Chápe praktický význam zrcadel. Uvede příklady lomu světla. Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh.	Světlo, světelné jevy - zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín, zatmění Slunce a Měsíce - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou - optické vlastnosti lidského oka		M - geometrické znázornění vzniku obrazu zrcadly a čočkami

Rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití. Experimentuje s čočkami. Chápe praktický význam čoček. Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami. Vysvětlí činnost lidského oka. Ukáže použití spojky jako lupy. Na základě pokusů s optickým hranolem popisuje spojité spektrum a tyto poznatky aplikuje na použití v přírodě – duha.	- rozklad bílého světla hranolem		
	Zvukové děje		
Chápe odlišnost mechanického vlnění. Uvede příklady šíření zvuku. Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku. Využije znalost rychlosti zvuku v praxi. Objasní vznik tónu. Určí přibližně hranice slyšitelnosti zvuku. Vysvětlí princip ozvěny. Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka. Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Zvukové děje - zvuk, hluk, tón, výška zvukového tónu - chvění těles - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - lidské ucho, ultrazvuk, infrazvuk - odraz zvuku na překážce - ozvěna, pohlcování zvuku	EMV - ochrana před hlukem OSV - respektování druhých, neobtěžování nadměrným hlukem	PŘ - sluchové ústrojí HV - využívání poznatků o šíření zvuku

	Jaderná fyzika		
Vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro. Vysvětlí pojem řetězová reakce. Popíše princip funkce jaderného reaktoru. Porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně. Dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a UV záření na lidský organismus. Zná zdroje radioaktivního záření, s kterými se člověk setkává během života.	Jaderná energie - štěpení atomového jádra - radioaktivita - řetězová reakce - jaderná energetika - ochrana před radioaktivním zářením	EMV - vliv energetických zdrojů, šíření energií, alternativní získávání energie EMV - vyčerpatelnost energetických zdrojů	Z - rizika stavby jaderných elektráren D - historie jaderných elektráren a jaderných zbraní
	Vesmír		
Objasní teorii vzniku sluneční soustavy. Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci. Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země. Osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru. Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet.	Vesmír - sluneční soustava – její hlavní složky - měsíční fáze	MED - vytvoření výstupu projektu EGS - uvažování v globálních souvislostech	D - vývoj kosmologických představ Z - střídání ročních období IKT - vyhledávání a zpracovávání informací o tělesech Sluneční soustavy

CHEMIE

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	0	2	2	4

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit konkrétní problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů (environmentální výchova)
- učí chápat základní ekologické souvislosti
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech způsobených nebezpečnými chemickými látkami a přípravky

Formy a metody práce v předmětu:

- užívají se podle charakteru učiva a cílů vzdělávání
- frontální výuka spojená s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy
- dle možností laboratorní práce a vytváření protokolů

Praktické osvojení znalostí probíhá formou cvičení z chemie (dvě až tři za rok). Pokusy jsou pro cvičení vybírány v návaznosti na probraná témata.

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je limitován vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečnosti práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie je nedílným vybavením učebny, dodržování v něm uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a z části s matematikou.

Předmětem prolínají průřezová témata, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav a vývoj životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žák:
- se učí různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- zpracovává informace z hlediska důležitosti a objektivity, využívá je k dalšímu učení
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na teoretických pojmech a modelech, chápe vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních jevů
- zobecňuje a aplikuje poznatky v různých oblastech života.
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní
Žák:
- stručně, přehledně a objektivně sděluje postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- učí se správnému užívání chemických symbolů a značek
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální
Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- obhajuje vlastní názory a učí se přijímat názory ostatních
- přizná vlastní chybu

Kompetence občanské

Žák:

- se učí poznávat možnosti rozvoje a zneužití chemie
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- se učí provádět soustavná pozorování a experimenty
- učí pracovat se získanými daty a vyhodnocovat je
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí

Kompetence digitální

Žák:

- ovládá běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: Zná zásady bezpečnosti práce ve školní laboratoři. Poskytne a přivolá první pomoc.	Úvod Bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech a běžném životě	OSV- zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným osobám	Člověk a zdraví - první pomoc PŘ – poskytování první pomoci při popáleninách
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek. Pozná skupenství látek a jejich přeměny. Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost. Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí. Rozliší fyzikální a chemický děj.	Látky Vlastnosti látek, skupenství, rozpustnost. Tepelná a elektrická vodivost. Vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. Pozorování a pokus v chemii, význam chemie. Nebezpečné látky a přípravky. H – věty, P – věty (piktogramy a jejich význam) Chemický děj.		F 6 - stavba látek (opakování)
Rozlišuje směsi a chemické látky. Rozliší a pojmenuje druhy směsí. Zná pojmy nasycený, nenasycený roztok, koncentrovaný a zředěný roztok. Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.	Směsi Směsi různorodé, stejnorodé (roztoky), hmotnostní zlomek. Koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok. Koncentrace roztoků.		M - výpočet směsi, koncentrace roztoků

Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek.	Faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek.		
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení. Uvede příklady oddělování složek v praxi. Zvolí vhodný postup k oddělení složek.	Oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace a sublimace	EMV - likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek	F 8 - teplota varu, F 6 - hustota látek
Umí popsat koloběh vody v přírodě. Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití. Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu. Zná základní způsoby čištění vod. Zná hygienické požadavky na pitnou vodu. Zná procentuální obsah základních složek vzduchu.	Voda – destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová díra	EMV - význam vody a vzduchu jako základní podmínky života EGS - čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva, projekty ochrany a čištění vod a ovzduší, význam tropických deštných pralesů a zeleně obecně, ohrožení života v mořích a oceánech, význam korálů a planktonu MED - kritický přístup k informacím z médií o problematice čistoty ovzduší OSV- osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu	F, PŘ - koloběh vody, skupenství a jejich změna, teplota varu a tuhnutí F, PŘ - význam kyslíku pro hoření a dýchání Projektový den „Voda, vzduch“
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. 9-3-01 Zná pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní číslo.	Částicové složení látek Atom, atomové jádro, protony, neurony, elektron. obal a jeho změny v chem. reakcích, elektrony	MED - sledování a vyhledávání informací o nových objevech v mikrosvětě (nanotechnika, nanotechnologie, apod.)	F 6 - stavba atomu F 9 - atomové reakce

Zná vztah mezi počtem protonů neutronů a elektronů v atomu. Vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou. V chemickém vzorci určí počty atomů a molekul.	Molekula		
Popíše základní vlastnosti a praktické použití vybraných skupin prvků a prvků. Popíše hlavní rozdíly mezi kovy, nekovy a polokovy, jejich vlastnosti a použití. Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti. S pomocí PSP přiřadí protonové číslo prvku a naopak. Zná znění a význam periodického zákona. Odvodí vznik kationtů a aniontů z atomu. Jednoduchým způsobem charakterizuje pojem chemická vazba. Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání. Zformuluje zákon zachování hmotnosti. Zná pojmy a symboly - látkové množství (n), látková koncentrace (c), molární hmotnost (M). Spočítá molární hmotnost. Vysvětlí pojem chemické slučování, chemický rozklad. Uvede praktické příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě nebo používaných při různých výrobách.	CHEMICKÉ PRVKY – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků Periodická soustava prvků – PSP Skupiny a periody PSP. Protonové číslo. Ionty Chemická vazba Chemické reakce Zákon zachování hmotnosti chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	OSV - zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životní prostředí EGS - znečišťování životního prostředí jako globální problém lidstva EMV - nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a jejich sloučeninami (těžké kovy, likvidace baterií) EMV - význam sběru starého železa a ostatních kovů, jako druhotných surovin	ZEM- naleziště rud ve světě, hutnictví

Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza		
Vysvětlí pojem oxid. Zná pravidla názvosloví oxidů. Vytvoří z názvu vzorec a naopak. Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	ANORGANICKÉ SLOUČENINY Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů Názvosloví jednoduchých anorg. sloučenin	OSV - oxidy ve výfukových plynech, význam hromadné dopravy, zodpovědnost jedince za své zdraví – revize plynových spotřebičů v domácnosti EMV - kyselé deště EGS - globalizace a problémy dopravy, projekty a dotace EU na snížení emisí	
Vysvětlí pojem sulfid. Zná pravidla názvosloví sulfidů. Tvoří z názvu vzorec a naopak. Zná význam a vlastnosti vybraných sulfidů.	Sulfidy		
Vysvětlí pojem halogenid. Zná pravidla názvosloví halogenidů. Tvoří z názvu vzorec a naopak. Zná význam a využití významných halogenidů.	Halogenidy – vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	OSV - osobní zodpovědnost jedince za zdraví EMV - solení silnic MED - informace a názory v médiích k problematice solení vozovek	
Vysvětlí pojem kyselina. Zná pravidla názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin. Tvoří z názvu vzorec a naopak. Zná rozdíl mezi koncentrovaným a zředěným roztokem. Zná vzorce, význam a vlastnosti významných kyselin. Zná zásady bezpečné	Kyseliny - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin	OSV - zodpovědnost při práci s kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání žíravinami, zabezpečení lékařské pomoci zraněným	

práce s kyselinami. Poskytne první pomoc při poleptání.		EMV - nebezpečí havárií v chemickém průmyslu	
Vysvětlí pojem hydroxid. Zná pravidla názvosloví hydroxidů. Tvoří z názvu vzorec a naopak. Zná význam, vlastnosti a vzorce významných hydroxidů. Zná zásady bezpečné práce s hydroxidy.	Hydroxidy - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných hydroxidů		
Zná pojmy kyselinotvorný a zásadotvorný oxid. Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem. 9-5-03 Zná obecné reaktanty a produkty neutralizace. Uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi. Vysvětlí pojem sůl. Zná pravidla názvosloví solí. Tvoří z názvu vzorec a naopak. Uvede příklady použití solí.	Kyselost a zásaditost roztoků, pH Neutralizace Soli - kyslíkaté a nekyslíkaté, vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví	EMV - vliv pH na životní prostředí OSV - osobní zodpovědnost při používání chemických látek	PŘ, ZEM- přírodní zdroje solí F - zdroje elektrické energie

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník:9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zná pojmy organické sloučeniny, uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku. Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. Zná pojem alkan, alken, alkyn, aren. Napíše molekulové, strukturní a racionální vzorce uhlovodíků. Zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb a řetězců.	ORGANICKÉ SLOUČENINY Uhlovodíky – alkany, alkeny, alkyny, areny	**EGS** - závislost světového hospodářství na těžbě ropy **EMV** - nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy, znečištění ovzduší **OSV** - osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky	**F** - zdroje energie
Třídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti, zná příklady z praxe. Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy. Vysvětlí princip a význam krakování. Zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie.	Zdroje uhlovodíků a paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	**OSV** - vlastní zodpovědnost za bezpečnou práci s topnými plyny a palivy **EMV** - CO_2, CH_4, SO_2, problém skleníkových plynů a kyselých dešťů, význam obnovitelných zdrojů energie **MED** - informace o haváriích tankerů, haváriích v jaderných elektrárnách, zkoušky jaderných zbraní **MKV** - nebezpečí zneužití přírodního bohatství zemí 3. světa	

Zná pojem derivát, charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek. Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. Uvede zdroje, vlastnosti a příklady použití vybraných derivátů uhlovodíků. Popíše vliv derivátů na životní prostředí. Zná podstatu alkoholového kvašení. Diskutuje o škodlivosti a používání alkoholických nápojů. Zná důsledky vlivu methanolu a ethanolu na člověka.	Deriváty uhlovodíků Halogenderiváty Alkoholy a fenoly Aldehydy a ketony Karboxylové kyseliny Estery	**OSV** - osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků, poškozování zdraví, problém alkoholismu **EMV** - znečišťování odpadních vod organickými rozpouštědly a ředidly, poškození ozónové vrstvy **EGS** - globální problém ozónových děr **VDO** - zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů **MED** - výsledky průzkumu KHS o užívání alkoholických nápojů nezletilými, anketa ve třídě	**PŘ** - životní prostředí **F** - zdroje energie **CHE** 8 - destilace **ZEM**– doprava
Zná rozdělení, zdroje, vlastnosti a použití sacharidů. Zařadí glukózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu a zná jejich výskyt a význam. Provede důkaz glukózy a škrobu. Rozlišuje tuky podle původu, zná příklady z praxe. Zná schéma rovnice vzniku tuků. Rozlišuje tuky a oleje a zná příklady z praxe. Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů.	Přírodní látky Sacharidy Tuky	**OSV** - odpovědnost za výživu a zdraví, nadměrná konzumace tuků, cukrů, cholesterol, zdravý životní styl	**PŘ** 8 - výživa člověka **VO** - zdravý životní styl

Zná schéma rovnice vzniku mýdla. Vysvětlí pojem bílkoviny. Zná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam. Zná faktory poškozující bílkoviny. Posoudí přírodní látky jako potraviny z hlediska zásad zdravé výživy. Zná pojem biokatalyzátor. Zná význam enzymů, hormonů a vitamínů. Zná vitamíny rozpustné ve vodě a v tucích a jejich zdroje.	Bílkoviny Biokatalyzátory - enzymy, hormony, vitamíny		
Zná pojem chemizace. Zná výrobky chemického průmyslu a posoudí rizika související s životním prostředím. Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. Vyjmenuje nejdůležitější průmyslová hnojiva. Rozlišuje tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika). Zná pojem monomer, polymer, makromolekula, plast. Vysvětlí pojem polymerace. Zná základní plasty a jejich vlastnosti, výrobní a obchodní zkratky. Zná vlastnosti a použití silonu, polyesteru, polystyrenu a teflonu Zná pojmy detergenty, pesticidy, herbicidy, insekticidy. Zná pojem bezodpadové technologie. Zná příklady volně prodejných hořlavin a zásady bezpečné práce s nimi. Aplikuje znalosti o principech hašení požáru na řešení modelových situací z praxe.	Chemie a společnost Chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s ŽP, recyklace surovin, koroze Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály -cementy, sádra, vápno, keramika Plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití a likvidace Detergenty, pesticidy a insekticidy Hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti	**EMV** - vliv chemizace na životní prostředí **OSV**- osobní odpovědnost při práci s chemikáliemi **VDO** - zákony o životním prostředí **EMV** - nebezpečí nadměrného hnojení průmyslovými hnojivy (pitná voda, poškození půdy) **EMV**- plasty v odpadech, význam recyklace **EGS** - plasty jako globální problém **VDO** - zákony, předpisy o odpadech a recyklaci plastů **MED** - informace o distribuci a zneužívání drog	**VO** - prevence zneužívání návykových látek, drogy legislativa **ZEM**- ochrana životního prostředí **F** - koloběh vody

Sám nahlásí požár a poskytne první pomoc popálenému. Na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií v blízkosti bydliště a školy. Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka. Zná pojem otravné látky a jejich zhoubný účinek na živé organismy, umí rozdělit OL. Zná způsoby vyhlášení chemického poplachu. Zná pojem léčiva (chemoterapeutika, antibiotika, anestetika, analgetika, sedativa, hypnotika). Zná pojem droga, rozdělení drog, doping, kofein. Zná nepříznivé účinky tabáku a alkoholu.	Otravné látky Léčiva a návykové látky		

PŘÍRODOPIS

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
2	2	2	1	7

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Tato oblast zahrnuje okruhy problémů spojených se zkoumáním přírody, přírodních zákonitostí a získávání faktů. Celá vzdělávací oblast přímo vybízí k příležitosti poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- Rozvíjí zájem žákům o přírodu a přírodniny
- Umožňuje žákům porozumění prostředků a metody pro hlubší pochopení přírodních jevů
- Dává možnost poznat přírodu jako celek, v němž se jednotlivé části vzájemně ovlivňují, působí na sebe
- Využívá přírodních jevů a znalostí o nich v běžném životě
- Využívá jednoduchých pozorování, měření, jejich zpracováním a vlastní interpretací získaných dat, která se žáci snaží z různých pohledů zhodnotit a hledat mezi nimi souvislosti
- Umožňuje porozumění důležitým souvislostem mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost lidstva na přírodních zdrojích a jejich využití
- Seznamuje se s přehledem živých organismů, jejich taxonomickým zařazením a vzájemnými vztahy v přírodě
- Rozvoj logického uvažování, otevřeného a kritického myšlení
- Rozvíjením schopnosti naučit se předvídat vlivy různých činností člověka na důležité přírodní systémy a později toho využívat v každodenním životě
- Pomáhá zamýšlet se nad průběhem a příčinami různých přírodních procesů, učit žáky formulovat otázky jak tyto procesy probíhají a v mezích možností formulovat odpovědi
- Rozvíjí orientaci v základních přírodovědných pojmech
- Seznamuje se s odhalováním souvislostí mezi přírodními podmínkami a životem lidí v blízkém okolí, regionu, na celém území republiky, v Evropě a ve světě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Frontální výuka s demonstračními pomůckami
- Skupinová práce (práce s přírodninami, odbornou literaturou)
- Přírodopisné vycházky s pozorováním
- Krátkodobé projekty

Předmět přírodopis úzce souvisí s jinými předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- Fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- podporuje rozvoj znalostí a dovedností k lepšímu pochopení a osvojení si učiva
- umožňuje žákům lépe porozumět vzájemným vztahům a zákonitostem v přírodě, ekologii a v důležitosti ochrany životního prostředí
- učí žáky novým pojmům, jejich pochopení a významu nejen pro životní prostředí, jako i pro člověka samého
- vede žáky k vyhledávání v odborných textech a atlasech, rozlišování, osvojování informací a jejich propojování do ucelenějších skupin
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k přírodě a k životnímu prostředí
- získané poznatky spojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí a žák si vytváří tak ucelenější představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a mezi přírodou a působením člověka
- předvede manipulaci s jednoduchými přístroji – laboratorními pomůckami, lupou, mikroskopem a zadává úkoly na procvičení – žáky učí praktickou činnost
- kontroluje výsledky pozorování a zkoumání a vyžaduje, aby je žák zhodnotil a porovnal s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a formuloval biologické závěry

Kompetence k řešení problémů
- vytváří s žáky na základě biologických pozorování, dosavadních zkušeností a znalostí hypotézu k problému či k úkolu, žáci ji ověří praktickou činností při laboratorním cvičení a vyhodnotí její správnost
- rozvíjí u žáků samostatnost při hledání odpovědí na dané úkoly
- podporuje u žáků kritické myšlení tak, aby byli schopni nalézat řešení a uvědomovat si jeho závažnost
- usiluje o nalezení shodných, podobných a odlišných znaků přírodovědných problémů, žáci volí vhodné způsoby řešení, nenechají se odradit počátečním nezdarem

Kompetence komunikativní
- rozvíjí u žáků schopnosti vyhledávání informací a jejich zpracování ve skupinách, dvojicích
- podporovat žáky ve formulování svých postojů a myšlenek
- vedení žáků k zapojení se do diskuze a k přiměřené obhajobě svých názorů
- rozvíjet u žáků využívání informačních a komunikačních zdrojů, včetně posouzením jejich důvěryhodnosti
- konzultuje názory všech žáků, učí je vhodně argumentovat, společně spolupracují na řešení biologického úkolu
- vede dialog na biologické téma, žáci své myšlenky vyjadřují v logickém sledu

Kompetence sociální
- rozvíjí u žáků aktivní spolupráci v týmu
- podporuje dodržování pravidel při skupinové práci, včetně pravidel slušného chování
- hodnotí výsledky laboratorních skupin a jednotlivců, navodí sebekritiku

Kompetence občanské
- vysvětluje žákům na příkladech nutnost ochrany životního prostředí a přírody, žák ji chápe jako svou občanskou povinnost, aktivně vystupuje
- umožňuje žákům si vytvořit pozitivní postoj k přírodnímu bohatství naší republiky
- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, s žáky diskutuje, aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky jsou prospěšné nejen pro jedince, ale i pro celou společnost

Kompetence pracovní
- názornou ukázkou a stálou kontrolou dbá na dodržování pravidel bezpečné práce v laboratoři a laboratorního řádu, žáci tak získávají základní návyky ochrany svého zdraví i zdraví druhých a to nejen při samotné práci s biologickými látkami, ale i při práci s biologickými nástroji, přístroji (mikroskop, lupa, skalpel, pinzeta, atd.)
- vede žáky k přípravě a udržování svého pracovního prostoru
- kladně hodnotí systematickou a pečlivou práci při laboratorním cvičení

Kompetence digitální
- vedou žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými zdroji, prameny a programy;
- seznamují žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými reáliemi;
- kladou důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů Vysvětlí vznik Země. Zná pojem atmosféra, rozdíl mezi prvotní a současnou atmosférou. Zná pojem hydrosféra, umí vysvětlit vznik hydrosféry, koloběh vody v přírodě. Vysvětlí vznik a vývoj života. Zná pojmy anorganické a organické látky. Vysvětlí význam Slunce jako zdroj energie pro život na Zemi. Vysvětlí vznik ozonosféry, biosféry a pojem biologie. Pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát. Vysvětlí průběh fotosyntézy, dýchání a jejich podmínky.	Země a život: podmínky života projevy života Země Mikroskop Fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování, vývin	EMV - Vztah člověka s prostředím (rozmanitost přírody, znečišťování vody a ovzduší) EMV- Základní podmínky života (koloběh vody, hydrosféra) MKV - Vnímání autora mediálních sdělení (sleduje v médiích zprávy o množství ozónu, faktory znečištění ovzduší, nebezpečí UV- záření)	ZEM- planeta Země CHE- vzduch

Zná pojem vir, nebezpečí virových onemocnění. Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Nebuněčné organismy Viry	EMV - Vztah člověka k prostředí (neléčit virová onemocnění antibiotiky, pandemie nemocí, očkování, problémy 3. Světa)	
Vysvětlí stavbu těla bakterie. Pochopí rozdíl mezi bakterií a virem. Zná význam i nebezpečnost bakterií. Zná nemoci způsobené choroboplodnými bakteriemi. Zná pojmy antibiotika, mikrobiologie. Vysvětlí pojem sinice, jejich význam. Zná společné vlastnosti bakterií a sinic. Zná zásady hygieny.	Jednobuněčné organismy s nepravým buněčným jádrem Bakterie Sinice	OSV – Sebepoznání a sebepojetí (dodržování základních hygienických opatření, poskytnutí první pomoci při drobných poraněních) MED - Vnímání autora mediálních sdělení (sleduje zprávy o znečištění vodních nádrží sinicemi)	Výchova ke zdraví - zásady hygieny
Vysvětlí stavbu těla a význam jednobuněčných řas. Zná jednobuněčné řasy (zrněnka, zelenivka, pláštěnka, krásnoočko, váleč). Zná pojem kvasinka, jejich význam a využití.	Jednobuněčné organismy s pravým buněčným jádrem Jednobuněčné rostliny Jednobuněčné houby		
Zná stavbu těla prvoka. Vysvětlí funkci jednotlivých organel. Zná pojem bičíkovci, měňavka, kokcidie.	Jednobuněční živočichové Prvoci	OSV - Sebepoznání	

Zná rozdíl mezi jednobuněčnou rostlinou, houbou a živočichem.		a sebepojetí (dodržování zásad hygieny při chovu koček a kontaktu s nimi)	
Zná význam řas a vybrané zástupce. Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků. Zná pojem vřeckovýtrusné a stopkovýtrusné houby. Popíše jednotlivé části houby. Zná význam hub v přírodě i pro člověka.	Mnohobuněčné organismy Nižší rostliny Biologie hub: Houby – bez plodnic a s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace, první pomoc při otravě, pozitiva a negativa. Vliv na člověka a živé organismy. Lišejníky – výskyt a význam	EMV - Ekosystémy (význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise symbióza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší) MKV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (sledování znečištění ovzduší, vývoj nových léčiv) EMV - Ekosystémy (potravní řetězec (význam hub v potravním řetězci), zachování rovnováhy)	
Popíše vnitřní a vnější stavbu těla žahavců a ploštěnců. Vysvětlí způsoby rozmnožování nezmara a ploštěnky. Používá osvojenou odbornou terminologii a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. Pozná stavbu těla tasemnice a škrkavky. Rozlišuje vnitřní a vnější parazity Podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce. Zná pojem obojetník (hermafrodit).	Mnohobuněční živočichové Žahavci a ploštěnci		

Chápe vývojové zdokonalení stavby těla vodních a suchozemských druhů. Pozná vybrané zástupce (hlemýžď, pásovka, škeble, srdcovka, sépie). Zná jejich význam a postavení v přírodě. Popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů. Vysvětlí význam žížaly v přírodě. Popíše vnější i vnitřní stavbu těla členovců (křižák, rak). Rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků. Uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd popíše stavbu těla včely medonosné (příklad hmyzu). Rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou. Orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu, pozná vybrané zástupce. Zná vnější stavbu těla brouků. Pozná vybrané zástupce některých čeledí. Pozná vybrané zástupce denních a nočních motýlů. Zhodnotí význam hospodářských i epidemiologických druhů hmyzu.	Měkkýši - plži, mlži, hlavonožci Kroužkovci Členovci Ostnokožci	EMV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv používání insekticidů na životní prostředí, narušení přírodní rovnováhy, důsledky přemnožení některých druhů hmyzu) Soutěž - poznávání vybraných organismů	CHE- insekticidy

Pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska. Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Rozmnožování a dědičnost:		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zařadí jednotlivé taxonomické jednotky. Vyjmenuje základní znaky strunatců a obratlovců Popíše vnější a vnitřní stavbu těla živočichů za použití odborné terminologie. Vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. Dokáže zástupce rozdělit	Biologie živočichů: Strunatci Obratlovci Kruhoústí Paryby	EMV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí (mezinárodní smlouvy o rybolovu, ekologické havárie - znečišťování vodních ploch) MKV -Vzájemná spolupráce (informace	D - rybníkářství v Čechách ZEM- rozšíření organismů, migrace

do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování. Vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí. Pozná vybrané zástupce ryb. Rozlišuje nejznámější druhy sladkovodních a mořských ryb. Rozumí postavení ryb v potravním řetězci a významu ryb v potravě člověka.	Ryby	o ekologických haváriích, rybolovu) EGS - Jsme Evropané (mezinárodní smlouvy o rybolovu)	
Vysvětlí přizpůsobení se obojživelníků životu ve vodě a na souši. Vysvětlí rozdíl mezi ocasatými a bezocasými obojživelníky.	Obojživelníci		
Charakterizuje hlavní rozdíly mezi ještěry a hady. Jmenuje jednotlivé zástupce řádů želvy a krokodýli Pozná vybrané zástupce plazů. Seznámí se s vybranými druhy plazů	Plazi		
Charakterizuje znaky ptáků. Chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků jejich přizpůsobení k letu. Pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (měkkozobí,	Ptáci	EMV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ptačí krmítka-vhodná potrava, chov exotického ptactva)	ZEM- rozšíření organismů, migrace

vrubozobí, dravci, sovy, šplhavci, kukačky, papoušci, pěvci, pštrosi, tučňáci). Vysvětlí, jak se ptáci přizpůsobili prostředí. Třídí zástupce tažných a přezimujících ptáků - dokáže vysvětlit rozdíl mezi krmivými a nekrmivými ptáky			
Popíše stavbu těla savců, základní znaky. Ovládá znaky a zástupce řádu ptakořitní a vačnatci. Popíše kostru a vnitřní ústrojí psa. Pozná vybrané psovité, kočkovité, lasicovité, kunovité a medvědovité šelmy. Zná jejich základní znaky. Uvede znaky zajícovců a hlodavců, pozná vybrané druhy. Chápe pojem sudokopytník a lichokopytník. Vyjmenuje části složeného žaludku. Pozná vybrané zástupce řádů: sudokopytníci, lichokopytníci, chobotnatci, kytovci, letouni, hmyzožravci, primáti. Chápe význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému.	Savci	EMV - Ekosystémy (ohrožené druhy živočichů) EMV - Lidské aktivity	

		a problémy životního prostředí - chov domácích (hospodářských) zvířat	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin. Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka. Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Porovnávání základních znaků živočišných druhů. Zásady bezpečného chování člověka k různým živočichům.		
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin. Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů. Vysvětlí vývoj rostlin. Rozliší nižší a vyšší rostlinu.	Biologie rostlin: Rostlinná buňka a pletiva Základy fyziologie rostlin	EMV - Ekosystémy (rostliny-producenti, význam v potravním řetězci)	

Zná příklady výtrusných rostlin. Vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty. Vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě. Zná pojem pletiva, druhy a funkce pletiv. Vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami. Podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin. Zná význam lesa a způsob jeho ochrany.	Přizpůsobení se rostlin prostředí. Vývoj rostlin Základní členění rostlin. Základní charakteristika a odlišnosti nahosemenných a krytosemenných rostlin. Ekosystém les	EMV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (význam lesa, ochrana lesů, vliv životního prostředí)	CHE- znečišťující látky v ovzduší, oxidace

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák zařadí člověka do systému živočišné říše, charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu. Vysvětlí vývoj člověka, lidské Rasy a jejich charakteristické znaky.	Biologie člověka: Původ a vývoj člověka	MKV - Etnický původ (rasy, národnostní menšiny) VDO - Občanská společnost a stát (tolerance k odlišnostem)	D - vývoj člověka
Žák vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus. Ovládá stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla.	Buňky, tkáně, orgány		
Chápe význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb. Pojmenuje základní kosti a svaly. Chápe příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci.	Soustava opěrná a svalová		TV - význam posilování, udržování kondice CHE- aerobní procesy, oxidace
Chápe význam jednotlivých tělních tekutin a jejich vzájemnou souvislost. Rozlišuje složení krve a funkci jednotlivých částí krve. Rozlišuje krevní skupiny. Chápe důležitost krevní transfúze, dárcovství krve.	Tělní tekutiny		

Ovládá stavbu srdce a druhy cév. Popíše činnost srdce a celé oběhové soustavy. Chápe příčiny nemocí oběhové soustavy a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci.	Oběhová soustava		
Žák definuje pojmy: viry, bakterie, imunita. Rozlišuje některá základní virová a bakteriální onemocnění.	Nakažlivé nemoci		
Pojmenuje a popíše části dýchací soustavy Vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži. Vysvětlí příčiny nemocí dýchací soustavy, prevence, zásady první pomoci.	Dýchací soustava	EMV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (znečištěné ovzduší, exhalace) MKV - Vnímání autora mediálních sdělení (využití médií, stav ovzduší, varování-špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství)	CHE- oxidy, spalování VO - toxikomanie (tabák, drogy)
Pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a vysvětlí jejich funkci. Vysvětlí příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci.	Trávicí soustava	EGS - Jsme Evropané (hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě)	CHE- cukry, tuky, bílkoviny

Vysvětlí, jak tělo získává energii.	Přeměna látek a energií (metabolismus)		F - zákon zachování energie, přeměna energie
Ovládá stavbu a funkci vylučovací soustavy. Chápe příčiny onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci.	Soustava vylučovací	EMV- Vztah člověka k prostředí (pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj)	Pitný režim
Chápe význam a stavbu kůže. Vysvětlí příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci.	Soustava kožní		Rakovina kůže
Rozlišuje stavbu nervové soustavy. Popíše činnost nervové soustavy. Popíše části mozku a jejich význam. Chápe příčiny nemocí nervové soustavy jejich prevenci a zásady první pomoci.	Nervová soustava		Reflexní oblouk
Rozlišuje nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu.	Soustava žláz s vnitřním vyměšováním		
Ovládá stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí. Popíše stavbu a uložení hmatového, chuťového a čichového ústrojí.	Smyslová ústrojí (čidla) Vztahy mezi orgánovými soustavami		

Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy. Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka. Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří. Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.	Vývoj člověka Vývin jedince Běžná onemocnění První pomoc		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vysvětlí teorii vzniku Země. Popíše stavbu Země a vysvětlí rozdíly jednotlivých sfér.	Země, vznik, stavba		ZEM- planeta Země, stavba
Rozliší prvky souměrnosti krystalu. Orientuje se ve stupnici tvrdosti. Určí základní fyzikální a chemické vlastnosti nerostů.	Mineralogie - nerost, hornina, krystal		
Podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty. Chápe význam některých důležitých nerostů (rudy).	Třídění nerostů		F, CHE- terminologie, rozpustnost CHE- chem. vzorce, značky prvků
Rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku. Chápe význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice).	Petrologie - horniny		

Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů. Uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických dějů. Popíše druhy zvětrávání. Popíše vlivy erozí.	Geologické děje vnitřní Geologické děje vnější Pedologie	MKV - Stavba mediálních sdělení (přírodní katastrofy, zemětřesení)	ZEM- vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě CHE- působení vody ve vápencích
Popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi.	Vznik a vývoj života na Zemi		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam, uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí. Orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace společenstvo, biom). Rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí. Uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce. Vysvětlí základní vztahy mezi populacemi	Ekologie: Organismy a prostředí Ochrana přírody a životního prostředí	EMV - Vztah člověka k prostředí (aktivní přístup k ochraně ŽP)	

a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy.			
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů. Sleduje aktuální stav životního prostředí. Chápe principy udržitelného rozvoje. Rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie. Orientuje se v globálních problémech biosféry. Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek. Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody. Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě. Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi Prakticky poznává různé přírodniny.	Člověk a životní prostředí Neživá příroda: horniny a minerály geologické děje geologická období přírodní jevy Praktické poznávání přírody: metody	EMV- Lidské aktivity a. problémy životního prostředí (principy udržitelného rozvoje) EGS-Jsme Evropané (spolupráce v otázkách ŽP a. udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO)	

ZEMĚPIS

Celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
2	2	2	1	7

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Zeměpis je vyučován v 6. - 9. ročníku jako samostatný předmět.

Vzdělávání v předmětu zeměpis vede k:
- rozvoji orientace v zeměpisném (geografickém) prostředí, osvojování základních zeměpisných objektů, pojmů a používání metod ke zjištění nových údajů
- získávání a zdokonalování dovedností při práci se zdroji informací, ohleduplnosti k přírodě, výtvorům lidské činnosti a ochraně životního prostředí
- rozvoji zájmu o poznávání tuzemska, regionů Evropy a ostatních kontinentů, (součást života lidí 21. století)
- rozvoji kritického a logického uvažování a myšlení
- uplatňování znalostí, dovedností, poznatků v praxi

Formy a metody výuky dle učiva a cílů vzdělávání
- frontální výuka s použitím demonstračních pomůcek, obrazů, map
- kooperace (skupiny) – využití map, odborné literatury, dokumentů získaných na soukromých cestách, internetu, videa
- zeměpisné exkurze
- meteorologická měření

Zeměpis úzce souvisí s předměty vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“
- přírodopis: biosféra, geologie, změny v krajině, CHKO, národní parky, horniny a nerosty
- fyzika: vesmír, sluneční soustava, meteorologie
- chemie: znečištění atmosféry, biosféry, hydrosféry, pedosféry a litosféry

Mezipředmětové vztahy jsou využity i v jiných předmětech jiných vzdělávacích oblastí:
- Dějepis: historie států, kultura národů, náboženství
- Matematika: převody jednotek, měřítko mapy, práce s grafy, diagramy, tabulkami
- ICT: získávání nejnovějších informací, přehledů, obrazové dokumentace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence komunikativní
Na konci základního vzdělávání žák:
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence k řešení problémů
Na konci základního vzdělávání žák:
- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence sociální a personální
Na konci základního vzdělávání žák:
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské
Na konci základního vzdělávání žák:
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní
Na konci základního vzdělávání žák:
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:
- ovládá běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organizmů. Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost, pohyby - střídání dne a noci, ročních období - světový čas - světová pásma - časová pásma Krajinná sféra - přírodní sféra - společenská a hospodářská sféra - složky a prvky přírodní sféry Systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy - geografická šířková pásma Systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti Čas - pásmový - světový - smluvený	EMV - Základní podmínky života (ovzduší, voda, půda, ekosystémy) - prezentace	F - sluneční soustava, skupenství látek ČJL - Galaxie x galaxie PŘ - život ve vesmíru D - stáří kosmu, existence lidstva M - jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet M - porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce, Země F - gravitační síla Země D - vývoj poznání o tvaru Země OV - kalendář PŘ - roční období – změny v přírodě, život na Měsíci ČJL - významy slova den

	Časová pásma Datová hranice		
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Komunikační geografický a kartografický jazyk - geografické topografické a kartografické pojmy - topografické útvary - kartografické produkty (mapa, plán) - smluvené značky - vysvětlivky Geografická kartografie a topografie - glóbus - měřítko glóbu - zeměpisná síť - poledníky a rovnoběžky - zeměpisné souřadnice - určování zeměpisné polohy		ČJ - skloňování slova glóbus, názvosloví M - práce s měřítkem, převody jednotek, poměr PŘ - tematické mapy D - tematické mapy VV - estetická stránka mapy M - polokružnice, stupně určování času OV - režim dne – časová pásma

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, makroregionů světa a vybraných (modelových) států. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich. Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.	Regiony světa Světadíly, oceány, makroregiony světa - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů Modelové regiony světa Modelové problémy - přírodní - společenské - politické - hospodářské - environmentální Afrika Indický oceán Austrálie a Oceánie Tichý oceán Antarktida Amerika, Asie	MKV - Obyvatelstvo Afriky, Austrálie (etnický původ, principy sociál. smíru a solidarity) - prezentace EMV - Oceány (Vztah člověka k prostředí, přírodní MED - Prvky ve sdělení na internetu, školní časopis - prezentace EMV (Průmysl a ŽP Zemědělství a ŽP Doprava a ŽP Změny v krajině Dlouhodobé programy) - diskuze zdroje ze dna oceánů, odpady v oceánech) - referát EMV - Antarktida (Lidské aktivity a problematika ŽP) - prezentace	PŘ - lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, hlad, HIV D - nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce - významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti OV - lidská práva, pokrok lidstva, šetření

	Amerika – fyzicko-geografická sféra Amerika – socioekonomická sféra, regionalizace, charakteristiky států Amerika – charakteristika států Asie – fyzicko-geografická sféra socioekonomická charakteristika Asie – regionalizace, státy		surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, zdravý životní styl ČJL - základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací M - rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	Evropa – fyzicko-geografická sféra socioekonomická charakteristika Evropa – regionalizace, státy	VDO - Principy demokracie: formy vlád, evropská globální dimenze - prezentace EGS - Evropa a svět nás zajímá (zkušenosti a zážitky z cest, naši sousedé v Evropě, evropské krajiny, státní symboly, životní styl, Evropská integrace, EU) - referát	ČJL - základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací
	Přírodní podmínky: - povrch - podnebí - vodstvo - půdy - rostlinstvo a živočišstvo - ochrany přírody životní prostředí	EMV - les - pole - voda - půda - ochrana přírody a kulturních památek - diskuze	PŘ - geologická stavba, ochrana přírody M - porovnávání rozlohy F - atmosférické prvky, meteorologie
Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.	Česká republika - zeměpisná poloha - rozloha - členitost - přírodní poměry a zdroje	EGS - Místa, události, artefakty v blízkém okolí - referát MKV	ČJL - nářečí M - hustota obyv. PŘ - vliv osídlení na krajinu D - vznik prvních měst, vývoj urbanizace

Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- obyvatelstvo (charakteristika) - sídelní poměry - rozmístění hospodářských aktivit - sektorová struktura hospodářství - postavení ČR v Evropě a ve světě v rámci hospodářské situace Regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy - krajské členění - kraj místního regionu - přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech Místní region - zeměpisná poloha - kritéria pro vymezení místního regionu - vztahy k okolním regionům - potenciál x bariéry	- základní problémy sociokulturních rozdílů v Evropě - prezentace Vývoj obyvatelstva podle chrudimské matriky - referát Funkce sídla a jejich vliv na život ve městě - diskuze MKV - multikulturalita, současného světa (rysy jazyků, alternativní zdroje energie, program „Slunce do škol“, fotovoltaické panely) - prezentace EGS - Evropa a svět nás zajímá (- naši sousedé naše vlast a Evropa - diskuze bezpečná škola tabák - kouření, vinná réva, chmel - alkohol, pěstování rostlin - zneužití výroba drog - diskuze, prezentace	D - nejstarší osídlené oblasti, zvyšování tempa růstu obyvatelstva od 19. st. - demografická revoluce, vznik a vývoj moderního československého státu OV - lidská práva, pokrok lidstva, konzumní způsob života, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, volba povolání, zdravý životní styl

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace. Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit. Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech. Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	Obyvatelstvo světa - kvantitativní znaky - kvalitativní znaky - demografické charakteristiky - kulturní charakteristiky Světové hospodářství: - sektorová struktura - odvětvová struktura - územní dělba práce - ukazatele rozvoje Hlavní a periferní oblasti hospodářské oblasti světa Společenské, politické a hospodářské globalizační útvary - politické poměry světa - hospodářské poměry světa - společenské poměry světa - aktuální dění - sídelní systémy - urbanizace a suburbanizace Společenské, politické a hospodářské regionální útvary	EGS - Místa, události, artefakty v blízkém okolí - referát MKV - základní problémy sociokulturních rozdílů v Evropě - prezentace Vývoj obyvatelstva podle chrudimské matriky - referát Funkce sídla a jejich vliv na život ve městě - diskuze	ČJL - nářečí M - hustota obyv. PŘ - vliv osídlení na krajinu D - vznik prvních měst, vývoj urbanizace CH - využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie D - historie průmyslu PŘ - obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, F - typy elektráren ČJL - nářečí M - hustota obyv. PŘ - vliv osídlení na krajinu D - vznik prvních měst, vývoj urbanizace

	- národní a mnohonárodní státy - správní oblasti - části států - kraje - města - aglomerace		CH - využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie D - historie průmyslu PŘ - lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, podvýživa, hlad, HIV D - nejstarší osídlené oblasti, zvyšování tempa růstu obyvatelstva od 19. st. - demografická revoluce OV - lidská práva, pokrok lidstva, konzumní způsob života, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, volba povolání, zdravý životní styl
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině		M - měřítko, poměr VV - náčrtky, plánky

Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech. Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	- orientační body, pomůcky a přístroje, světové strany - pohyb podle mapy a azimutu - odhad vzdálenosti a výšek objektů v terénu - panoramatické náčrty, schematické náčrty - hodnocení přírodních jevů a ukazatelů Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelné pohromy - opatření a chování při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích Krajina - přírodní prostředí - společenské prostředí - typy krajin Vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí - globální environmentální a ekologické problémy lidstva	VDO - Principy demokracie - diskuze MKV - Kulturní diference, etnický původ, multikulturalita - diskuze EMV - Doprava a ŽP (průmysl a ŽP, ochrana přírody a kulturních památek UNESCO, změny v krajině) - prezentace	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
1	1	1	1	4

Charakteristika vyučovacího předmětu na II. stupni

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Výuka probíhá v učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinové vyučování, samostatná práce, krátkodobé projekty).

Obsahem vyučovacího předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru hudební výchova. Vzdělávání v tomto oboru směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji celkové hudebnosti žáka

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žáci vybírají vhodné způsoby, metody a strategie a využívají je k efektivnímu učení
- projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívají v procesu učení, v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- poznávají smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů
- žáci vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech, využívají k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechají se odradit případným nezdarem
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- myslí kriticky

Kompetence komunikativní
- žáci formulují své myšlenky v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle, kultivovaně
- naslouchají promluvám druhých lidí, vhodně reagují, účinně se zapojují do diskuse
- obhajují svůj názor a vhodně argumentují

- rozumějí notovým záznamům, běžně užívaným gestům, reagují na ně, tvořivě je využívají k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální
- žáci účinně spolupracují ve skupině, podílejí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívají k utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnou pomoc
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- oceňují zkušenosti druhých lidí, respektují různá hlediska

Kompetence občanské
- žáci respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- jsou schopni vcítit se do situace ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- chovají se zodpovědně v krizových situacích
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, mají smysl pro kulturu a tvořivost
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Kompetence pracovní
- žáci používají bezpečně nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany zdraví svého i druhých
- chrání životní prostředí i kulturní a společenské hodnoty
- využívají získané znalosti a zkušenosti v rámci svého dalšího vzdělávání

Kompetence digitální
- ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednají eticky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	<u>Vokální činnosti</u> -rozšiřování hlasového rozsahu -deklamace, techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - hlasová hygiena - improvizace jednoduchých hudebních forem, notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby	OSV – umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů, rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita EGS – vnímání evropské hudební kultury, emotivnost, prožitek	D – vznik křesťanství
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	-lidová píseň, lidový dvojhlas - koledy české i ze světa - intonace a vokální improvizace (diatonické postupy v durových tóninách)	EMV – citová stránka osobnosti, láska k přírodě, vnímání krásy	TV – hudební a pohybové činnosti: krok pochodový, valčíkový, polkový
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části	Hudebně pohybové činnosti - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby- tempové, dynamické, rytmicko- metrické, harmonické -jednoduché lidové tance - pohybový doprovod znějící hudby - taktování	VDO – rozvíjení kritického myšlení, aktivita, kooperace	

skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla- pantomima, improvizace - opereta, hudební skladba v kontextu s jinými díly, dobou vzniku, životem autora Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje- nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní) - záznam hudby- noty - hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, nástrojová improvizace Poslechové činnosti -orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby- postihování hudebně výrazových prostředků -opera, Národní divadlo		VV – ilustrace písní, výtvarný záznam melodie, rytmu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Vokální činnosti - hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, práce s hlasem (transpozice melodie) - putování za lidovou písní (ukolébavky, vojenské, milostné, pracovní, obřadní, sváteční, křesťanské, koledy z Čech i celého světa) - hudební rytmus- odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Hudebně pohybové činnosti -rozvoj pohybové paměti	MKV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání OSV – hudba jako prostředek komunikace EGS – vnímání evropské hudební kultury	Vv, Čj, D D, VV

	- pohybové vyjádření hudby na sémantiku hudebního díla- pantomima, improvizace Poslechové činnosti -významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla -duchovní a světská hudba -muzikál -slovní charakteristika znějící hudby - prolínání forem (báseň, píseň, kabaret) Instrumentální činnosti -notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy		- sebehodnocení, rozvíjení vzájemné komunikace

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 8

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Využívá individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění Orientuje se v proudu znějící hudby Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě	Vývoj jazzu a moderní hudby Blues, klasický jazz, swing, rock and roll, Country, Beatles, populární hudba 70. let – soudobá hudba Vokální činnosti Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti- reprodukce tónů, melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních Hudebně pohybové činnosti Pohybové reakce na změny proudu znějící hudby- tempové, dynamické, rytmicko- metrické, harmonické Poslechové činnosti - hudební dílo a jeho autor-hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními	MKV – tradice a rozmanitost kultur EGS – vnímání evropské a světové kultury OSV – umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů MKV – původ různých stylů	Čj, D

Vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) -pravěk, starověk, gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. století - hudební styly a žánry- chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům Vokální činnosti Reflexe vokálního projevu -vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) Instrumentální činnosti -tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře		ČJL, D, VV

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata a části skladeb	Instrumentální činnosti Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje -orientace v prostoru -rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby -slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí Vývoj české populární hudby: kabarety, Osvobozené divadlo, jazz a swing v české hudbě, trampská píseň, divadla malých forem, 60. léta big beat, 70.- 80. léta folk, country, pop music, muzikály, rocková hudba Instrumentální činnosti Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	MKV – tradice a rozmanitost kultur OSV – umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů, rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita EGS – vnímání evropské hudební kultury, emotivnost, prožitek D, Čj, Vv, Ov	

Vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	-hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje- nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní) - záznam hudby- noty Vokální činnosti - nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace - hudební rytmus- odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby - intonace a vokální improvizace (diatonické postupy v durových a mollových tóninách) Výuka populárních písní dle zpěvníků a dalších dostupných materiálů	– rozvíjení kritického myšlení, aktivita, kooperace EGS – vnímání evropské hudební kultury	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
2	1	1	1	5

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v keramické dílně, v učebně výpočetní techniky, nebo mimo budovu školy (práce v plenéru, výstavy ve městě).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení
Na konci základního vzdělávání žák:
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů
Na konci základního vzdělávání žák:
- kriticky myslí, výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní
Na konci základního vzdělávání žák:
- vyjadřuje své myšlenky
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a obrazových materiálů, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plno-hodnotnému soužití

Kompetence sociální a personální
Na konci základního vzdělávání žák:
- účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské
Na konci základního vzdělávání žák:
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění
- chápe základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní
Na konci základního vzdělávání žák:
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální
Na konci základního vzdělávání žák:
- získává, vyhledává a kriticky posuzuje informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EV
- vztah člověka k přírodě
- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS
- jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

OSV
- poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- hodnoty, postoje, praktická etika
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice

MDV
- práce v realizačním týmu
- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení

MKV
- lidské vztahy
- multikulturalita

VDO
- principy demokracie

6., 7., 8. a 9. ročník: Žáci zaznamenávají, sledují, dokumentují a prezentují proměny vlastního výtvarného vývoje, tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky. Třídí a systematizují obrazový materiál podle své osobní inklinace. Využívají dostupná média a technické prostředky (kopírku, magnetofon, fotoaparát, skener, internet, mikroskop, …). Některé výtvarné činnosti doplňují písemným projevem.

Osvojují si schopnost výtvarné výpovědi - jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních - tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjadřování. Jsou schopni hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní výtvarnou výpověď.

Vzdělávací oblast: Kultura a umění

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zaznamená vizuální zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly, zaznamená podněty z představ a fantazie.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy – světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	OSV – sebepoznání a sebepojetí	HV – rytmus, melodie
Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.		OSV – kreativita	
	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)		HV – hudební nahrávky
	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
	Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické		

	a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření		
	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	MKV – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	

Vzdělávací oblast: Kultura a umění

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	OSV – sebepoznání a sebepojetí	
	Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PŘ – geologické síly Z- fyzickogeografická sféra

	grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry		
	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	MKV - multikulturalita EGS – jsme Evropané	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OSV – rozvoj schopností poznávání	
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Písmo, užitá grafika, reklama, propagační prostředky, hudební klipy, móda, práce s pc		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku.	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace		
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování.		
	Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti		

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
1	0	0	1	2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví:

- Předmět Výchova ke zdraví se zaměřuje na zdraví, které je nutno chápat jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka, atd.
- Protože je zdraví předpokladem pro aktivní a spokojený život, směřujeme vzdělávání v této oblasti tak, aby žáci poznávali sami sebe, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí.
- Umožňujeme žákům lépe se seznámit a porozumět lidskému organismu ve vztahu k jeho poškození a možnostem jeho ošetření.
- Žák využívá svých znalostí v péči o své tělo, zároveň se učí důležitým souvislostem mezi psychickým a fyzickým stavem.
- Poznává základní druhy onemocnění, jejich léčbu a vzájemná propojením nemocí a životního stylu.
- Žák rozvíjí logické uvažování, otevřené a kritické myšlení.
- Při realizaci tohoto předmětu klademe důraz na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy a rodiny.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání**:**

- Frontální výuka s demonstračními pomůckami (resuscitační loutka)
- Skupinová práce, ve dvojicích (obvazová technika, odborná literatura)
- Spolupráce s Českým červeným křížem
- Krátkodobé projekty

Předmět Výchova ke zdraví úzce souvisí s jinými předměty vzdělávacích oblastí **Člověk a příroda, Člověk a společnost:**

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické látky: kyseliny, zásady- poleptání
- Zeměpis: epidemiologické rozšíření nemocí ve světě, živelné pohromy
- Přírodopis: biologie člověka (anatomie a fyziologie orgánů)
- Výchova k občanství – sociální skupina, sebepojetí, sebepoznání, puberta biologické změny, tělesné a duševní zdraví
- Tělesná výchova: tělesná cvičení, pohyb, kondice

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova: sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, hodnoty, postoje, praktická etika, mezilidské vztahy
Multikulturní výchova: lidské vztahy

Environmentální výchova: lidské aktivity a problémy životního prostředí
Výchova demokratického občana: postoje člověka v životě
Mediální výchova: komunikační schopnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů
- žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní
- žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
- žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- žák vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence pracovní
- žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence občanské
- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- žák rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence digitální
- žák ovládá běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
VZ-9-1-01respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního chování a jednání kamarádství, přátelství	OSV - Mezilidské vztahy Komunikace Poznávání lidí MKV - Lidské vztahy	VO- socializace, mezilidské vztahy Z- rodina ve světě D- rodina a vztahy v ní a historii VO- žebříček hodnot, charakter
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, vrstevnická skupina) komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	AJ, NJ- komunikace se světem VO- právo, zákon, smlouva VV- komunikace obrazem
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	lidské potřeby a jejich hierarchie tělesné, duševní a společenské změny vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	EMV - Základní podmínky života EMV - Prostředí a zdraví	TV- tělesná kondice PŘ- fyziologické změny v dospívání
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví dopink ve sportu	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV - Psychohygiena	PŘ- zdraví, nemoc, imunita PČ – zásady zdravé výživy

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	OSV - Sebepoznání a sebepojetí	
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	hodnota a podpora zdraví, prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince poruchy příjmu potravy	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	ochrana před přenosnými chorobami, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence	OSV - Sebepoznání a sebepojetí EMV- Pandemie HIV	
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci bezpečná komunikace, kyberšikana vliv médií a reklamy sekty	OSV - Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice MKV - Princip sociálního smíru a solidarity Etnický původ Multikulturalita MED - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení	VO- trestný čin, postih D- úloha náboženství v dějinách
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí,	bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy chodec a cyklista pravidla silničního provozu		PŘ- první pomoc VO- lidské chování

v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody bezpečnost ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech		
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	vztahy mezi partnery a formy soužití partnerství, manželství a rodičovství, registrované partnerství rodina vztahy v obci	OSV- vzájemné vztahy mezi lidmi MED- lidské vztahy VDO - Občanská společnost a škola	VO- socializace, mezilidské vztahy, kulturní život, lidská spolupráce VO- žebříček hodnot, charakter Z- rodina ve světě
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita,	současnost, minulost, změny rodinných rolí, problémy současné rodiny, zdravá a narušená rodina, rodinné krize	MED- komunikace OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika	VO- právo, zákon, smlouva D- rodina a vztahy v ní a historii

rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví		MKV - Principy sociálního smíru a solidarity	AJ, NJ- komunikace se světem VV- komunikace obrazem
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce základní lidské potřeby a jejich hierarchie	OSV - Seberegulace a sebeorganizace	TV- tělesná kondice D- antika- soulad duše i těla
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci	EMV - prostředí a zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví	PŘ- zdraví, nemoc, imunita
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vlastní identity	OSV-osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí VDO- participace žáků na životě místní komunity	VO- osobní vlastnosti, lidské chování, lidská spolupráce
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení		TV- kompenzační a relaxační techniky, regenerace organismu

VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti	MKV – Lidské vztahy	PŘ- pohlavní soustava PŘ- fyziologické změny v dospívání
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, antikoncepce promiskuita; problémy nechtěného těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity homofobie	MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení	VO- osobní vlastnosti, lidské chování, lidská spolupráce
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	psychická onemocnění, sebepoškozování, závislost na návykových látkách, zbraně, nebezpečné látky a předměty, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost		TV- kompenzační a relaxační techniky, regenerace organismu CH- léčiva, drogy VO- právo a zákon

TĚLESNÁ VÝCHOVA

celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
2	2	2	2	8

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, organizační a obsahové vymezení

Vzdělávání je zaměřeno na:

- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
- prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Průřezová témata:

- VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, zodpovědné chování
- OSV – cvičení sebekontroly, sebeovládání-regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času. Rozvíjet sociální dovednosti pro předcházení stresům a zvládání stresových situací.
- MKV – uplatňování principu slušného chování, harmonický rozvoj osobnosti, tolerance, empatie,….
- EMV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí.
- MEV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žáci
- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole i mimo školu a podílí se na jejich prezentaci
Učitel
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů
Žáci
- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů, sledují určené prvky pohybových činností a výkonů, evidují je a vyhodnotí
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
Učitel
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní
Žáci
- komunikují a spolupracují při osvojovaných pohybových činnostech na odpovídající úrovni, užívají tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu
- osvojí si kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuse
Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální
Žáci
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- podpora sebedůvěry a samostatný rozvoj
Učitel
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské
Žáci
- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z rolí hráčů, rozhodčích, diváků, organizátorů

- naplňují ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc hendikepovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
Učitel
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní
Žáci
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci
Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální
Žáci
- ovládají běžně používaná digitální zařízení
- vyberou vhodnou aplikaci pro pohybovou činnost
- vyhledávají, sdílí data, informace
- vyjadřují se pomocí digitálních prostředků
- seznamují se s novými technologiemi
- využívají digitální technologii k zjednodušení postupů práce
Učitel:
- seznamuje žáky s různými možnostmi získávání poznatků v digitálním i fyzickém prostředí
- motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem, samostatně využívá osvojené relaxační techniky ke správnému držení těla, správnému dýchání, zvyšování pohyblivosti kloubů, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, vybírá si pro sebe vhodný rozvojový program z nabídky pod vedením se připraví	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu Zásady bezpečného zacházená s konkrétním sportovním náčiním Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení Posilování svalového aparátu Rozvoj rychlosti Rozvoj vytrvalosti		

před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s mírou zatěžování svalů při hlavní činnosti odmítá drogy a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím upravuje svoji pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji, rozvíjí smysl pro fair-play, aplikuje rychlost, obratnost a techniku hodu	Rozcvička, strečink celého těla před zátěží, strečink, protažení namáhaných svalových skupin po zátěži – pod vedením učitele Drogy a jejich vliv na organismus jako neslučitelné se sportovní Úprava pohybových aktivit při zhoršených rozptylových podmínkách Pohybové a míčové hry, závody družstev s různým zaměřením Přehazovaná – HČJ: přehození míče přes síť, rychlá, přesná přihrávka, odehrání míče přes síť k soupeři ve výskoku (smeč), taktika, pohotovost. Košíková – HČJ: dribling pravou, levou rukou bez očního kontaktu s míčem, správný postoj při přihrávce, střelba na koš		

zvládá kotouly vpřed a vzad, používá náčiní a nářadí k rozvoji síly a obratnosti, užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence	Gymnastika akrobacie – stoje, sedy, lehy, kotouly vzad a vpřed, kondiční cvičení na lavičkách a žebřinách, šplh na tyči	OSV - Dovednosti zvládání stresových situací a hledání pomoci při potížích.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti zvládá běžeckou techniku, rozvíjí rychlost, zvládá techniku hodu, odrazu, doskoku	Fotbal - HČJ, herní kombinace. Přihrávka vnitřní stranou nohy, zpracování míče stahováním, obsazování hráče s míčem a bez míče, standardní situace Atletika atletická abeceda, rychlé starty, rychlé běhy na krátkou trať, skok daleký, vysoký, hod kriketovým míčkem nebo granátem	OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže.	M a F – měření a výpočet času, vzdálenosti a rychlosti
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Sportovní hry florbal, volejbal, fotbal – nácvik herních činností Bruslení, plavání, turistika – nepovinná doplňková činnost, která je zařazována podle schopností žáků a možností školy – zdokonalovací plavecká výuka, další plavecké dovednosti. Turistika a pobyt v přírodě. Vytyčení trasy s pomocí mapy. Pohyb v přírodě podle turistických značek. Uplatňování pravidel silničního provozu v roli chodce. Ochrana		

objektivně posoudí vlastní provedení pohybové činnosti naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	přírody, táboření, základy orientačního běhu. Orientace v přírodě, ukrytí, nouzový přístřešek. Sebehodnocení v dané pohybové činnosti Znalost a dodržování pravidel Účast na soutěžích, čestné jednání, pomoc	OSV - Chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého. OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže.	ON

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: zvládá stoje, sedy, lehy, kotouly, váhy ve vazbách, provede přeskok přes kozu, roznožkou, získává sílu a obratnost různými formami šplhu na tyči Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové	Gymnastika akrobacie – stoje, sedy, lehy, kotouly, váhy ve vazbách, roznožka přes kozu, šplh na tyči, stoj na rukou se záchranou Úpoly – přetahy, přetlaky, úpolové odpory	OSV - Dovednosti zvládání stresových situací a hledání pomoci při potížích.	

dovednosti	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Soulad pohybu s hudbou		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech, zvládá běžeckou techniku, rozvíjí rychlost a vytrvalost, zvládá spojení rozběhu a odrazu a základní techniku skoku do dálky a skoku vysokého	Atletika běžecká abeceda, vytrvalostní běh na dráze a v terénu, sprint, skok daleký, skok vysoký, hod kriketovým míčkem nebo granátem	OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže.	M a F – měření a výpočet času, vzdálenosti a rychlosti
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka uplatňuje herní činnosti jednotlivce a herní kombinace v míčových hrách	Sportovní hry florbal a fotbal – hra a nácvik herních kombinací - vedení míče, kombinace založená na „přihraj a běž“, střelba na branku, standardní situace; volejbal – nácvik herních činností jednotlivce – správné držení míče, přihrávka obouruč, vrchem, spodem, spodní podání; basketbal – driblink pravou i levou rukou se slalomem Bruslení Plavání – zdokonalovací plavecká výuka, rozvoj plavecké vytrvalosti, prvky zdravotního plavání	OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže.	Bruslení, plavání, – nepovinná doplňková činnost, která je zařazována podle schopností žáků a možností školy.

zvládá základy sjezdového lyžování, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém terénu, předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. posoudí provedení osvojované činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich příčiny. uplatňuje bezpečné a přiměřené chování neznámém prostředí (silniční provoz, příroda), dbá o ochranu přírody při sportu, připraví a zorganizuje turistickou akci spojenou s přesunem v terénu, tábořením a přežitím v přírodě, orientuje se v přírodě a využívá její zdroje k zajištění úkrytu, přístřešku, vody, potravy a tepla	LVZ - Běžecké lyžování, lyžařská turistika Sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu Jízda na vleku Bezpečnost pohybu v zimní horské krajině Dokumentace z pobytu Turistika a pobyt v přírodě	EMV - Vztah člověka a přírody. VDO - Spravedlnost, řád, morálka, formy vzájemné komunikace a spolupráce.	Lyžařský kurz – bude zařazen dle zájmu zákonných zástupců žáků a podle možností školy. Př. - poznávání přírody, CHKO Z- orientace, poznání regionu-mapa, světové strany. ON

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: zvládá stoje, sedy, lehy, kotouly, váhy ve vazbách. Provede přeskok přes kozu odbočkou. Získává sílu a obratnost různými	Gymnastika akrobacie – stoje, sedy, lehy, kotouly, váhy ve vazbách, odbočka přes kozu, šplh na tyči, cvičení na hrazdě - kotoul vpřed a následně vzad, výmyk	OSV - Cvičení pozornosti a soustředění a sebepoznávání.	

formami šplhu na tyči. Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího.			
zvládá běžeckou techniku, rozvíjí rychlost a vytrvalost, zvládá techniku hodu a vrhu odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Atletika běžecká abeceda, rychlé starty, rychlé běhy, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok daleký, skok vysoký, vrh koulí, běh na střední trať Pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží Měření dálky, výšky, rychlosti. Práce se stopkami, pásmem Evidence výkonů Bruslení Plavání – zdokonalovací plavecká výuka, rozvoj plavecké vytrvalosti, prvky zdravotního plavání	OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže.	M a F – měření a výpočet času, vzdálenosti a rychlosti Bruslení, plavání, – nepovinná doplňková činnost, která je zařazována podle schopností žáků a možností školy.
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	Sportovní hry fotbal – HČJ, herní kombinace, zpracování míče tlumením, hra hlavou, autové vhazování, rychlý protiútok, střelba nártem po přihrávce, utkání podle pravidel žákovské kategorie	OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže.	

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka,	florbal – HČJ, herní kombinace basketbal - HČJ: dvojtakt, osobní obrana, střelba z dálky; herní kombinace volejbal - HČJ: přihrávka vrchem i spodem, spodní i vrchní podání, nácvik smeče; herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie		

uplatňuje herní systémy a herní kombinace v míčových hrách			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti a psychické odolnosti	Úpoly - chlapci přetahy a přetlaky, techniky pádů, základy sebeobrany	OSV - Rozvoj pozornosti a soustředění (stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení). MED – mediální obraz krásy lidského těla v porovnání se skutečností	
zvládá cvičení a jednoduché taneční kroky ve spojení s hudebním doprovodem	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Rytmická a kondiční gymnastika -dívky	MKV - Člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky. MED – mediální obraz krásy lidského těla v porovnání se skutečností	HV - cítění hudebního doprovodu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Gymnastika akrobacie – stoje, sedy, lehy, kotouly, váhy ve vazbách, skrčka přes kozu, šplh na tyči	OSV - Cvičení pozornosti a soustředění a sebepoznávání.	

samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu			

naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení zvládá stoje, sedy, lehy, kotouly, váhy ve vazbách.			

provede přeskok přes kozu skrčkou. získává sílu a obratnost různými formami šplhu na tyči. zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením. uplatňuje cílevědomost při korekci zdravotních oslabení.			
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	Atletika běžecká abeceda, vytrvalostní běh, sprint, vrh koulí, štafetový běh	OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže.	M a F – měření a výpočet času, vzdálenosti a rychlosti

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			

aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení zvládá běžeckou techniku, rozvíjí rychlost a vytrvalost, zvládá techniku vrhu koulí, pochopí význam a naučí se techniku štafetové předávky. získané dovednosti může uplatnit při reprezentaci školy. zorganizuje jednoduchou soutěž, změří a zapíše potřebné výkony. aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení.			
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Sportovní hry florbal,fotbal, volejbal a basketbal – hra a nácvik herních systémů	OSV - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže. MED – posouzení vlivu médií na veřejnost při vysílání televizních zpráv a přenosů z utkání	

aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci			

rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže uplatňuje herní systémy v míčových hrách. umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji. zhodnotí chování sportovců i diváků při zápasech. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.			
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Aerobic	MKV - Člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky. MED – mediální obraz krásy lidského těla v porovnání se skutečností	HV

užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení zdokonaluje a upevňuje svůj fyzický fond. vnímá vliv rytmu a hudby na provádění cvičení. zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele. zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení.			
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná	Bruslení základní výcvik: překládání, zastavení, jízda vzad, hry	MKV - Uplatňování principů slušného chování v cizím prostředí.	

nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci zvládá rychlý bezpečný pohyb na bruslích při jednoduchých hrách na ledě. Sleduje určené prvky pohybové, eviduje je a vyhodnotí.			

PRACOVNÍ ČINNOSTI

celková týdenní hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
1	1	1	1	4

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti náležející do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku. Dotace předmětu je v 6. až 9. ročníku 1 vyučovací hodina týdně. V 6. – 9. ročníku bude probíhat výuka formou 2 hodinových bloků 1x za 14 dní.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy bude vyučován vedle povinného tematického okruhu Svět práce ještě tematické okruhy Příprava pokrmů a Pěstitelské práce, chovatelství v 6. a 7. ročníku, Provoz a údržba domácnosti v 8. a 9. ročníku.

Učivo tematického okruhu Svět práce může být do výuky zařazeno formou vícehodinových bloků, dle organizačních potřeb a možností školy.

Vyučovací předmět pracovní činnosti se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od předmětů ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávání v pracovních činnostech vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel:
- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky k samostatné práci s odbornou literaturou v hodinách
Žák:
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- posoudí vlastní pokrok, zhodnotí výsledky a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů
Učitel:
- klade otevřené otázky
- vede žáky k vyhledávání a samostatnému řešení problémů
- zajímá se o náměty vznesené žáky ve výuce
Žák:
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní
Učitel:
- zadává úkoly, při jejichž řešení žáci spolupracují v různě velkých skupinách
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy
Žák:
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plno-hodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
Učitel:
- podle potřeby pomáhá žákům
- dodává žákům sebedůvěru
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
Žák:
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské
Učitel:
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vyžaduje dodržování zásad bezpečnosti práce
- dodává žákům sebedůvěru
Žák:
- respektuje pravidla slušného chování a pravidla bezpečnosti práce, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní
Učitel:
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnost žáků ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožní vnímat vlastní pokrok
Žák:
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální
Žák:
- ovládá běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
Učitel:
- vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamuje žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 6. Příprava pokrmů

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: používá základní kuchyňský inventář a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce samostatně navrhne a připraví jednoduché pokrmy studené kuchyně dodržuje základní principy stolování a společenského chování	Kuchyně: základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu. Příprava pokrmů: úprava pokrmů za studena. základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV- Kreativita	PŘ VV VKZ

Ročník: 6. Pěstitelské práce, chovatelství

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	Základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ CHE ZE

pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobené při styku s jedovatými rostlinami	Zelenina - osivo - sadba - výpěstky - podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny Okrasné rostliny - zásady ošetřování pokojových květin - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - květina v exteriéru a interiéru¨ - řez, jednoduchá vazba - úprava květin Léčivé rostliny, koření - pěstování vybrané rostliny - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin - jedovaté rostliny - rostliny jako drogy a jejich zneužívání - alergie	EV – Vztah člověka k prostředí OSV- Kreativita	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 7. Příprava pokrmů

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; zajistí první pomoc při úrazech v kuchyni ví, jak správně nakupovat, skladovat potraviny sestaví jednoduchý jídelníček, použije suroviny, které odpovídají zásadám zdravé výživy samostatně připraví jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně dodržuje základní principy stolování, společenského chování a běžné obsluhy u stolu	Kuchyně: základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu. Potraviny: výběr, nákup, skladování, skupiny potravin. Sestavování jídelníčku Příprava pokrmů: úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů. Úprava stolu a stolování: jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole.	EMV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – vztah člověka k prostředí EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV- Kreativita	PŘ VKZ VV

Ročník: 7. Pěstitelské práce, chovatelství

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobené při styku s jedovatými rostlinami prokáže znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy Ovocné rostliny - druhy - způsob pěstování - uskladnění a zpracování Chovatelství - chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu - hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se známými a neznámými zvířaty	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí OSV- Kreativita	PŘ VV ZE

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 8. Svět práce

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: popíše pracovní činnosti ve vybraných profesích rozčlení pracovní činnosti podle předpokladů k jejich výkonu	Trh práce: povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní.		VO
odhadne své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Volba profesní orientace základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace;		ICT
zná zdroje informací o profesích	informační základna pro volbu povolání.		ICT
zná zdroje informací o učebních a studijních oborech	Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání: náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby.		VO
popíše, jak by obecně postupoval při vstupu na trh práce	Zaměstnání pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele.		

Ročník: 8. Provoz a údržba domácnosti

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: dodržuje základní pravidla domácí ekologie při používání vody, tepla a energie v domácnosti	Provoz domácnosti: voda, teplo, světlo	EV – vztah člověka k prostředí Prostředí a zdraví	FY CH VZ
provádí jednoduché operace platebního styku a domácí účetnictví	Ekonomika domácnosti: výdaje, domácí účetnictví	OSV – osobnostní rozvoj kreativita	
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	Údržba domácnosti: čistící pomůcky, čistící prostředky, domácí spotřebiče Údržba oděvů a textilií v domácnosti	EV – vztah člověka k prostředí	
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby. Provádí drobnou domácí údržbu	Drobná domácí údržba: zámky, postup při opravě omítky, oprava nábytku	OSV – sociální rozvoj Práce ve skupině MV – práce v realizačním týmu	
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Zásady ochrany, první pomoc		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 9. Svět práce

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí porovná pracovní činnosti podle předpokladů k jejich výkonu posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání využije informace o náplni oborů pro výběr vhodného oboru vzdělávání zná situaci na trhu práce; napíše životopis	Trh práce: povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva	OSV – Komunikace OSV – Komunikace (komunikace v různých situacích) – simulace přijímacího pohovoru	VO VO ICT VO ČJL, ICT VO

prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce; vyjmenuje základní práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců je obeznámen s nejčastějšími právními formami firem v České republice	a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Podnikání: druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné podnikání.		VO

Ročník: 9. Provoz a údržba domácnosti

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Žák: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem dodržuje základní pravidla domácí ekologie při používání energie v domácnost	Elektrotechnika domácnosti: elektrická instalace, elektrické spotřebiče - elektronika, sdělovací technika, její ovládání a užití - nebezpečí úrazu elektrickým proudem Zásady ochrany, první pomoc	EV – vztah člověka k prostředí OSV – sociální rozvoj Práce ve skupině MV – práce v realizačním týmu	FY VKZ

CVIČENÍ V ČESKÉM JAZYCE

nepovinný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
0	1	1	1	3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět Cvičení v českém jazyce navazuje na Český jazyk a literaturu.

- Komplexní rozšíření a prohloubení znalostí z předmětu Český jazyk a literatura
- Zdokonalení komunikačních dovedností v běžných situacích
- Praktické užití jazykových dovedností

Formy realizace
Vyučovací hodina

- Frontální vyučování
- Samostatná práce
- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Četba
- Hry, soutěže
- Výukové programy na PC, interaktivní tabuli

Časová dotace

1 hodina týdně v 7. ročníku
1 hodina týdně v 8. ročníku
1 hodina týdně v 9. ročníku

Místo realizace

- Třídy
- Učebna výpočetní techniky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává podstatné informace z různých typech tištěných a elektronických textů a rozumí jejich významu a smyslu;
- vede si portfolio četby, čímž sleduje pokrok ve svém čtenářství a rozvíjí svůj pozitivní vztah k literatuře;

- v jazykových projevech pracuje s chybou, čímž si uvědomuje, na co se má při učení zaměřit;
- se spolužáky uspořádá jazykové, literární a recitační soutěže a účastní se jich.

Kompetence k řešení problémů

Žák:
- zaznamenává si důvody řešení problémů a postup jednotlivých kroků a své záznamy využívá při argumentaci a obhajobě řešení;
- řeší školní projekty (v rámci literární dílny, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků)

Kompetence komunikativní

Žák:
- orientuje se v různých komunikačních situacích (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými) a vzhledem k situaci volí vhodné verbální i neverbální prostředky;
- se spolužáky si navzájem sděluje své zážitky z četby;
- podle svých schopností a zájmů se zapojuje do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu, a tím vnímá media jako jeden z prostředků komunikace
- rozlišuje mezi formálním a neformální projevem, vhodnou a nevhodnou komunikací v rámci sociálních sítí

Kompetence sociální a personální

Žák:
- dodržuje net-etiketu a dokáže bezpečně užívat internet;
- pomocí vlastních čtenářských zkušeností si utváří hodnotový systém;
- získává sebedůvěru při vystupování před spolužáky a na veřejnosti.

Kompetence občanské

Žák:
- využívá vlastní zkušenosti a zkušenosti z četby k pochopení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;
- chápe význam českého jazyka jako prvku národní identity.

Kompetence pracovní

Žák:
- dokáže si efektivně časově rozvrhnout práce.

Kompetence digitální

Žák:

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Cvičení v českém jazyce

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - rozlišuje slovanské jazyky, odlišuje spisovnou češtinu od nářečí a obecné češtiny;	- obecný výklad o českém jazyce - pravopis slov		Z: orientace na mapě D: Velkomoravská říše
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - uvědomuje si zásady tvoření českých slov; - vysvětluje, jak se do češtiny dostávají nová slova; - vyhledává v textu cizí slova, s pomocí slovníků, nahrazuje přejaté slovo domácím; Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- nauka o slovní zásobě - obohacování slovní zásoby - slova přejatá a jejich pravopis		Z: orientace na mapě AJ, NJ: slovní zásoba
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- tvarosloví - skloňování obecných jmen		AJ, NJ: slovní zásoba

- v textu vyhledává jména přejatá, vyvozuje, jak se budou skloňovat, uvádí příklady jmen, která se neskloňují, ověřuje si tvary v Pravidlech českého pravopisu; Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá, vytváří vidové dvojice; - popisuje postup, podle kterého řadíme slovesa ke třídám a vzorům;	- přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - pravopis - slovesný vid - slovesné třídy a vzory		
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - vysvětluje pojem souvětí podřadné, rozlišuje větu hlavní a vedlejší, druhy vět vedlejších; - vysvětluje pojem souvětí souřadné, vyjmenovává významové poměry mezi větami hlavními; - v běžných typech souvětí píše správně interpunkci	- skladba - základní a rozvíjející větné členy - souvětí podřadné, druhy vět vedlejších - souvětí souřadné - souřadně spojené větné členy a věty vedlejší		M: grafy

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Cvičení v českém jazyce

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - vysvětluje pojem souvětí podřadné, rozlišuje větu hlavní a vedlejší, druhy vět vedlejších a jednotlivé vztahy mezi nimi; - vysvětluje pojem souvětí souřadné, vyjmenovává významové poměry mezi větami hlavními a jejich vliv na interpunkci; - v běžných typech souvětí píše správně interpunkci	- skladba - základní a rozvíjející větné členy - souvětí podřadné, druhy vět vedlejších - souvětí souřadné - souřadně spojené větné členy a věty vedlejší		M: grafy
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - sdělí druhé osobě vhodnou formou různé informace; - stejnou informaci předá různými způsoby rozličným adresátům;	- rozhovor - komunikační záměr		VO: mezilidská komunikace
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu;	- klíčová slova - poznámky		

samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - v jednoduchém souvislém textu určí klíčová slova a pořídí poznámky;			
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - vysvětlí smysl nejznámějších přísloví a pranostik;	- přísloví, pranostiky - ustálená spojení		AJ, NJ: přísloví, idiomy
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - zařadí ukázku k literárnímu druhu/žánru; - seznámí se s představiteli české poezie, prózy i dramatu; - zařadí ukázku k epice, lyrice, dramatu.	- druhy, žánry - významní čeští spisovatelé - epika, lyrika, drama - tvorba textů		

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Cvičení v českém jazyce

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - v ukázkách vyhledává důkazy, že se jazyk vyvíjí;	- obecné výklady o jazyce - slovanské jazyky, vývoj českého jazyka		Z: orientace na mapě D: národní obrození
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - rozpoznává slova jednoznačná a mnohoznačná;	- význam slova - synonyma - homonyma - antonyma		AJ, NJ: synonyma, antonyma
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí - procvičuje známá pravidla pravopisu;	- pravopis - lexikální - tvaroslovný - skladební		
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - určuje větné členy; - rozlišuje souvětí podřadné a souřadné, určuje druhy vedlejších vět, významový poměr vět hlavních; - doplňuje správně interpunkci;	- skladba - větné členy - stavba souvětí - větné grafy		ICT: grafy

Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - pracuje s textem, odstraňuje neobratnosti a nepřesnosti vyjádření; - vytvoří osnovu i souvislý text	- vypravování		
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - vede účelně a taktně dialog, vhodně obhajuje své názory; - umí vyplňovat nejběžnější typy tiskopisů a píše svůj životopis;	- rozhovor - komunikační záměr - argumentace - tiskopis a životopis		VO: pravidla chování, morálka a mravnost AJ, NJ: životopis
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - poznává základní znaky jednotlivých moderních směrů v literatuře; - umí vyjmenovat některé současné autory;	- moderní literární směry		HV, VV: umělecké směry
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - čte některé ukázky z děl, formuluje vlastní názor na četbu;	- současná literatura		

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

nepovinný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	1	1	1	3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět Konverzace v anglickém jazyce navazuje na Anglický jazyk.

- Osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností nezbytných k aktivnímu využití účinné komunikace v anglickém jazyce
- K rozvíjení řečových dovedností je využívána slovní zásoba stanovených tematických okruhů a komunikačních situací, které odpovídají vyspělosti žáků a jejich zájmům
- Prohlubování a zdokonalování znalostí a dovedností získaných během vyučovacího předmětu Anglický jazyk
- Opakování a rozšiřování gramatických znalostí, frází a slovíček
- Nácvik čtení, výslovnosti, intonace a rytmu
- Přiblížení jazyka pomocí kulturních, historických a geografických aspektů anglosaského světa
- Porozumění dané jazykové oblasti a vysvětlení na názorných příkladech rozdíly mezi jednotlivými kulturami
- Zaměření na praktické využití jazyka, tj. mluvené vyjádření, a konverzační témata zaměřená na domluvu v běžných každodenních situacích
- Přiblížení základů komunikace v anglickém jazyce pomocí nových technologií – Internetu a e-mailu

Formy realizace

Vyučovací hodina

- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Frontální vyučování
- Samostatná práce
- Hry
- Dialogy a dramatizace
- Soutěže
- Zpěv, poslech a rozbor písniček
- Výukové programy na PC, využití Internetu
- Poslech, četba (upravený i autentický materiál)
- Krátkodobé projekty spojené s prezentací

Místo realizace

- Třídy, jazyková učebna
- Učebna výpočetní techniky
- Učebna s vybavením audiovizuální technikou

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace;
- učí žáky plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že jim ukazuje, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio;
- využívá hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost;
- zadává úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

Kompetence k učení

Žák:

- Seznamuje se s různými metodami a organizačními formami, aby lépe pochopil a propojil nové informace.
- Učí se plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že se seznamuje, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio.
- Rozšiřuje si slovní zásobu a zdokonaluje správnou výslovnost tím, že se seznamuje s hudební a filmovou produkcí anglofonních zemí.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- Učí se s pomocí cizího jazyka vhodně reagovat na problémové situace z reálného života (metoda hraní rolí, simulace)
- Pracuje na porovnávání psaného a mluveného slova a je veden k tomu, aby si rozdíly zaznamenal a dále s nimi pracoval.

Kompetence komunikativní

Žák:

- Procvičuje si porozumění (recepci) mluveného slova pomocí audio a video nahrávek.
- Užívá písně, říkadla a básně.
- Interaguje s ostatními žáky pomocí metody hraní rolí.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- Je veden ke spolupráci a vzájemné pomoci a respektu zařazováním vhodných konverzačních témat.

- Pomáhá si navzájem ve skupině při neporozumění cizojazyčného výrazu.

Kompetence občanské
Žák:
- Poznává kulturu, zvyky a tradice anglofonních a jiných zemí.
- Seznamuje se se zkušenostmi, chováním a jednáním lidí z cizojazyčného prostředí.

Kompetence pracovní
Žák:
- Pravidelně pracuje se svým jazykovým portfoliem.
- Rozvíjí jemnou motoriku pomocí plnění úkolů na rozšíření slovní zásoby.

Kompetence digitální
Žák:
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnost, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zná základní způsoby oslovování, pozdravy a reakce na ně v rozličných situacích; Představí se. Poděkuje a vyjádří omluvu jednoduchým způsobem;	Téma: Společenský styk pozdravy oslovování představování poděkování omluva		VO: zásady slušného chování a vystupování, představování
Vyjmenuje základní členy rodiny; Popíše a jednoduše pohovoří o jejich povolání a zálibách; Seznámí se s životem tradiční britské rodiny; Vyjmenuje některé profese;	Téma: Rodina členové – vztahy profese	OSV – rozvoj identity osobnosti, kreativity, poznávání se se spolužáky a jejich rodinou EGS – rodinný život ve Velké Británii	VO: funkce rodiny VV: plakát (rodokmen)
Vyjmenuje předměty vyučované na základní škole; Popíše třídu a organizaci běžného dne ve škole; Sdělí svůj rozvrh hodin (včetně času);	Téma: Škola předměty, třída rozvrh hodin instrukce, pokyny ve třídě a reakce na ně	VDO – pravidla chování	VO: práva a povinnosti žáka
Jednoduchým způsobem se domluví v obchodě (pozdraví, zeptá se na cenu, zaplatí, poděkuje a rozloučí se); Seznámí se s měnami Velké Británie a USA a s běžnými způsoby placení; Seznámí se s jednotkami míry a váhy ve Velké Británii;	Téma: Nakupování názvy obchodů rozhovor v obchodě při nakupování, rozhovor měny platné ve VB a v USA míry a váhy ve VB	EGS – způsoby placení, typy obchodů ve Velké Británii a USA	M: převod britských jednotek míry a váhy

Jednoduchým způsobem pohovoří o každodenních aktivitách ve volném čase; Vyjmenuje činnosti týkající se volného času;	Téma: Volný čas denní činnosti (přítomný čas prostý) záliby film v anglickém jazyce	OSV – uvědomování si svých denních návyků – porovnání se spolužáky MED – vyhledávání informací na internetu, četba časopisů	VKZ: osobní hygiena, režim dne
Sdělí základní informace o rodném městu; Popíše svůj dům nebo byt; Vyjmenuje názvy místností; Vysvětlí cestu cizinci nebo se na ni zeptá.	Téma: Moje město, můj dům/byt rodné město dům, byt – popis, názvy místností můj pokoj – vybavení, popis dotaz na cestu a vysvětlení cesty popis cesty podle jednoduchého plánku	MED – používání Internetu VDO – hrdost na svou vlast, rodné město	Z: orientace na mapě VO: kultura bydlení

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Používá rozličné způsoby oslovování, pozdravy a reakce na ně v různých situacích; Představí se. Poděkuje, vyjádří omluvu a žádost jednoduchým způsobem; Představí se cizinci;	Téma: Společenský styk pozdravy oslovování představování poděkování omluva žádost setkání s cizincem		VO: zásady slušného chování a vystupování, představování
Vyjmenuje všechny členy rodiny; Popíše a pohovoří o jejich povolání a zálibách;	Téma: Rodina členové – vztahy	OSV – rozvoj identity osobnosti, kreativity,	VO: funkce rodiny VV:

Prohloubí své znalosti o životě tradiční britské rodiny; Vyjmenuje profese;	profese	poznávání se se spolužáky a jejich rodinou EGS – rodinný život ve Velké Británii	plakát (rodokmen)
Domluví se v obchodě (pozdraví, zeptá se na cenu, zaplatí, poděkuje a rozloučí se); Porovná měny Velké Británie a USA; Vyjmenuje jednotky míry a váhy ve Velké Británie; Zná typy obchodů, možnosti nakupování v nich; Reaguje na otázky týkající se jeho názoru na nakupování;	Téma: Nakupování názvy obchodů rozhovor v obchodě při nakupování scénka měny platné ve VB a v USA míry a váhy ve VB typy obchodů – možnosti nákupu v nich dotazy při nákupu	EGS – otevírací doba v obchodech ve Velké Británii a v USA, způsoby placení, typy obchodů	M: převod britských jednotek míry a váhy
Pohovoří o každodenních aktivitách ve volném čase; Vyjmenuje činnosti týkající se volného času; Pohovoří o svých povinnostech; V minulém i budoucím čase pohovoří o prázdninách a dovolené;	Téma: Volný čas denní činnosti (přítomný čas prostý) denní povinnosti (přítomný čas prostý) dovolená, prázdniny (minulé a budoucí časy) záliby film v anglickém jazyce	OSV – uvědomování si svých denních návyků – porovnání se spolužáky MED – vyhledávání informací na Internetu, četba časopisů	VKZ: osobní hygiena, režim dne

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Vyjmenuje všechny vyučovací předměty; Popíše třídu a organizaci běžného dne ve škole; Sdělí svůj rozvrh hodin (včetně času); Seznámí se se školním řádem; Seznámí se se školním systémem ve Velké Británii (typy, výuka, hodnocení); Porovná se školním systémem v ČR;	Téma: Škola předměty, třída rozvrh hodin instrukce, pokyny ve třídě a reakce na ně školní řád školy ve VB porovnání s ČR	VDO – pravidla chování EGS – rozdíl ve školství ve Velké Británii a České republice	VO: práva a povinnosti žáka
Vypráví o svém rodném městu; Popíše svůj dům nebo byt (i s pomocí gramatiky *would like to*); Zná názvy všech místností; Vysvětlí cestu cizinci nebo se na ni zeptat; Jednoduše vypráví o bydlení v minulosti;	Téma: Moje město, můj dům/byt rodné město – v širším kontextu dům, byt – popis, názvy místností můj pokoj – vybavení, popis dotaz na cestu a vysvětlení cesty popis cesty podle jednoduchého plánku bydlení našich předků	MED – používání Internetu VDO – hrdost na svou vlast, rodné město	Z: orientace na mapě VO: kultura bydlení
Seznámí se s tradicemi a svátky ve Velké Británii a porovná je se svátky v České republice; Zná významné dny britské i české a dokáže o nich pohovořit; Vytvoří kalendář, kde znázorní svátky České republiky a Velké Británie;	Téma: Národní svátky svátky v České republice nejtypičtější svátky ve Velké Británii a zvyky, které se k nim váží britský a český kalendář		VV: tvorba kalendáře VO: svátky a tradice
Vyjmenuje druhy sportů; Vyjmenuje sportovní události v Chrudimi; Seznámí se sporty typickými pro USA a Velkou Británii;	Téma: Sport druhy sportů sporty v Chrudimi, Velké Británii a USA	MED – vyhledání informací o sportovním dění v Chrudimi	ICT: Internet TV: pravidla sportu

Pohovoří o svém oblíbeném sportu; Popíše vybraný druh sportu.	oblíbený sport popis sportu (místo, počet hráčů, pomůcky, pravidla)	EGS – sporty ve Velké Británii a USA	

CVIČENÍ Z MATEMATIKY

nepovinný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
0	0	1	1	2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v Cvičení z matematiky je zaměřeno na:

- přípravu k úspěšnému vykonání přijímacích zkoušek
- rozšíření znalostí základních učiva
- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání.
Frontální výuka a práce ve skupinách jsou spojovány s praktickými cvičeními.

Celým předmětem se prolíná předmět matematika.
Cvičení z matematiky je tak spjato s předměty:
fyzika – převody jednotek, rovnice
zeměpis – měřítko, výpočty,
chemie – řešení rovnic, převody jednotek

Předmětem prolínají průřezová témat:

OSV, – důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost,
EMV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,…
EGS – srovnání států, HDP, grafy,…

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žák:
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák:
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní
Žák:
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální
Žák:
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské
Žák:
- respektuje přesvědčení druhých lidí, rozhoduje a chová se zodpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní
Žák:
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální
Žák:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a využívá je při výuce
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
-využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Cvičení z Matematiky

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
Rozlišuje a využívá pojmy množina, podmnožina, sjednocení, průnik, rozdíl množin. Čte, zapíše, a zobrazí intervaly na číselné ose. Určí průnik a sjednocení intervalů. Zapíše periodické číslo jako zlomek a porovná ho s jinými čísly. Provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel. Zapíše periodické číslo jako zlomek a porovná ho s jinými čísly. Uvádí různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem). Řeší slovní úlohy s procenty. Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností. Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek). Určí druhou a třetí mocninu a odmocninu. Provádí početní operace s mocninami. Řeší slovní úlohy, užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a odmocninu.	- základní množinová symbolika - interval - racionální čísla – zlomky - procenta, složitější slovní úlohy s procenty - druhá mocnina, odmocnina - třetí mocnina a odmocnina - mocniny s celým exponentem - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti, ve tvaru $a.10^n$, kde $a < 10$	OSV – Rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti, soustředění, řešení problémů) EGS – Evropa a svět nás zajímá (rozvoj racionálního myšlení) EMV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (řešení úloh souvisejících s životním prostředím, výrobou…)	

Účelně využívá kalkulátor.			
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
Doplní složitější číselnou a obrázkovou řadu. Doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce, vysvětlí jejich řešení. Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	- číselné řady v oboru celých a racionálních čísel - složitější obrázkové řady a početní obrazce	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh. Načrtne, provede rozbor a sestrojí rovinné útvary.	- konstrukce rovinných útvarů - složitější konstrukční úlohy (trojúhelníky, čtyřúhelníky, rovnoběžníky, lichoběžníky)	OSV - Seberegulace a sebekontrola (osobní zodpovědnost za plnění úkolů)	
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů v složitějších slovních úlohách.	- slovní úlohy na obvod a obsah rovinných útvarů		

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Cvičení z Matematiky

Ročník: 9

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
Provádí operace s mnohočleny. Určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním. Provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s výrazy a lomenými výrazy. Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných. Určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí výrazy, provádí rozklad výrazů na součin pomocí vzorců a vytýkáním.	- mnohočleny, sčítání, odčítání, násobení - dělení mnohočlenů jednočlenem a dvojčlenem - výrazy - lomené výrazy	OSV - Seberegulace a sebeorganizace (cvičení pozornosti a soustředění)	
Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav. Provádí zkoušku správnosti svého řešení. Formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic a jejich soustav. Graficky řeší soustavu rovnic o dvou neznámých. Analyzuje a řeší i složitější problémy. Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	- lineární rovnice o jedné neznámé - soustava rovnic o dvou neznámých - grafické řešení soustavy rovnic o dvou neznámých - slovní úlohy řešené rovnicemi - nerovnice		

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Využívá Pythagorovu větu při řešení slovních úloh z praxe. Objasní a pojem orientovaný úhel a jednotková kružnice. Popíše jednotlivě goniometrické funkce a určí jejich vztahy. S užitím goniometrických funkcí určuje délky stran a velikosti úhlů v pravoúhlém trojúhelníku. Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu z trigonometrie. Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. Účelně využívá kalkulátor.	- Pythagorova věta a její algebraický a geometrický význam - orientovaný úhel, jednotková kružnice - goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů - trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku - využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe - objem a povrch hranolu, válce, koule, jehlanu a kužele - slovní úlohy na objemy a povrchy těles	OSV – Seberegulace a sebeorganizace (zodpovědnost za plnění úloh, volba povolání)	

SEMINÁŘ Z PŘÍRODOPISU

nepovinný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	1	1	1	3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Seminář z přírodopisu je vyučován jako volitelný předmět jednu hodinu týdně v 7. - 9. ročníku.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- Rozvíjí zájem žáků o přírodu a přírodniny
- Umožňuje žákům porozumění prostředkům a metodám při hlubším porozumění přírodních jevů
- Dává možnost poznat přírodu jako celek, v němž se jednotlivé části vzájemně ovlivňují, působí na sebe
- Využívá přírodních jevů a znalostí o nich v běžném životě
- Umožňuje porozumění důležitým souvislostem mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost lidstva na přírodních zdrojích a jejich využití
- Seznamuje se s přehledem živých organismů, jejich taxonomickým zařazením a vzájemnými vztahy v přírodě
- Prohlubuje poznatky žáků o nové zajímavosti
- Rozvoj logického uvažování, otevřeného a kritického myšlení

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Frontální výuka s demonstračními pomůckami
- Skupinová práce (práce s přírodninami, mikroskopy, lupami, odbornou literaturou)
- Přírodopisné vycházky s pozorováním
- Krátkodobé projekty

Předmět přírodopis úzce souvisí s jinými předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda:**

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy, fotosyntéza
- Fyzika: chromatografie, světelná energie, optika, akustika, fyzikální vlastnosti minerálů a hornin
- Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- podporuje rozvoj znalostí a dovedností k lepšímu pochopení a osvojení si učiva
- umožňuje žákům lépe porozumět vzájemným vztahům a zákonitostem v přírodě, ekologii
- prohlubuje u žáků poznatky o nové pojmy, umožňuje jim jejich pochopení a porozumění jejich významu nejen pro životní prostředí, jakož i pro člověka samého
- vede žáky k vyhledávání v odborných textech a atlasech, rozlišování, osvojování informací a jejich propojování do ucelenějších skupin
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k přírodě a k životnímu prostředí

Kompetence k řešení problémů
- rozvíjí u žáků samostatnost při hledání odpovědí na dané úkoly
- podporuje u žáků kritické myšlení tak, aby byli schopni nalézat řešení a uvědomovat si jeho závažnost

Kompetence komunikativní
- rozvíjí u žáků schopnosti vyhledávání informací a jejich zpracování ve skupinách, dvojicích
- podporovat žáky ve formulování svých postojů a myšlenek
- vedení žáků k zapojení se do diskuze a k přiměřené obhajobě svých názorů
- rozvíjet u žáků využívání informačních a komunikačních zdrojů, včetně posouzením jejich důvěryhodnosti

Kompetence sociální
- rozvíjí u žáků aktivní spolupráci v týmu
- podporuje dodržování pravidel při skupinové práci, včetně pravidel slušného chování

Kompetence občanské
- podporuje zájem žáků o ekologii, životní prostředí, přírodu a její ochranu
- umožňuje žákům si vytvořit pozitivní postoj k přírodnímu bohatství naší republiky
- vede žáky k aktivnímu zapojení do projektů (ekologie, savci, člověk, regionální geologie)

Kompetence pracovní
- podporuje u žáků dodržování bezpečnosti při manipulaci s mikroskopy, preparačními soupravami, lupami atd.
- vede žáky k přípravě a udržování svého pracovního prostoru

Kompetence digitální
-vede žáky k ovládání běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívání je při učení
- učí je samostatně se rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritického posuzování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- vede je k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili čí zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

- umožňujeme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Seminář z přírodopisu

Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Pracuje podle zásad bezpečnosti při práci.	Hlavní zásady bezpečnosti při práci		Výchova ke zdraví – první pomoc při poranění
Zvládá třídit organismy do jednotlivých taxonů. Zařadí organismy do řádů. Charakterizuje vnitřní a vnější stavbu organismů s pomocí osvojených odborných pojmů. Vysvětlí, jak jsou jednotliví živočichové přizpůsobeni svému životnímu prostředí. Určí vybrané zástupce včetně prostředí, ve kterém žijí.	Třídění organismů	EV – Ekosystémy (typy krajin a organismů na nich žijících) - Základní podmínky života (ochrana biologických druhů)	ZEM– rozšíření druhů, migrace
Objasní postavení jednotlivých druhů v rámci potravního řetězce a jejich význam nejen pro člověka.	Potravní řetězce		
Zná stavbu mikroskopu. Pracuje s mikroskopy, trvalými preparáty. Připraví nativní preparát.	Mikroskopování		F - optika
Vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, pletivo, orgán, organismus.	Základní terminologie		
Má přehled o důležitých znacích pro určování rostlin. Orientuje se a pracuje s klíči a atlasy rostlin. Zařazuje rostliny do jednotlivých čeledí. Zná jednotlivé morfologické znaky rostlin.	Botanika – nižší, vyšší rostliny + herbář listů	EV – Ekosystémy (lidské sídlo – město – vesnice)	PŘ – botanika ZEM– rostlinné lokality

Popíše význam lesa včetně způsobů jeho ochrany. Dělí stromy včetně uvedení příkladů listnatých či jehličnatých zástupců.	Ekosystém les	EV – Ekosystémy (les a jeho význam)	ZEM- Chráněná krajinná území ČR
Dokáže vysvětlit, jak jsou jednotliví živočichové přizpůsobeni svému životnímu prostředí. Určí vybrané zástupce včetně prostředí, ve kterém žijí.	Zoologie – bezobratlí, obratlovci (dravci, ryby, stopy zvěře)	EGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a evropské krajiny)	ZEM– rozšíření organismů, migrace VV – kresby živočichů
Poznává rostliny a živočichy v jejich přirozeném prostředí.	Návštěva biotopů, vycházky do přírody	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec)	

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Seminář z přírodopisu

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Pracuje podle zásad bezpečnosti při práci.	Hlavní zásady bezpečnosti při práci		Výchova ke zdraví – první pomoc při poranění
Pracuje s mikroskopem, lupami. Zhotovuje nativní preparáty.	Mikroskopování		F - optika
Naučí se rozpoznávat základní druhy hub. Ovládá zásady poskytnutí první pomoci při otravě houbami.	Houby – přehlížené organismy	EV – Ekosystémy (les a jeho význam) OSV – mezilidské vztahy	VO – první pomoc
Naučí se pozorovat ekosystém ve vybrané lokalitě. Připomene si a doplní základní ekologické pojmy.	Vycházky do přírody, návštěva lokalit	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec)	ZEM– rozšíření druhů

Vysvětlí význam rostlin a živočichů v přírodě včetně jejich postavení v ekosystému.		EGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a evropské krajiny)	
Rozlišuje stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla včetně příkladu. Orientuje se v základních virových a bakteriálních nemocech a vadách. Zná jejich prevenci. Ovládá zásady poskytnutí první pomoci.	Stavba lidského těla Choroby, nebezpečí infekce První pomoc při poranění	EV - Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) OSV- Sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění) - Mezilidské vztahy	PŘ – anatomie Výchova ke zdraví – první pomoc
Zná význam a zdroje vitamínů a minerálních prvků pro zdravý vývoj člověka. Sestaví potravní pyramidu a využívá znalostí při stravování.	Vitaminy, minerály, výživa, škodlivost některých tekutin	EV – Základní podmínky života (voda, půda)	Projektový den:“Víš, co jíš?“
Poznává rostliny a živočichy v jejich přirozeném prostředí.	Biologické vycházky	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec)	

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Seminář z přírodopisu
Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Pracuje podle zásad bezpečnosti při práci.	-Hlavní zásady bezpečnosti při práci		Výchova ke zdraví – první pomoc při poranění

Třídí rostlinné a živočišné organismy. Charakterizuje jejich stavbu těla. Určí zástupce, zařadí do řádu, popíše typické znaky skupiny. Zná přizpůsobení rostlin a živočichů danému prostředí včetně toho, kde se vyskytují.	Třídění organismů (opakování)	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec) – ekosystémy (pole, les, ….) EGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a evropské krajiny)	ZEM– rozšíření druhů
Má přehled v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom). Rozeznává živé a neživé složky životního prostředí. Uvede konkrétní příklad potravního řetězce. Charakterizuje dopad oslabení jednoho článku řetězce. Objasní základní vztahy mezi populacemi. Zná konkrétní příklady parazitismu a symbiózy.	Ekologie	EV - Ekosystémy (ekosystémy - biodiverzita) - Lidské aktivity a problémy ŽP (zemědělství a ŽP)	ZEM- elektrárny
Má přehled v negativním a pozitivním působení člověka na rovnováhu ekosystémů a z toho vyplývající důsledky. Orientuje se v aktuálním stavu životního prostředí, globálních problémech biosféry. Chápe a dělí zdroje energie na obnovitelné a neobnovitelné.	Člověk a životní prostředí	EV - Lidské aktivity a problémy ŽP (změny v krajině, dlouhodobé programy v řešení ekologických otázek) - Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologický problém) - Základní podmínky života (energie)	CHE- uhlovodíky
Charakterizuje princip pohlavního a nepohlavního rozmnožování včetně jeho významu z hlediska rozmnožování.	Dědičnost	EV - Lidské aktivity a problémy ŽP (zemědělství a ŽP)	PŘ – genetika CHE– nukleové kyseliny

Zná příklady dědičnosti v běžném životě a vlivu prostředí na vznik nových organismů. Vysvětlí pojem gen, křížení, genové inženýrství, šlechtitelství.	Genové inženýrství		
Má přehled o horninách a geologických jevech v okolí svého bydliště. Používá klíč k určování nerostů.	Regionální geologie, vycházky do přírody, návštěva lokalit Stavba nerostů, chemické a fyzikální vlastnosti, krystalové soustavy nerostů	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec) – Ekosystémy	ZEM– regionální zeměpis návštěva
Aplikuje praktické metody poznávání přírody. Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Praktické poznávání přírody		

Pomůcky: učebnice, mapy, botanické klíče, klíče k poznávání minerálů, dřevin atd., nástěnné tabule, obrázkové encyklopedie, soubory diapozitivů, videokazety, zvukové záznamy, obvazový materiál a trvalé preparáty.

SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU

nepovinný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	1	1	1	3

Charakteristika povinně volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět seminář ze zeměpisu je vyučován jako samostatný předmět na 2. stupni v 7. – 9. ročníku, dle zájmu žáků v každém ročníku jednu hodinu týdně. Seminář se vyučuje v jednotlivých třídách, v multimediální učebně s dataprojektorem a videem a v počítačové učebně s internetem. Jako doplněk jsou vycházky městem, krajinou.

Vzdělávání v předmětu vede k:

- rozvíjení a prohlubování znalostí a poznatků získaných v hodinách zeměpisu
- zdokonalování práce se získanými informacemi
- uplatňování poznatků, znalostí a dovedností v praxi
- dalšímu rozvoji kritického a logického uvažování a myšlení

Formy a metody práce

- frontální metoda s mapami, grafy, videopořady, diapozitivy, obrazy
- práce ve skupinách s využitím dostupných pramenů / odborné literatury, map, informací z internetu, videa, rodinného cestování po tuzemsku i zahraničí – pohledy, prospekty, videokazety
- vycházky s následným vyhodnocením
- projekty

Seminář slouží jako doplnění informací zeměpisného charakteru a úzce souvisí s:

- přírodopisem: biosféra, mineralogie – geologie, ochrana přírody, Národní parky...
- fyzikou: vesmír, sluneční soustava – planety, planetky, hvězdy...
- chemií: negativní vliv člověka na ŽP – atmosféry, pedosféry, hydrosféry, biosféry – globální oteplování Země...

Mezipředmětové vztahy s předměty jiných vzdělávacích oblastí:

- dějepis: podmínky vzniku států a jejich vývoj, příčiny a důsledky válek, vývoj kultury – stavitelství, náboženství
- matematika: jednotky a jejich převody, mapy a mapová měřítka, grafy, tabulky, diagramy
- ICT: získávání, shromažďování a třídění informací získaných z internetu

Průřezová témata

OSV: rozvoj poznávání, komunikace, spolupráce, vztahy mezi lidmi, řešení konfliktů, vytváření vztahů, správné rozhodování
VDO: lidská práva, občan, národ, stát, zákony pro fungování státu, spolupráce v kolektivu, rozvoj schopností a dovedností, uvažování o problémech v širších souvislostech, vlastní stanovisko, pomoc slabším, hodnocení jevů ve společnosti, hodnoty – spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance, odpovědnost
EGS: prohlubování znalostí o Evropě, světě...
MKV: mezilidské vztahy ve společnosti, kulturní rozdíly, rasismus + důsledky, znalost pojmů – kultura, etnikum...
EV: chápání vztahu člověka k ŽP, ekosystémy, problémy ŽP – globální problémy lidstva
MV: schopnost zapojení se do mediální komunikace, využití médií jako zdroje informací, týmová práce, média v regionu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových dovedností žáků

Kompetence k učení
- hledání a používání vhodných způsobů a metod učení
- posuzování, porovnávání poznatků a informací a následná konzultace
- poznání smyslu a cíle učení

Učitel vede žáky k:
- práci se získanými informacemi (shromažďování, třídění, porovnávání)
- vhodnému používání odborného názvosloví
- nalézání spojení teorie s praxí
- využívání vlastních poznatků a zkušeností

Kompetence komunikativní
- snaha o vyjádření vlastních názorů, nápadů, myšlenek
- kultivovanost jak ústního tak i písemného projevu
- reakce na projevy druhých

Učitel vede žáky k/ke:
- komunikaci se spolužáky, s učitelem, vzájemné komunikaci
- předvedení písemných a obrazových záznamů

Kompetence k řešení problémů
- dokázat pochopit problém
- řešit problém
- kritické myšlení žáků

Učitel vede žáky k/ke:
- vyhledávání informací (různé zdroje – internet...)
- používání metod vedoucích k řešení
- diskuse a obhájení svého názoru, postoje, řešení
- hledání odpovědí na neznámé úkoly

Kompetence sociální a personální
- vzájemná pomoc při práci ve skupinách
- umět požádat o pomoc

- naučit se vzájemně si naslouchat
Učitel vede žáky k/ke:
- využití skupinového vyučování
- ochotě pomoci druhému (sám o pomoc požádat)
- spoluzodpovědnosti za kolektivní rozhodnutí
- spolupráci na hodnocení
- zhodnocení práce sama sebe
- občanské odpovědnosti za vytváření podmínek v regionu

Kompetence občanské
- uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- respektování, ochrana a ocenění našich tradic a kulturního a historického dědictví
- chápání základních ekologických souvislostí a EV problémů
- podpora a ochrana zdraví a trvale udržitelného rozvoje spol.
- zodpovědné chování v dané situaci (i krizové – ohrožující zdraví člověka)
- poskytnutí účinné pomoci
Učitel vede žáky k:
- dodržování slušného chování
- ohleduplnosti k druhým (spolužákům i dospělým)
- vytváření představ o ŽP
- pochopení spoluzodpovědnosti za trvale udržitelný rozvoj

Kompetence pracovní
- žáci jsou vedeni k bezpečné a účelné práci při dodržování daných pravidel
- bezpečné chování, bezpečná činnost a pohyb v přírodě
Učitel vede žáky k:
- vyhledávání informací z různých zdrojů
- bezpečnému pohybu a chování v přírodě

Kompetence digitální
-vede žáky k ovládání běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívání je při učení
- učí je samostatně se rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritického posuzování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- vede je k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- umožňujeme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Seminář ze zeměpisu
Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Seznámí se se zdroji informací. Přemýšlí o způsobech prezentace. Dokáže sešit vyzdobit různými texty a obrázky, vymýšlí dlouhodobé úkoly.	Několik námětů na začátek : - zdroj informací - jak svoji práci prezentovat - co si může odnést každý - jak zúročit svoji práci.		VV-tvorba školního-třídního časopisu.
Zopakuje si základní pojmy: topografie, mapová měřítka, druhy map, měřítka. Vytvoří sloupkový diagram, kartogram, mapový podklad svého okresu. Nakreslí itinerář své cesty do školy. Vytvoří profil krajiny části svého okresu. Zopakuje si na příkladech měření vzdálenosti na mapě a globu. Orientuje se podle zeměpisné sítě. Určuje místa podle souřadnic a zjišťuje souřadnice vybraných míst. Seznámí se s obsahem mapy. Zakreslí převýšení terénu – náčrtek. Orientuje se v přírodě pomocí různých orientačních prostředků.	Praktický zeměpis : -mapa a základy kartografie - práce s mapou.	MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zdroj informací, mapy, aktuality). EGS - Evropa a svět nás zajímá (pohled na svět, ve kterém žiji). OSV - Komunikace (týmová spolupráce, spolupráce při měření a výpočtech).	M-práce s měřítkem, převody jednotek, poměr. PŘ-tematické mapy. D-tematické mapy.
Seznámí se s druhy jízdních řádů a vyhledáváním spojů v nich.	Práce s jízdním řádem.		
Seznámí se s názory starověkých kultur na podobu Země.	Historicko-geografický úvod do regionální geografie.	EGS - Evropa a svět nás zajímá (pohled na svět, ve kterém žiji).	D 6.-9.

Samostatně shromažďuje informace o významných osobnostech velkých geograf. objevů a provede jejich prezentaci. Pochopí význam geograf. objevů a jejich vliv na formování mapy současného světa.	Starý svět před velkými geografickými objevy. Velké geografické objevy a jejich význam.		
Shromáždí veškerý dostupný materiál (mapy, statistické přehledy, publikace), naváže spolupráci s místním zastupitelstvem, připraví exkurze do různých úřadů, továren a podniků. Naučí se prezentovat daný úkol.	Místní region a jeho postavení v ČR.	OSV - Komunikace (spolupráce při zjišťování údajů, navazování kontaktů, jednání s lidmi). OSV - Mezilidské vztahy (týmová spolupráce).	M 8. - 9 F 7. D 6. - 9. - historie osídlení, vývoj zemědělství a průmyslu PŘ9., ZEM8. - krajina a stav přírody v regionu.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Seminář ze zeměpisu

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zopakuje si předpoklady a podmínky pro realizaci CR. Plní zadané úkoly ze světového CR, CR v ČR, CR v regionu.	Zeměpis cestovního ruchu (CR) : - všeobecné podmínky CR	MDV - TVorba mediálního sdělení (zdroj informací, aktuality, reklama). EGS - Evropa a svět nás zajímá - (život v regionu, postavení oblasti v rámci regionu, evropská spolupráce).	
Připomene si, jaké zajímavosti lákají turisty, zjistí a vyhledá na mapě nejatraktivnější místa Evropy, ČR a regionu.	- atraktivita turistických oblastí	EGS - Jsme Evropané (spolupráce států v rámci EU, finance).	M 6. - 9.

Pokusí se připravit výlet (zahraniční zájezd) podle bodů: místo, termín, doprava, trvání, ubytování, stravování, pojištění, průvodce (překladatel). Orientuje se v nabídce cestovních kanceláří podle poskytovaných služeb a záruk.	- plánujeme výlet - plánujeme zahraniční zájezd - cestovní kanceláře - nabídka CK.		
Připraví rozmístění, rasy a náboženství obyvatelstva světa, Evropy a ČR. Analyzuje věkový strom ČR.	Lidé a jejich činnost na Zemi : - lidé obývají Zemi		DOM - rozdílné podmínky života v různých částech světa. VO- lidská a občanská práva. D 8. - zvyšování tempa růstu obyvatel v 19. století
Připomene si pojmy: primární, sekundární a terciální sféra. Zopakuje si strukturu zemědělské výroby, zemědělství ve světě a v ČR.	- světové hospodářství - zemědělská výroba		PŘ 9. - obživa obyvatelstva, vliv zemědělství na ŽP, vliv osídlení na krajinu, produkty RV a ŽV, suroviny pro potravinářský průmysl. D 6. - 9. - vznik a vývoj zemědělství.
Vysvětlí strukturu průmyslové výroby. Ukáže na mapě průmyslové oblasti světa, seznámí se s průmyslovými odvětvími. Vysvětlí pojmy: využití surovin, spotřební průmysl v ČR, světoznámé firmy, soběstačnost ČR, průmysl ČR.	- průmyslová výroba	EV- Ekosystémy (vliv průmyslu na ŽP, těžba, průmyslové závody). EGS - Evropa a svět nás zajímá (dělení států podle hospodářské vyspělosti).	PČ 6. - 8. VO - šetření surovinami. D 7. - 9. - historie průmyslu, průmyslová revoluce. CH- chemický průmysl, F 8. - 9. - typy elektráren, alternativní zdroje energie, petrochemie.

Připomene si druhy dopravy a jejich klady a zápory.	- doprava - železniční doprava - silniční doprava - vodní doprava - letecká - potrubní		F 7. – rychlost. PČ 6. - 7.
Popíše hlavní světové dopravní a komunikační spoje a spoje v ČR a v našem regionu.	- spoje		D7. - 9. - historie přenosu zpráv.
Zopakuje si pojmy: služby výrobní a nevýrobní, infrastruktura.	- služby lidem.		D 7. - 9. - rozvoj služeb. VO 6. - význam vzdělání pro člověka.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Seminář ze zeměpisu

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Zopakuje si pojmy: přírodní a kulturní krajina. Rozliší krajinu kultivovanou, degradovanou a devastovanou. Zjistí nejvážnější narušovatele krajiny.	Lidé jsou součástí přírody : - krajinná ekologie.	EV - Vztah člověka k prostředí (vývoj přírodního obrazu světa, aktivní řešení problémů ŽP).	PŘ 9. - vliv lidské činnosti na přírodu.
Připomene si globální problémy lidstva.		MDV - Stavba mediálních sdělení (kritické vyhodnocení informací). EGS - Jsme Evropané (důsledky globálních problémů pro každého z nás).	PROJEKT: globální problémy lidstva. D 6. - 9. - rozvoj společnosti.

		EV – Ekosystémy (trvale udržitelný rozvoj, změny krajiny, života lidí v průběhu času).	PŘ 9. - ŽP, ekologie, život v přírodní a kulturní krajině. ZEM8. - vliv prostředí na zdraví lidí.
Připomene si důležitá období 20. století. Připraví odpovědi na téma: rozpad kolonií, studená válka, změna evropských hranic v průběhu 20. století, rok 1989 v Evropě.	Politický zeměpis : - hlavní změny na politické mapě světa ve 20. století	EGS - Evropa a svět nás zajímá (1. a 2. světová válka jako mezníky vývoje, Společnost národů). MKV - Lidské vztahy (lidská solidarita během válek). MDV- Stavba mediálních sdělení (propaganda). EGS - Jsme Evropané (Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva).	D 8. - 9. - dějiny 20. století ve světě a ve střední Evropě.
Vysvětlí pojem: velmoc, bývalé velmoci, současné velmoci, vývoj světových velmocí. Objasní migrační vlny do: USA, Latinské Ameriky, Austrálie a Oceánie, jejich příčiny a důsledky. Vysvětlí pojmy: závislé a nezávislé státy, poloha státu, státní zřízení, připomene si nejvýznamnější mezinárodní organizace a důvody jejich vzniku. Uvede příklady mezinárodních organizací politických, hospodářských a vojenských.	- zeměpis světových velmocí - světová migrace - současné státy a jejich rozdíly - mezinárodní organizace	EGS - Evropa a svět kolem nás (globální problémy a rozvojové státy). EGS - Evropa a svět kolem nás (mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, evropská integrace).	VO- mezinárodní organizace – OSN. PŘ 9. - vliv člověka na přírodu. VO- význam mezinárodních organizací.
Vyhledá na mapě místa mezinárodního napětí mezi státy, národy a náboženstvími.	- světová ohniska napětí.	MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

		(sdělovací prostředky a politika). MKV - Etnický původ (rasismus a xenofobie).	
Pokusí vymyslet konkrétní přínos zeměpisu ve společnosti a pro jednotlivce.	Význam zeměpisu a jeho současné úkoly.	EGS - Jsme Evropané (globalizace, globální úroveň uvažování). EV – Vztah člověka k prostředí (aktivní řešení problémů lidstva).	VO- pokrok lidstva, možnosti řešení konfliktů.

SPORTOVNÍ VÝCHOVA

nepovinný předmět
celková hodinová dotace:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	1	1	1	3

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět sportovní výchova se vyučuje v 7. - 9. ročníku jako volitelný předmět dotovaný 1 hodinou týdně. Je vyučován v dvouhodinových blocích jednou za 14 dní.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vyvolání zájmu o aktivní sportovní vyžití
- upevňování návyků poskytovat základní první pomoc

Obsah je především zaměřen na hry a kolektivní sporty. Ostatní druhy sportu jsou zařazovány podle složení skupiny počtu a zájmu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- poznávání smyslu a cíle svých aktivit
- organizování, plánování a řízení vlastní činnosti
- užívání osvojeného názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího
- zpracovávání informací o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů
- vnímání různých problémových situací a plánování způsobů řešení problémů
- vyhledávání informace vhodné k vyřešení problémů
- uvědomování si zodpovědnosti svých rozhodnutí a hodnocení výsledku svých činů

Kompetence komunikativní
- osvojování si kultivovaného slovního projevu
- zapojování se do diskuse
- komunikace na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální
- spolupráce ve skupině (týmu)

- vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnutí pomoci
- vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské
- respektování názorů ostatních
- formování volních a charakterových rysů
- zodpovědné rozhodování v dané situaci
- zapojení do sportovních aktivit
- rozlišování a uplatňování práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, …)
- rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní
- efektivní organizování vlastní práce
- spoluorganizování svého pohybového režimu
- ovládání základních postupů první pomoci

Kompetence digitální
- ovládání běžně používaných digitální zařízení
- výběr vhodné aplikaci pro pohybovou činnost
- vyhledávání, sdílí dat a informací
- vyjadřování se pomocí digitálních prostředků
- seznamování se s novými technologiemi
- využívání digitální technologii k zjednodušení postupů práce

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Sportovní výchova
Ročník: 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Volí odpovídající sportovní oblečení. Správně používá terminologii. Zvládá techniku sportovních her. Zná pravidla jednotlivých her. Zvládá organizaci a řízení herních činností. Umí použít různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti. Dodržuje pravidla fair play Zná a dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech. Rozvíjí zdravou soutěživost. Dbá na čestnost a spravedlnost. Dokáže zorganizovat školní turnaj.	Odbíjená Přehazovaná Fotbal Basketbal Florbal Posilování Protahovací cvičení	OSV – rozvoj schopnosti sebepoznání, mezilidské vztahy, práce v týmu VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti za společnou práci, uvědomění si vlastní úlohy, tolerance, angažovaný přístup k druhým, dodržování pravidel,fair play EMV – vztah člověka k prostředí MED – sportovní noviny a přenosy, sportovci jako mediální hvězdy, nadační práce sportovců.	RV,VO, ČJ,TV,VKZ
Chápe bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost.	Bruslení		
Uvědomuje si zdravotní význam plavání.	Plavání		
Dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla. Zvládá za pomoci učitele záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích.	Gymnastika		

Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty. Umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat potřebné výkony. Zná startovní povely. Zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů.	Lehká atletika		
Umí sladit pohyb s hudebním doprovodem, zachovává rytmus a tempo. Zvládá základy aerobního cvičení s hudbou. Uvědomuje si význam průpravných, kondičních, koordinačních a kompenzačních cvičení. Pomocí učitele volí vhodné posilovací a protahovací cvičení.s	Cvičení s hudbou – aerobik Strečink Posilování		HV

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Sportovní výchova

Ročník: 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Volí odpovídající sportovní oblečení. Správně používá terminologii. Zvládá techniku sportovních her. Zná pravidla jednotlivých her.	Odbíjená Přehazovaná Fotbal Basketbal Florbal	OSV – rozvoj schopnosti sebepoznání, mezilidské vztahy, práce v týmu VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti za společnou práci,	RV,VO, ČJ,TV,VKZ

Zvládá organizaci a řízení herních činností. Umí použít různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti. Dodržuje pravidla fair play Zná a dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech. Rozvíjí zdravou soutěživost. Dbá na čestnost a spravedlnost. Dokáže zorganizovat školní turnaj.	Posilování Protahovací cvičení	uvědomění si vlastní úlohy, tolerance, angažovaný přístup k druhým, dodržování pravidel,fair play EMV – vztah člověka k prostředí MED – sportovní noviny a přenosy, sportovci jako mediální hvězdy, nadační práce sportovců.	
Chápe bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost.	Bruslení		
Uvědomuje si zdravotní význam plavání.	Plavání		
Dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla. Zvládá za pomoci učitele záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích.	Gymnastika		
Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty. Umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat potřebné výkony. Zná startovní povely. Zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů.	Lehká atletika		

Umí sladit pohyb s hudebním doprovodem, zachovává rytmus a tempo. Zvládá základy aerobního cvičení s hudbou. Uvědomuje si význam průpravných, kondičních, koordinačních a kompenzačních cvičení. Pomocí učitele volí vhodné posilovací a protahovací cvičení.	Cvičení s hudbou – aerobik Strečink Posilování		HV

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Sportovní výchova

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Volí odpovídající sportovní oblečení. Správně používá terminologii. Zvládá techniku sportovních her. Zná pravidla jednotlivých her. Zvládá organizaci a řízení herních činností. Umí použít různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti. Dodržuje pravidla fair play Zná a dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech. Rozvíjí zdravou soutěživost. Dbá na čestnost a spravedlnost.	Odbíjená Přehazovaná Fotbal Basketbal Florbal Posilování Protahovací cvičení	OSV – rozvoj schopnosti sebepoznání, mezilidské vztahy, práce v týmu VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti za společnou práci, uvědomění si vlastní úlohy, tolerance, angažovaný přístup k druhým, dodržování pravidel,fair play EMV – vztah člověka k prostředí MED – sportovní noviny a přenosy, sportovci jako mediální hvězdy, nadační	RV,VO, ČJ,TV,VKZ

Dokáže zorganizovat školní turnaj.		práce sportovců.	
Chápe bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost.	Bruslení		
Uvědomuje si zdravotní význam plavání.	Plavání		
Dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla. Zvládá za pomoci učitele záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích.	Gymnastika		
Chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty. Umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat potřebné výkony. Zná startovní povely. Zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů.	Lehká atletika		
Umí sladit pohyb s hudebním doprovodem, zachovává rytmus a tempo. Zvládá základy aerobního cvičení s hudbou. Uvědomuje si význam průpravných, kondičních, koordinačních a kompenzačních cvičení. Pomocí učitele volí vhodné posilovací a protahovací cvičení.	Cvičení s hudbou – aerobik Strečink Posilování		HV

TECHNICKÉ KRESLENÍ

nepovinný předmět
celková hodinová dotace:

6.ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
0	0	0	1	1

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučováno ve dvouhodinovém bloku 1x za 14 dní.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v TK je založeno na zvládnutí základů TK a využití získaných znalostí v reálných situacích a na osvojení vědomostí a dovedností potřebných pro další studium, hlavně technických oborů i pro praktický život.

Vzdělávání klade důraz na

- důkladné porozumění jednoduchým technickým náčrtům a výkresům, jejich čtení a využití v praxi
- na zdokonalování v rýsování
- na rozvoj představivosti, fantazie a tvořivosti
- na práci s tabulkami, počítačovou grafikou, tělesy z praktického života

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání.
Práce ve skupinách jsou spojovány s praktickými úkoly.

Předmět TK je úzce spjat s matematikou - hlavně geometrií, kterou vhodně doplňuje, dále s fyzikou, výtvarnou výchovou, praktickými činnostmi a zeměpisem.

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV (Osobnostní a Sociální Výchova), VDO (Výchova Demokratického Občana) – důraz je kladen na formování volních a charakterových vlastností – rozvíjí důslednost, vytrvalost, pečlivost, sebekontrolu, tvořivost, představivost, fantazii, manuální zručnost

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žáci se učí
- vytvářet a formulovat pojmy, vztahy
- řešení úloh

- prakticky využívat získané vědomosti (rýsování, modelování)
- využívat při práci výpočetní techniku, plánky, návody, tabulky, modelovat situace, počítač. grafiku

Učitel
- zařazuje metody a formy práci, při kterých se žáci učí formulovat postupy a řešení úloh
- vede žáky k plánování postupů řešení úloh
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci se učí
- problémy rozebírat, plánovat řešení, hledat optimální řešení

Učitel
- nacvičuje s žáky potřebné činnosti
- vede žáky k analýze úloh a plánu řešení
- učí je volit správný postup k řešení
- vede žáky k diskusi, k obhajování názoru
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Žáci
- vytvářejí hypotézy
- diskutují o úlohách a jejich řešení
- učí se obhajovat své názory

Učitel
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, přesnému vyjadřování
- pomáhá žákům řešit zadané úkoly
- usměrňuje práci žáků
- rozvíjí diskusi

Kompetence sociální a personální

Žáci
- učí se spolupracovat a zaujímat různá místa ve skupině
- učí se věcně argumentovat
- rozumě obhajovat svůj názor, přijímat názory druhých

Učitel
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci
- respektují názory ostatních
- učí se zodpovědnosti za svoji práci
- učí se rozvíjet své charakterové a volní vlastnosti
- učí se rozhodování podle dané situace

Učitel
- vede žáky ke vzájemnému respektování se
- vede žáky, aby hodnotili objektivně svoji práci a výsledky práce
- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní
Žáci
- si zdokonalují grafický projev
- se zdokonalují v praktickém využití teoretických znalostí
- se zdokonalují v práci s praktickými návody
- se zdokonalují v efektivním využívání pracovního času a organizování práce
Učitel
- vede žáky k zodpovědnému plnění uložených úkolů
- vede žáky k pečlivému grafickému projevu
- vede žáky k používání kvalitních pracovních pomůcek
- vede žáky k efektivnímu využívání pracovního času
- vede žáky k efektivní organizaci práce

Kompetence digitální
Žák:
- ovládá běžně používané digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
Učitel:
- vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamuje žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Technické kreslení

Ročník: 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy, projekty, poznámky
Narýsuje různé druhy čar a zná jejich užití. Sestrojí pravidelné n-úhelníky.	Základy rýsování - pomůcky pro rýsování - zásady a správné návyky při rýsování - rýsování rovin. obrazců	OSV - Rozvoj schopností poznávání (přesnost, pečlivost práce zodpovědnost za kvalitu práce)	M, PČ
Zná pravidla volného rovnoběžného promítání a využívá je při zobrazování těles.	Zobrazování prostorových útvarů - volné rovnoběžné promítání - základní pravidla volného rovinného promítání - zobrazování těles - zobrazování složitějších těles	OSV - Rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti, pečlivost a soustředění)	M
Zná pravidla pravoúhlého promítání. Modeluje situace a sestrojí sdružené průměty jednoduchých těles.	Pravoúhlé promítání - základní pravidla pravoúhlého promítání - promítání na dvě průmětny - sdružené průměty jednoduchých těles - promítání na tři průmětny - sdružené průměty jednoduchých těles	OSV- Seberegulace a sebeorganizace (rozvoj sebekontroly a představivosti)	
Narýsuje různé druhy čar a zná jejich užití. Zná význam kótování technických výkresů. Okótuje jednoduché technické výkresy. Přečte jednoduché technické výkresy.	Technické výkresy - normalizace v technickém kreslení - druhy a formáty technických výkresů - měřítko zobrazení - techn. písmo	OSV- Rozvoj schopností poznávání (přesnost, pečlivost práce, zodpovědnost za kvalitu ,přesnost, zodpovědnost)	PČ, M, ICT

	- čáry - pravidla pro zobrazování stroj. součástí - kótování výkresů ve strojírenství - technické zobrazení jednoduchých součástí - technické výkresy ve stavebnictví	EGS - Evropa a svět nás zajímá (výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech)	

Hodnocení žáků

Cílem systému hodnocení a klasifikace žáků v naší škole je vyvářet takové klima školy, které by motivovalo žáky ke vstřícným postojům ke vzdělávání a bylo nástrojem k vytváření správné motivace k učení - nikoli kvůli známkám, ale kvůli sobě samému, své budoucnosti a perspektivě, možnostem uplatnění v profesním životě.

Pro hodnocení práce žáků má škola vypracovaný vnitřní klasifikační řád, který je součástí školního řádu a vychází ze zákona č. 561/2004 a vyhlášky č. 48/2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění školní docházky v platném znění. V klasifikačním řádu jsou konkrétně rozpracována jednotlivá pravidla klasifikace. Se školním řádem jsou všichni zaměstnanci školy, žáci i zákonní zástupci žáků seznámeni.

Hodnocení práce žáků na vysvědčení

- Na vysvědčení hodnotíme žáky známkami. Slovní hodnocení používáme na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP) a žádosti zákonných zástupců jen u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Slovní hodnocení lze použít (na základě úvahy učitele) pro lepší komunikaci mezi učitelem a zákonným zástupcem (jako doplnění klasifikace známkou).
- Hodnotíme stupni: 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.
- Hodnocení na vysvědčení zahrnuje systematickou práci žáka za celé klasifikační období, není pouze průměrem známek.

Slovní hodnocení a sebehodnocení

- Slovní hodnocení využíváme při vhodných příležitostech ve vyučovacích hodinách během celého klasifikačního období.
- Při práci vedeme žáky k tomu, aby se dokázali sami hodnotit. Na závěr školního roku provedeme sebehodnocení žáků s třídním učitelem.

Kritéria pro hodnocení

- úroveň dosažených vědomostí a dovedností,
- zvládnutí výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech, přičemž přihlížíme k individuálním schopnostem žáků,
- práce s informacemi,
- schopnost řešit problém,
- míra samostatnosti při řešení problémů a úkolů,
- komunikační schopnosti žáka,
- tvořivost žáka,
- míra zodpovědnosti při plnění úkolů.

Hodnocení chování žáka

- Hodnocení chování žáka vychází z plnění pravidel školního řádu.
- Chování se hodnotí ve škole i na všech akcích pořádaných školou, hodnotí ho třídní učitel a ostatní pedagogové, pravidelně je projednáváno v rámci pedagogické rady.
- Chování hodnotíme třemi stupni: 1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé.

- Při hodnocení chování využíváme i pochval, napomenutí třídního učitele, důtek třídního učitele, důtek ředitele školy.
- V případě větších problémů s chováním zveme ihned zákonné zástupce žáka na osobní jednání s třídním učitelem, popř. učitelem daného předmětu, vychovatelem se zástupci vedení školy, popř. výchovným poradcem.

Zásady uplatňované všemi pedagogy při hodnocení práce žáků

- Snažíme se žáky hodnotit spravedlivě, umožňujeme každému žákovi zažít úspěch, všímáme si jeho pokroků, nesrovnáváme ho pouze s ostatními. Hodnotíme také konkrétní čin, výkon, přístup k řešení problému.
- Cílem hodnocení je poskytnutí zpětné vazby žákům, pracujeme s chybou, chápeme ji jako poučení a výzvu do další práce. Povzbuzení používáme jako motivaci.
- Seznamujeme žáky dopředu s kritérii, podle kterých budou hodnoceni.
- Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami při prověřování vědomostí a dovedností hodnotíme podle školského zákona a příslušné vyhlášky, využíváme různé metody podle individuálních potřeb žáka.
- Termín většího prověřování vědomostí či dovedností oznamujeme alespoň týden dopředu, nepíšeme více jak jednu písemnou práci v rozsahu jedné vyučovací hodiny denně.
- Vědomosti či dovednosti naukových předmětů vždy zopakujeme a teprve potom prověřujeme. V naukových předmětech opakujeme po tematických celcích. Výjimku představují předměty český jazyk a matematika, kde žáci píší též čtvrtletní či pololetní práce.
- Malé práce se snažíme opravit do příští hodiny, velké do týdne, abychom využili včasnou zpětnou vazbu a mohli s chybou pracovat.
- Umožňujeme žákům opravu známky podle pravidel předem domluvených s vyučujícími.
- V případě nemoci trvající 1-2 týdny poskytneme týden na doplnění znalostí, při delší absenci ve škole se žák nebo jeho zákonný zástupce domlouvají s vyučujícími individuálně.
- Zákonní zástupci žáka jsou o jeho prospěchu informováni prostřednictvím žákovských knížek, v systému Bakaláři, na třídních schůzkách nebo formou individuální konzultace.
- V případě výrazného zhoršení prospěchu žáka jsou kontaktováni jeho zákonní zástupci a je s nimi domluvena individuální konzultace.

Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy tvoří nedílnou a svým způsobem permanentně probíhající součást práce školy. Cílem vlastního hodnocení školy je zjistit aktuální informace o stavu školy, a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Hlavní cíle vlastního hodnocení školy:

- zlepšit kvalitu vzdělání,
- získat zpětnou vazbu pro činnost školy,
- získat informace o tom, jak jsou naplňovány stanovené cíle vzdělávání,
- získat podklady pro strategické plánování a řízení,
- přispět ke stanovení priorit rozvoje školy,
- posílit spolupráci školy se zákonnými zástupci žáků,
- přispět ke zlepšení klimatu a důvěry mezi učiteli, žáky a zákonnými zástupci žáků,
- posílit sebevědomí pedagogů školy.

Tabulka oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časový harmonogram.

Oblast	**Cíle a kritéria**	**Nástroje**	**Časový harmonogram**
Koncepce školy	ŠVP jako strategický materiál, soulad s RVP ZV, změny, úpravy	Pozorování, hospitace, hodnocení hodin, znalostí a dovedností žáků, aktivita, písemné práce, rozhovory Aktualizace ŠVP	Průběžně 1x ročně
Podmínky vzdělávání	Klima školy, úroveň řízení	Dotazníky, Struktura řízení, poradní orgány, spolupráce s žáky, schránka důvěry Anketa vycházejících žáků	Červen Průběžně Červen
	Prostorové a materiální podmínky	Materiální požadavky, plán rozvoje školy, kvalita, kvantita, využitelnost, dostupnost	Průběžně
	Personální podmínky	Složení pedagogického sboru (věk, pohlaví, kvalifikace) Další vzdělávání pedagogických pracovníků	Průběžně
	Finanční zdroje	Rozbory výkazů, smlouvy, plnění rozpočtů, možnosti školy vzhledem k rozpočtu, přínos doplňkové činnosti, granty	Průběžně
Průběh vzdělávání	Učitelé – kvalita výuky, naplňování ŠVP	Hospitace a pohospitační rozhovor, dotazníky Zapojování žáků do projektů a soutěží – výsledkové listiny, umístění žáků	Průběžně Průběžně
	Zvyšování úrovně vyučovacího procesu Formy a metody výuky	Rozbory žákovských prací, dotazníky, rozhovor, diskuze, pozorování, metodické materiály, projekty,	Průběžně

		tematické plány – kvalita plánování, plnění	
	Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	Kontrola individuálních plánů Spolupráce s PPP	1x ročně Průběžně
	Cílené využívání všech odborných učeben a dostupných pomůcek	Dostupnost pro žáky - rozvrhy odborných učeben	Dle rozpisu
Podpora školy žákům	Poradenství pro žáky	Konzultační hodiny, třídnické hodiny	Dle rozpisu
	Umožnění každému žákovi prožít úspěch	Individuální přístup při vyučování Individuální přístup při zadávání a hodnocení projektů	Průběžně Průběžně
	Podpora individuálního přístupu všech pracovníků k žákům	Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – individuální plány Rozvoj talentovaných žáků – soutěže, projekty	1x ročně Průběžně
	Příprava na další vzdělávání zaměřené na budoucí profesi	Vyučovací proces, práce s internetem, návštěvy žákovské knihovny, projektové vyučování – záznamy o využívání počítačové učebny, záznamy z knihovny, vypracované projekty	Průběžně
	Nenásilné vedení žáků ke zdravému životnímu stylu	Projekt „Zdravá škola“ – projekt a jeho hodnocení Lyžařský kurz – program aktivit Školy v přírodě – program aktivit	1x ročně 7. ročník dle zájmu zákonných zástupců žáka a možností školy 4 denní pobyt - dle zájmu dětí a možností školy
Spolupráce se zákonnými zástupci žáků	Společné budování kladného postoje rodičů ke škole	Rozhovor Zápis žáků do 1. tříd Sdružení Rodičů a Přátel Dětí Školy Školská rada	průběžně leden – únor 2x ročně 2x ročně
	Otevření se školy pro zákonné zástupce budoucích žáků	Dny otevřených dveří Spolupráce s MŠ	1x ročně Průběžně

	Větší zapojení zákonných zástupců žáků do mimoškolních aktivit	Účast a pomoc rodičů při závodech, zahradní slavnosti apod.	Průběžně
Výsledky vzdělávání žáků	Zhodnocení relativního úspěchu (ve vztahu ke kritičnosti volby)	Výsledky přijímacího řízení, rozbory zkoušek, diskuze Rozhovory s bývalými žáky školy	Duben-červen Průběžně
	Výsledky srovnávacích testů	Vědomostní a dovednostní testy Scio	Dle nabídky společnosti
	Žáci – naplňování klíčových kompetencí, zvládání výstupů ŠVP	Hospitace, testy, pozorování, diskuze, vyhodnocení soutěží, rozbory žákovských prací, činností, žákovská portfolia	Průběžně
Řízení školy	Vytváření podmínek pro úspěšnou seberealizaci každého žáka, učitele i ostatních pracovníků školy	Reakce na profesní růst učitelů Poskytnutí potřebných zdrojů pro sebehodnocení učitele, žáka	Průběžně Průběžně
		Umožnění aktivní účasti všech zúčastněných osob na hodnocení školy	1x ročně
	Schopnost stanovit cíle školy (jasnost a vhodnost cílů)	Rozhovory Diskuze	Průběžně
	Způsob rozhodování vedení školy (efektivita přijatých rozhodování)	Pozorování Diskuze Rozhovory	Průběžně
	Klima ve škole	Rozhovory s učiteli, žáky	Průběžně
	Schopnost zajištění vnějších vztahů školy Personalistika Systém motivování zaměstnanců Kvalifikovanost přijímaných pedagogických pracovníků Kvalita a úroveň týmové práce ve škole	Dotazníky pro rodiče Diskuze s výborem a radou SRPŠ Komunikace se zřizovatelem Hospitace Dotazníky Rozhovory Diskuze	Průběžně
Personální a materiální podmínky ke vzdělávání	Dle finančních možností vylepšování materiálních	Inovace a nákup vhodných učebnic, pomůcek,	průběžně

	podmínek pro žáky, učitele, ostatní pracovníky školy.	kancelářských potřeb apod.	
	Kvalifikovanost a aprobovanou pedagogických pracovníků Kvalifikovanost nepedagogických pracovníků	Nabídka rozšiřujícího studia pro učitele výpočetní techniky, cizích jazyků a vychovatele	Průběžně dle možností školy
Vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob ve vzdělávání	Utváření pocitu sounáležitosti a příslušnosti ke jménu školy	Školní řád Reprezentace školy v soutěžích	Průběžně
	Koordinace a optimalizace vlivů působících na žáky	Preventivní program školy – mimoškolní aktivity Environmentální výchova	Průběžně
	Úspěšné řešení výchovných problémů	Neomluvené absence Prevence šikany spolupráce s organizacemi – Archa, PČR, odborné přednášky…	Průběžně
	Na základě širší spolupráce s institucemi stanovení „vstupní úrovně a potenciálu žáka“ jako měřítka jeho dalšího rozvoje	Spolupráce s pedagogicko psychologickou poradnou Odborná vyšetření Vědomostní testy	Průběžně 1x ročně
	Podpora motivace žáků k celoživotnímu vzdělávání	Naplňování klíčových kompetencí – projekty, poznávací pobyty, sportovní akce, zájezdy…	Průběžně
Další vzdělávání pedagogických pracovníků	Dosažení optimální úrovně vzdělání pedagogických pracovníků	Účast pedagogů na vzdělávacích akcích Individuální samostudium	Průběžně
	Vzdělávání pedagogů v cizích jazycích	Individuální samostudium	Průběžně
	Sledování vývojových trendů ve školství	Četba odborného tisku, orientace v oboru v jiných informačních médiích Zapojení se do projektů EU	Průběžně